

ΚΟΝΙΤΣΑ

239. ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

239. Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος 2025

(Φωτ.: »Βαρκάδα στον Αώο«

Φωτ. Π. Τουφίδης)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού

KONITSA»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Δημάρατου Κατερίνα

Κιν. 6944336259

periodiko.konitsa@gmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΦΙΛΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΜΗΤΣΗ

ΕΛΠΙΔΑ ΜΟΥΛΑΪΔΟΥ

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,

Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στην υπεύθυνο Γιαννούλα Μήτση

Κιν. 6981609895

ή

Τρ. Πειραιώς: 6301 169724 140

IBAN: GR92 0171 3010 0063 0116 9724 140

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 239 Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2025 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

137	Απόστολος Ζώτος, Κ. Οικονόμου-Ζώτου, Π. Τσιγγουλης, Σ. Βάσσιος
142	Εκδήλωση της Ε.Λ.Σ.Η., Μ. Παππά
143	Μαθητικά χρόνια στην Κόνιτσα, Δ. Παπαλάμπρος
147	Παιχνίδια του παλιού καιρού, Σ. Τουφίδης
150	Υπάρχουν άνθρωποι, Η. Ανδρέου
151	Αίμα Αθών, Η. Ανδρέου
152	Πυρπόληση Παλαιοσελλίου, Η. Ανδρέου
157	Πετρολούκας Χαλκιάς, Α. Τζώρτζης
159	Αθλημόνητες πατρίδες, Η. Ανδρέου
161	Πρωτοβουλία, Τ. Κώτσικος
162	Το γλέντι, Γ. Κατσιλής
163	Στον ακμαιότατο, Π. Τσιάτσης
164	Στ' Αγιασμένα αχνάρια, Σ.Ε.
166	Από νησί σε νησί, Δ.Κ., Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
167	Γιατί 'ναι μαύρα τα βουνά '25, Σ.Ε.
168	Ακολουθώντας τα κοπάδια, Δ.Κ., Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
169	Grammos Mountain Run, Κ. Δημάρατου
170	Αγία Τριάδα, Δ.Σ. Συλλόγου Ηλιόρραχης
171	Εκδηλώσεις μνήμης, Σ.Ε.
172	Εκδήλωση για την 113 Επέτειο, Κ. Μπουζούλας
175	Σύλλογος Ηλιόρραχης, Δ.Σ. Συλλόγου
176	Konitsa Race, Ο.Ε. Δήμος Κόνιτσας
178	Οξυά Αύγουστος 2026, Α. Αθανασόπουλος
182	Μουσικό Φεστιβάλ, από το γραφείο του Δημάρχου
184	2ο Φεστιβάλ Φιλαρμονικών, από το γραφείο του Δημάρχου
185	4ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών χορών, από το γραφείο του Δημάρχου
187	Τα Πιστρόφια, Σ.Ε.
189	Ψήφισμα για Πανηγύρια, Χρ. Χήτος-Κιάμος, Σ. Κολιούσης
192	Νόστιμον Ήμαρ, από το γραφείο του Δημάρχου
193	Εκδρομή του ΚΑΠΗ, ΚΑΠΗ Κόνιτσας
194	Έυθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλος
198	Σύλ. Αν. Κων. Εθίμων, Π. Παγουρτζής, Π. Χερ. Σουτόπουλος, Β. Ευαγγελίδης
199	Ερικφιείο Έπαθλο, Σ.Ε.
200	Επιτυχόντες, Δ/ντρια & Εκπαιδευτικοί του ΓΕΛ
201	Συγχαρητήρια, Δήμαρχος Ανδρέας Παπασπύρου
202	Στη μνήμη του Βασίλη Παπαγεωργίου, Κ. Δημάρατου
204	In Memorial
206	Μια θύμιση, Α. Παπαχρήστου Κελαϊδή
209	Ηλίας Καλογήρου, Η. Ανδρέου
210	Δημήτριος Στέφανος, Η. Ανδρέου
211	Αυτοί που έφυγαν, Σ. Τουφίδη
213	Αλέξανδρος Τσινασλανίδης, Κ. Νάτσης
215	Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΩΤΟΣ (1949-2022)

Ο Απόστολος Ζώτος γεννήθηκε στην Κόνιτσα Ιωαννίνων στις 5.7.1949. Ήταν ο μικρότερος της οικογένειας με μεγαλύτερο τον αδελφό του Θεόφιλο (25.4.1945). Οι γονείς του, Ιωάννης και Άννα ήταν καλλιτέχνες της βελόνας και της αισθητικής. Ράφτης ο πατέρας του, μοδίστρα με μαθήτριες η μητέρα του. Μεγάλωσε σε οικογενειακό περιβάλλον δημοκρατικό, ελευθερίας και αγάπης. Οι γονείς του έφυγαν νέοι από το χωριό τους Πεκλάρι (σημερινό όνομα Πηγή) και εγκαταστάθηκαν στην Κόνιτσα. Ήταν και οι δυο τους παιδιά μαστόρων της πέτρας. Ο Απόστολος αναφέρεται με σεβασμό στους προγόνους του. Το ποίημά του «Αμύθητα χέρια» το αφιερώνει όπως αναφέρει «στους Ζωταίους και Τυφαίους μαστόρους». Ο τίτλος αυτού του ποιήματος έγινε το 1999 και τίτλος της ποιητικής συλλογής που το περιέχει. Σε πολλά γραπτά του αυτοκαθορίζεται ως «Πεκλαρίτης». Πήγαινε συχνά στο χωριό του στη γιαγιά του Ελένη και τη θεία του Αλεξάνδρα.

Τελείωσε το Α΄ Δημοτικό Σχολείο και το εξατάξιο Γυμνάσιο Κονίτσας. Φοίτησε στο πανεπιστημιακό τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων (1969-1973). Πρωτοδιορίστηκε ως καθηγητής φιλόλογος στον Αστακό Αιτωλοακαρνανίας το 1976. Μετατέθηκε το 1980 στο 51ο Λύκειο Κολωνού. Στον Κολωνό, στην

οδό Λεβιδίου 48. έζησε μέχρι το 2021, οπότε κι εγκαταστάθηκε οριστικά στην Κόνιτσα την πόλη όπου περνούσε τις διακοπές του καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του.

Πολύ σημαντικό γεγονός για τον Α.Ζ. υπήρξε η ίδρυση του βιβλιοπωλείου του αδελφού του «Ελεγείο», το 1983. Συμμετείχε ενεργά στην ίδρυση καθώς και στην επιλογή και διακίνηση των βιβλίων. Το «Ελεγείο» αποτέλεσε και χώρο διακίνησης ιδεών. Το στίγμα του, πρωτόγνωρο για την Κόνιτσα, μια μικρή επαρχιακή πόλη. Αρκετές ποιητικές του συλλογές έχουν εκδοθεί από τις εκδ. «Ελεγείο», Κόνιτσα. Σήμερα λειτουργεί ως χώρος πολιτισμού, στη μνήμη Θεόφιλου και Απόστολου Ζώτου.

Στις 17/10/2021 έχασε τον αδελφό του και μετά ένα τρίμηνο, στις 15/1/2022 έφυγε και ο ίδιος. Αναπαύεται στη γενέθλια γη, δίπλα στον αδελφό του: «Στάση Τρίτη. / Στο χλωρό χορτάρι ενός τάφου. / Εκεί έγινα κυπάρισσος. Στίχοι του Απόστολου Ζώτου με ημερομηνία 23/7/2018.

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

- Χώματα ποιητών, εκδ. «Ελεγείο», Κόνιτσα, 1985.
- Πέπλα αίματος, εκδ. «Βιβλιοπωλείο Ελεγείο», Κόνιτσα, 1987.
- Αμύθητα χέρια, εκδ. «Στιγμή», Αθή-

να, 1999.

- Παράδοξα δώρα, εκδ. «Πλανόδιον», Αθήνα, 2003.

- Παράδοξα δώρα από αμύθητα χέρια, επανέκδοση των δύο συλλογών, «Εκδόσεις του Φοίνικα», Αθήνα (2004), (2005).

- Πνευστός Κιμμέριος, «Εκδόσεις του Φοίνικα», Αθήνα, 2006.

- Ωδή στον ποταμό Αώο, Με δύο κολλάζ του ποιητή και σχέδια του Αντώνη Φαρίδη «Εκδόσεις του Φοίνικα», Αθήνα, 2007 – «Βιβλιοπωλείο Ελεγείο», Κόνιτσα.

νιτσα.

- Το λίκος του λύκου, 2009, «Εκδόσεις του Φοίνικα», Αθήνα, 2009 – «Βιβλιοπωλείο Ελεγείο», Κόνιτσα.

- Κολλάζ, 183 αριθμημένα αντίτυπα, εκδ. ZED, Αθήνα, 2010.

- Νηπενθής μπερέτα στα άνθη του χάσματος, «Εκδόσεις του Φοίνικα», Αθήνα, 2015.

Κωνσταντίνα Οικονόμου-Ζώτου

Εις μνήμην του Ποιητή από το Πεκλάρι, Απόστολου Ζώτου

Στον Απόστολο Ζώτο,
εραστή του Σουρεαλισμού, παθιασμένο ρεαλιστή της ζωής.

Γράφω τούτες τις αράδες όχι για να εξυμνήσω τον Απόστολο ως τον υπερρεαλιστή ποιητή ούτε ως έναν εξαιρετικό δημιουργό (σουρεαλιστικών) κολλάζ, υπάρχουν, με βεβαιότητα, πολύ πιο ικανοί κι αρμόδιοι να το κάνουν. Γράφω για να απο-δομήσω την προσωπικότητα ενός μποέμ τύπου, ενός λόγιου, μιας φυσιογνωμίας ενός ιδιαίτερου ανθρώπου που τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα έζησε εκεί όπου ξεκίνησαν όλα, στην Κόνιτσα.

Έχω την τιμή να αποκαλώ τον Απόστολο φίλο. Γνωρίζοντας πιο στενά και από τα παιδικά μου χρόνια τον Θεόφιλο και το Ελεγείο του(ς), μεγαλύτερο αδελφό του, προέκυψαν πολλές συναντήσεις

μας σε κοινές παρέες, νύχτες ή μεσημέρια στην πλατεία της Κόνιτσας, στον Λιάμη, στον Μπακόλα ή σε κάποιο πανηγύρι, των καλοκαιριών του στην Κόνιτσα, πριν τη συνταξιοδότησή του. Παράλληλα με τη φιλία προέκυψαν και κάποιες μικρές επαγγελματικές συνεργασίες μας. Μου είχε αναθέσει να του φωτογραφίσω κάποια κολλάζ, να εκτυπώσω φωτογραφίες για τη σύνθεση των κολλάζ του κ.α.

Με την αφυπηρέτησή του ο Απόστολος της Αθήνας, του Κολωνού, του Κεραμεικού, του Θησείου, των Διοσκουρών, του Ιανού, μετακόμισε στον γενέθλιο τόπο, την Κόνιτσα. Επιδόθηκε στη μελέτη και τη συγγραφή κειμένων ενώ θα έπινε το καφεδάκι του στο «Απαλλού» και τελευταία θα ήταν μόνιμος θαμώνας στο «Μπαλκονάκι».

Ο Απόστολος δεν ήταν «εύκολος»

άνθρωπος ούτε θα γινόταν φίλος αβίαστα και ίσως αυτό εξηγεί το άσπονδο των φίλων του αλλά και των «εχθρών» του. Ο Λάκης, ήταν σε εξοργιστικό βαθμό ωμός και ευθύς. Δεν θα λείανε καμιά γωνία του χαρακτήρα του για να χωρέσει σε όποια φιλία ή παρέα. Όπως, χωρίς φόβο και πάθος ενθέτει την εικόνα από ένα γυμνό γυναικείο στήθος σε μια εικόνα με έναν τσαγκάρη σε κάποιο από τα κολλάζ του ή όπως αβίαστα θα έγραφε στίχους διαμάντια για τους μαστόρους από το Πεκλάρι κι από την άλλη θα εξυμνούσε το γυναικείο σώμα, έτσι, με την ίδια άνεση κι ευθύτητα, θα απαντούσε σχεδόν με εριστικό τρόπο στον συνομιλητή του. Όποιος όμως τον αγάπησε ως φίλο, τον δέχτηκε σε κάθε του εκδοχή. Δεν θέλησε ποτέ να ευλογήσει τα γένια κανενός. Δεν «χρωστούσε» και δεν χαριζόταν σε κανέναν και όταν ο Λάκης κάποιον εκτιμούσε, θα το έκανε φωναχτά και ανοιχτά.

Ο Απόστολος αν και υπερρεαλιστής ως δημιουργός, έζησε με απόλυτο ρεαλισμό, δίκως να τρέφει ψευδαισθήσεις για τον κόσμο, την κοινωνία, την πολιτική, τους ανθρώπους. Έζησε τον βίο του μόνος, εκ πεποιθήσεως, ως ένας ρομαντικός στοχαστής, περιτριγυρισμένος όμως από συναδέλφους, ποιητές, εκδότες, τον αδελφό του Θεόφιλο, την ξαδέλφη τους Ντίνα, και φίλους. Του είπα κάποτε, λίγα χρόνια πριν φύγει, Απόστολε,

είσαι ωραίος, (ξανά) διάβασα την ποιητική σου συλλογή «Ωδή στον Αώο» και μου άρεσε πολύ, είστε πολύ σπουδαίοι οι ποιητές μας..! Απάντησε, εμείς Πάνο, μαλάκηδες είμαστε, εσύ έκανες τέσσερα παιδιά..!

Ο Αποστόλης είναι από τις φιγούρες του τόπου μας που λείπουν, είναι μια απουσία για φίλους και πολέμιους, αισθητή. Όχι μόνο για την ποίησή του ή για την εικαστική - καλλιτεχνική του πρόταση μέσω του κολλάζ, μα κυρίως ως ένα ελεύθερο, ριζοσπαστικό κι αδέσμευτο πνεύμα.

Τον Αύγουστο που μας πέρασε, η κυρία Ντίνα Ζώτου, αυτός ο υπέροχος και γλυκός άνθρωπος, η Δασκάλα μας στο 1ο Δημοτικό Σχολείο με την υποστήριξη του συζύγου της επίσης δασκάλου μας, Τάκη Ζώτου, την αρωγή του Δήμου Κόνιτσας και του Πολιτιστικού Συλλόγου της ιδιαίτερης πατρίδας του την Πηγή (Πεκλάρι), διοργάνωσε εκδήλωση προς τιμήν του Ποιητή και Εικαστικού Αποστόλη Ζώτου. Είχα τη χαρά και την τιμή μαζί με τον Σωτήρη Βάσσιο να επιμεληθούμε την έκθεση έργων κολλάζ του η οποία φιλοξενήθηκε στην Πινακοθήκη του ιδρύματος Παπαδιαμάντη, έναντι του Δημαρχείου Κόνιτσας από τις 10 Αυγούστου έως το τέλος αυτού.

Παναγιώτης Τσιγκούλης

Εις μνήμην (κι ένα μάθημα ζωής για μένα)

Ό,τι ακολουθεί είναι η ταπεινή μου γνώμη και τίποτε περισσότερο. μάλλον δύσκολη...

Συγχωρέστε μου την χρήση Ενικού, αλλά και ο Απόστολος αυτό πιστεύω θα ήθελε.

Υπάρχουν πολλοί και σαφώς καταλλήλοτεροι άνθρωποι να μιλήσουν και να γράψουν για τον Απόστολο Ζώτο, ως άνθρωπο, φιλόλογο, ποιητή, καλλιτέχνη,...

Μου ζητήθηκε όμως να γράψω κάτι γι' αυτόν κι επειδή νιώθω πραγματικά πως κάτι έχω να πω, θ' αποτολμήσω μερικές αράδες...

Εύκολα μπορεί κανείς να προσδώσει χαρακτηρισμούς, πόσο μάλλον σε φυσιογνωμίες και προσωπικότητες όπως αυτή του Αποστόλου...

Δικαίως ή αδίκως, αληθώς ή μη... ο Απόστολος Ζώτος χαρακτηριζόταν ποικιλοτρόπως...

Αλήθεια είναι πως αυτό συμβαίνει με αρκετούς ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών.

Να είναι δύσκολοι άνθρωποι αλλά και ανοιχτοί, εριστικοί κι ονειροπόλοι, αισιόδοξοι και κυνικοί, ρομαντικοί και καταδικασμένοι, γεμάτοι φως και σκοτάδι...

Φυσικά, όχι όλοι τους και όχι απαραίτητα σε όλες τις περιόδους της ζωής τους.

Συνάντησα τον Απόστολο τα τελευταία χρόνια της ζωής του, μια περίοδο

Είχα την χαρά και την τιμή να τον γνωρίσω...

Χαρά, γιατί εμπράκτως κέρδισα την εμπιστοσύνη του με την μορφή ενός έργου του, σε μια καλλιτεχνική προσπάθεια που ευδοκίμησε με χαρά και για τους δυο μας... και

Τιμή, γιατί ο Απόστολος μου ανοίχτηκε... Το πέρασμα του χρόνου είναι καμιά φορά σαν το κρασί, ανοίγει τις καρδιές όπως τα χείλη που το πίνουν... Κατά καιρούς, μου είπε τόσα ώστε να καταλάβω περισσότερα. Ελπίζω πως μέρος από αυτά δεν πήγε χαμένο.

Δε θα μπω σε λεπτομέρειες... Σκοτάδι και Φως..

Τι όμως μπορώ και θέλω να μοιραστώ μαζί σας;

Θα σας πω για ένα χαρακτηριστικό του ταλέντου και της ποιότητας του Αποστόλου ως δημιουργού, που κατά τη γνώμη μου δεν αξίζει αμφισβήτησης... και αυτό είναι η ποιότητα και το ταλέντο του στη δημιουργία κολλάζ.

Ακόμη τον θυμάμαι, να μου μιλάει για την μάνα του και πως, όταν εκείνος ήταν μικρός,

την έβλεπε να κόβει και να ράβει υφάσματα... Διόλου περίεργο, αν όχι λογικό κι επόμενο, που ο Απόστολος ασχολήθηκε ΚΑΙ με το κολλάζ.

Και κάποια από αυτά είναι υπέροχα...

Όσο μεγαλώνω, αντιλαμβάνομαι πόσο εύκολο και συνάμα δύσκολο είναι να μιλήσεις για το ποιόν και την ποιότητα (ή την έλλειψή της) ορισμένων ανθρώπων...

Κάπου διάβασα πως είναι πιο εύκολο να βλέπουμε τα πράγματα μαύρα ή

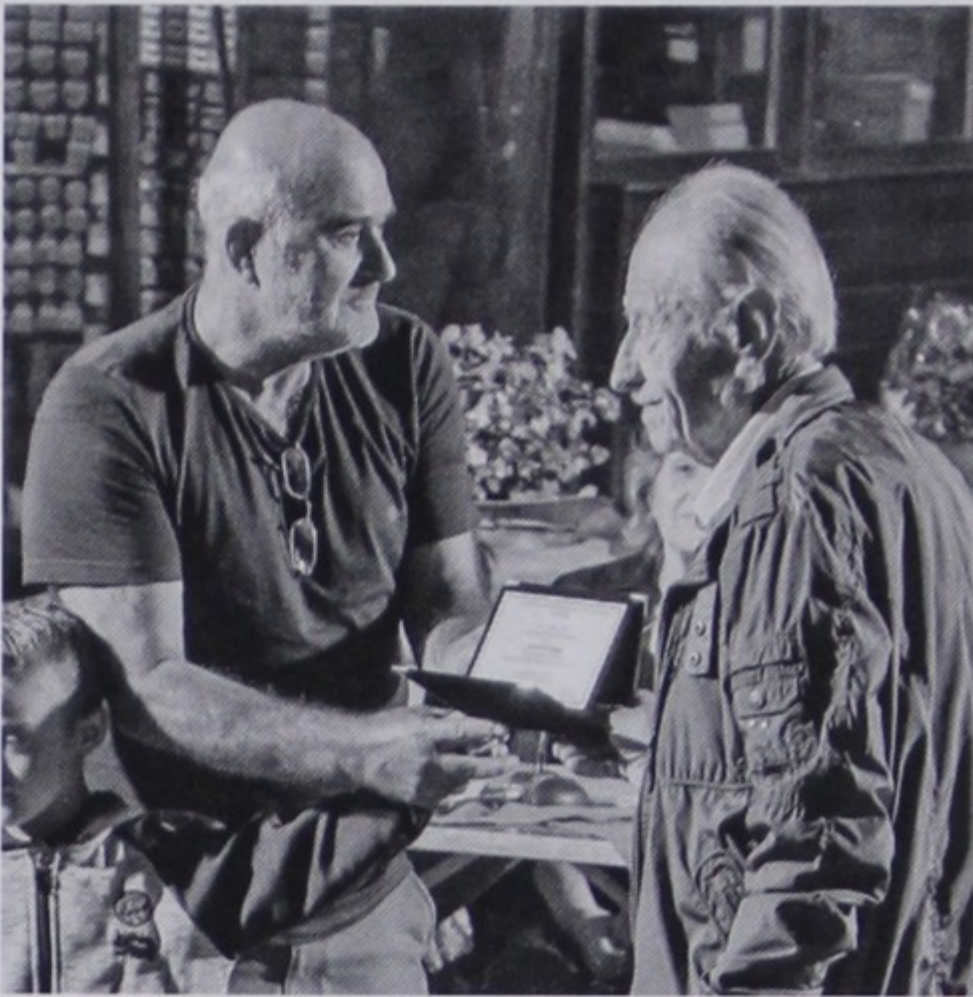
άσπρα γιατί οι αποχρώσεις μας κουράζουν... Ό,τι κι αν πιστεύει κανείς για τις αποχρώσεις

του Απόστολου Ζώτου, ας μην αρνηθεί το λευκό της ύπαρξής του...

Με εκτίμηση,
Σωτήρης Βάσιος

Εκδήλωση της Ε.Λ.Σ.Ι.

Η 17η «Λυρική Παμβώτις» αφιερωμένη στον Πολιτισμό και την Ποίηση πραγματοποιήθηκε από την Εταιρία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ιωαννίνων την 1η Σεπτεμβρίου στον προαύλιο χώρο του Μουσείου Φώτη Ραπακούση στο Νησί.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, βραβεύτηκαν για την προσφορά τους στα γράμματα, με τιμητική πλακέτα. Οι τιμηθέντες συγγραφείς: ο Μιχάλης Τρίτος καθ. Παν. Θεσ/νίκης, ο εκπαιδευτικός Νίκος Υφαντής και ο Σωτήρης Τουφίδης Υπεύθυνος του περιοδικού μας «Κόνιτσα».

Για το συγγραφικό τους έργο μίλησαν με λεπτομέρειες τα Μέλη του Δ.Σ. της Εταιρίας: Χάρης Λεοντάρης για Μ. Τρίτο, Αλεξ. Φαρμάκης για Ν. Υφαντή και Αγλαΐα Κωστοπούλου (τ. Λέκτορας Φιλολογικού Τμήματος Πανεπ. Ιωαννίνων) για Σωτ. Τουφίδη.

Για την οικονομία, του χώρου δεν θα επεκταθούμε σε λεπτομέρειες από την εξαιρετική ομιλία της Α.Κ. μόνο χάρη των φίλων του περιοδικού μας, θα πα-

ραθέσουμε την αναφορά της στο συγγραφικό έργο του Σ.Τ. με την έκδοση 7 βιβλίων για την Κόνιτσα και την ευρύτερη περιοχή (Λογοτεχνία-Λαογραφία) και από τη δράση των Αγωνιστών της Εθν. Αντίστασης.

Τη συμβολή του στην ανέγερση -4 μνημείων στις περιοχές Κόνιτσα-Ζαγόρι-Πωγώνι, προς τιμήν των πεσόντων στην Ιταλογερμανική Κατοχή.

Στην εκδήλωση βραβεύτηκαν και οι διακριθέντες στον ποιητικό διαγωνισμό της χρονιάς.

Η εκδήλωση της Εταιρίας τιμά την ίδια και την πόλη για να συνεχίζεται η παράδοση «Τα Γιάννινα πρώτα στα γρόσια και στα γράμματα» όπως τόνισε και ο Σ.Τ. στον σύντομο χαιρετισμό του.

Μαρία Παππά

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΕΡΟΣ Ε΄ (συνέχεια από το προηγούμενο)
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ – ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ

Γράφει ο Δημήτρης Χ. Παπαλάμπρος

Το καλό αποτέλεσμα, της περασμένης σχολικής χρονιάς 1950-1951, εξανέμισε, οποιαδήποτε αντίδραση υπήρχε στο σπίτι απ' τον πατέρα μου, για τη συνέχιση του σχολείου κι έτσι, αφού πέρασε και το καλοκαίρι και οι διακοπές, τη νέα σχολική χρονιά 1951-1952, κατέβηκα, μόνος μου, πλέον, στην Κόνιτσα και γράφτηκα στη Γ' τάξη του εξατάξιου Γυμνασίου ή στην Ε' τάξη του οκτατάξιου, όπως αποκαλείτο τότε.

Αυτή τη σχολική χρονιά, τα δύο Μολιστινά παιδιά που διαμέναμε στο σπίτι τις κ. Μαρίκας, ήτοι ο Χρήστος Γέγιος, ο επονομαζόμενος και «αντίκας», και η αφεντιά μου, χωρίσαμε τα τσανάκια μας.

Ο Χρήστος τράβηξε, μοναχός του, σ' ένα μικρό σπίτι, μονοκατοικία, που υπήρχε εκεί, δίπλα-δίπλα, στην επάνω Κόνιτσα, όχι προς την πλευρά του λάκκου, αλλ' απ' την άλλη μεριά, στο ξέφωτο κι εγώ εγκαταστάθηκα, λίγο πιο πέρα, απ' το προηγούμενο σπίτι, στο ίδιο ύψος, περίπου, στο σπίτι του κ. Ηλία Μπούσμπουλα, που είχε πρόσοψη, στο μεσαίο, κεντρικό, ανηφορικό δρόμο της Κόνιτσας. Το δίπατο αυτό σπίτι, ήταν νεόδμητο, ήταν σπίτι νέας τεχνολογίας και τεχνοτροπίας, σε όλα του, εξωτερικά, είχε μοντέρνο στιλ και εμφάνιση κι ήταν

φτιαγμένο όλο από μπετόν – τσιμέντο κι όχι από πέτρα, όπως ήταν, τότε, η πλειονότητα των σπιτιών της Κόνιτσας. Διέθετε ευρύχωρες ταρατσες και μπαλκόνια με στηθαία, είχε παρτέρια με λουλούδια, κολωνάκια, πέργολες και πάρα πολλά άλλα, όλα μπροστά, στο δρόμο φάτσα, που χαιρόσounα, να τα βλέπεις και να τα απολαμβάνεις, γιατί ήταν πρωτότυπα και πρωτόγνωρα.

Το σπίτι αυτό, εκείνο τον καιρό, ξεχώριζε απ' τ' άλλα πέτρινα, Κονιτσιώτικα σπίτια, από μακριά και φαινόταν σαν η μύγα, μες το γάλα.

Προς τα κάτω, συνεχόμενα και σε μεγάλη έκταση, κατηφορικά, απλώνονταν οι κήποι του σε διαζώματα, με οπωροφόρα δέντρα, κληματαριές, σέρνες με νερά, συστήματα για πότισμα, πρασινάδες, καλλωπιστικά φυτά και άλλα και γύρω-γύρω, ήταν περιφραγμένοι, με πέτρινο μαντρότοιχο.

Ήταν πραγματικά υπέροχος και θαυμάσιος αυτός ο κήπος και ξεπερνούσε σε ομορφιά, πράσινο, ποικιλία και περιποίηση εκείνον της κ. Θεοδίτσας, που είχα γνωρίσει τα προηγούμενα χρόνια.

Ο κ. Ηλίας Μπούσμπουλας, ο σπιτονοικοκύρης μου, όλη τη μέρα ήταν φευγάτος απ' το σπίτι, γιατί ήσαν υπάλληλος του νεοσύστατου, τότε ΟΤΕ, – ο ΟΤΕ

ιδρύθηκε το 1949, με την επιμονή των Αμερικανών, αποσπώμενος, απ' την παλιότερη υπηρεσία των «τριών Ταύ» (Ταχυδρομεία, Τηλέγραφοι, Τηλέφωνα) – και κάθε μέρα, ακόμα και τα Σαββατοκύριακα, εργαζόταν πρωί κι απόγευμα, ένεκα της ανάγκης της τηλεφωνικής και τηλεγραφικής επικοινωνίας του κοινού.

Είχε χηρέψει, εκείνον τον καιρό και στο σπίτι, τότε, υπήρχε ο γιός του Κων/νος Μπούσμπουλας, λίγο μικρότερος στα χρόνια από μένα, η γριά μάνα του, που ήταν κατάκοιτη και μια παραδουλεύτρα, που την έλεγαν Μάτω (Σταματία), απ' το Πεκλάρι (σημερινή Πηγή), την οποία είχε προσλάβει, για την εξυπηρέτησή τους.

Αν και το σπίτι αυτό ήταν καινούργιο κι όμορφο κι αν και είχα τη συμπάρταση όλων εκεί μέσα κι ακόμα και την καθημερινή παρέα του μικρού Κων/νου. ωστόσο αυτό μου φαινόταν, λίγο άβολο και πληκτικό γιατί απουσίαζε απ' αυτό η ψυχή του, η νοικοκυρά του, η οικοδέσποινά του, η αφέντρα του.

Η Μάτω Χατζή, αν θυμάμαι καλά ήταν το επίθετό της, έκανε όλες τις δουλειές, εκεί μέσα κι έξω στο σπίτι, απολάμβανε πλήρως της εμπιστοσύνης του κ. Ηλία, αλλά η μπάμπω, αν και πολύ ηλικιωμένη και κλινήρης, το μάτι το είχε «κόκα», έλεγχε τα πάντα, έδινε εντολές και παρακολουθούσε και κατόπτευε άγρυπνα όλες τις κινήσεις της.

Παρότι η γιαγιά μου φαινόταν λίγο zaβή και στριφνή, η Μάτω, καλοκάγαθη γυναίκα όπως ήταν, απ' τη φύση της,

την πρόσεχε, τη φρόντιζε και την άκουγε δεν έβγαζε μιλιά, ξεπερνώντας υπομονετικά όλες τις ιδιοτροπίες της. Ορισμένες φορές, περνούσε από κει ο άντρας της και συζητούσαν κι απ' τη στάση του καταλάβαινα, ότι κουμάντο και διαχείριση στο δικό τους σπιτικό, δεν έκανε εκείνος αλλά η γεροδεμένη και νταβλαντισμένη γυναίκα του, Μάτω.

Πού και πού, περνούσε απ' αυτό το σπίτι και η κόρη της Μάτως, ένα όμορφο κοριτσάκι, τότε, δεν θυμάμαι τ' όνομά του, λίγο μεγαλύτερο στα χρόνια, από μένα και τον Κώστα και μόλις έμπαινε ήταν όλο τσαχπινιά και χάρη. Φορούσε ένα χρωματιστό φουστάνι, λίγο κάτω από το γόνατο, τα μάτια του έπαιζαν, ποζάριζε και τα στήθια του είχαν φουσκώσει κι έτσι, μας κοίταζε αφ' υψηλού, γιατί ένιωθε την ευθύνη και την επιβολή, που αυτά του έδιναν.

Εμάς μας έτρωγε ήδη το ζορμπαλίκι, δεκαπέντε, έως δεκαέξι χρόνων κοράκια, το νου μας και τα μάτια μας τα είχαμε, συνέχεια επάνω του, αλλά δεν τολμούσαμε να του πιάσουμε κουβέντα, να το πλησιάσουμε και να το πειράξουμε, γιατί ντροπιαζόμασταν και παραμερίζαμε.

Ήμασταν τότε, παρά την εφηβεία μας και τις αναστατώσεις μας, ακόμα, πολύ ντροπαλά, αγαθά και άβγαλτα παιδιά, ήμασταν ακόμα, κατά πως μας έλεγαν οι άντρες του χωριού της Μόλιστας «μαλέτσα».

Θυμάμαι, σαν να είναι σήμερα, ότι ο κ. Ηλίας Μπούσμπουλας, πρωί-πρωί,

πριν φύγει για τη δουλειά του, έπινε το τσάι του, που τούφτιαχνε η Μάτω, βούτουσε μέσα σ' αυτό μικρές φέτες ψωμί και ταυτόχρονα έτρωγε και κομμάτια κεφαλίσιο τυρί, ακούγοντας ράδιο, απ' το σταθμό BBC του Λονδίνου για να μαθαίνει και να κατατοπίζεται, για την κατάσταση στην Ελλάδα.

Εμένα, για να είμαι ειλικρινής, όταν έβλεπα το κεφαλίσιο τυρί, έτρεχαν τα σάλια μου, γιατί στο σπίτι μου, στο χωριό, δεν είχαν φάει ποτέ τέτοιου είδους τυρί. Αυτό το αντιλαμβανόταν ο κ. Ηλίας και δεν μπορώ να πω, η Μάτω, ύστερα από εντολή του, βέβαια, μου έδινε και μένα, μια φέτα ψωμί, με τέτοιο τυρί, μπροστά στη μπάμπω, η οποία δεν αντιδρούσε καθόλου.

Ο κ. Ηλίας Μπούσμπουλας ήταν πολύ φιλήσυχος άνθρωπος, δεν μας έλεγε ποτέ κουβέντα, ούτε μας μάλωνε, ούτε εμένα, ούτε και το γιό του, παρά μόνο, κάθε τόσο, μας ρωτούσε, αν διαβάσαμε τα μαθήματά μας και πως τα πάμε στο σχολείο.

Τώρα τελευταία, που στο περιοδικό Κόνιτσα είδα δημοσιευμένο κείμενο του γιού του Κώστα Μπούσμπουλα, για την Κόνιτσα, με τη φωτογραφία του πατέρα του, συγκινήθηκα θυμήθηκα την ετήσια μαθητική ζωή μου στο σπίτι του κι είναι αλήθεια, ότι μέσα μου, ψιθύρισα, ότι ο μακαρίτης ήταν σπουδαίος άνθρωπος, ήταν γνήσιος κι ήταν και συμπονετικός μαζί μου.

Παραπάνω απ' το σπίτι του Ηλία Μπούσμπουλα, στον ίδιο δρόμο, αλλά

στην άλλη γωνία, ήταν το σπίτι της κ. Άννας Γεωργιάδη, στο οποίο, τότε, διέμεναν αρκετά γυμνασιόπαιδα, διάφορων τάξεων, όπως ο Τζάφος, ο Πολίτης κι ο Γεράσης, απ' τον Αμάραντο, καθώς και τ' αδέρφια Βασίλειος και Θεόδωρος Γκούτος απ' το Γαναδιό, παιδιά πολύ γνωστά μου και φιλαράκια απ' το χωριό. Μ' αυτά τα παιδιά, συνήθως, συναντιώμασταν και κουβεντιάζαμε τις αργόσχολες ώρες, εκεί έξω στο δρόμο, ώσπου να πάει σούρουπο και να αποσυρθούμε στα γιατάκια μας.

Πίσω απ' το καινούργιο σπίτι, υπήρχε ένα μεγάλο, ανοιχτό, πέτρινο κτίσμα, ιδιοκτησίας κι αυτό του Ηλία Μπούσμπουλα, το οποίο ήταν μονοκόμματο και το οποίο, μου έκανε μεγάλη εντύπωση, γιατί διέθετε τέλειες εγκαταστάσεις, για διαμονή και για διατροφή οικοσίων ζώων. Είχε ταξινομημένα παχιά, ατομικές ταΐστρες και ποτίστρες, με άνοιγμα προς τα έξω, διάφορα χωρίσματα, θέσεις για άρμεγμα και άλλα πράγματα, πρωτόγνωρα σε μένα, που, όσο και νάναι, αφού καταγόμευα από χωριό, είχα ιδέα, από ζώα, στολισμένα, στα κελάρια του σπιτιού μου.

Βέβαια, εκείνη τη χρονιά, ζώα σ' αυτό το κτήριο δεν υπήρχαν πουθενά, αλλά όλες αυτές οι άριστες εγκαταστάσεις, από προηγούμενες γενιές διατηρούνταν άθικτες και ανέπαφες.

Προς το τέλος αυτής της χρονιάς, η γιαγιά αποδήμησε εις Κύριον κι όπως έδειχναν οι οιωνοί, την επόμενη σχολική χρονιά, αν όλα πήγαιναν καλά, θα

έπρεπε πάλι να βγούμε στη γύρα, για αναζήτηση στέγης και νέου νοικοκύρη γιατί στο σπίτι του κ. Ηλία, όλα θα άλλαζαν και θα ήταν διαφορετικά.

Η φοίτηση στο Γυμνάσιο κι αυτή τη σχολική χρονιά, ήταν συνέχεια πρωινή, όπως ήταν πάντοτε. Τα μαθήματα, όπως είναι ευνόητο, ήταν διαφορετικά και κάπως, δυσκολότερα, και εκτός αυτών, αυτή τη χρονιά, είχαμε και δύο αλλαγές καθηγητών, ήτοι στα Νέα και τ' Αρχαία, καθηγητής μας πλέον ήταν ο νεοφερμένος φιλόλογος κ. Ζαφειρόπουλος.

Τα διαλείμματα, εκεί έξω στην αυλή του Γυμνασίου, την περατσάδα, πέραδωθε αγοριών και κοριτσιών, καθώς και τους ψιθύρους, τις πονηρές ματιές, τα κρυφοχαμόγελα και τα άλλα υπονοούμενα, τα παρακολουθούσε συνέχεια, το άγρυπνο μάτι του Θεολόγου Καθηγητή κ. Καρβέλη, από ψηλά, απ' το μεγάλο παράθυρο της σάλας, με τις σιδεριές και κάθε παρεκτροπή, έστω κι αυτές οι ενστικτώδεις κινήσεις ενός εκάστου, καταγράφονταν και είχαν τις συνέπειές τους, αργότερα.

Έτσι περίπου τελείωσε κι αυτή η σχολική χρονιά και, εν αναμονή των αποτελεσμάτων, τα πιο πολλά παιδιά φύγαμε για τα χωριά μας, για τις διακοπές του καλοκαιριού.

Διακοπές βέβαια, να τις κάνει ο Θεός, δεδομένου ότι, εκείνα τα χρόνια, όλα τα παιδιά ήμασταν φτωχοπαίδια κι απασχολούμασταν, συνέχεια, είτε στις διάφορες αγροτικές και κτηνοτροφικές δουλειές του σπιτιού, είτε ως καλφάδες, κοντά στους μαστόρους-τεχνίτες πατεράδες μας, όπως η αφεντιά μου, που μόνιμα ακολουθούσα τον μαραγκό πατέρα μου, στο χωριό Κάτω Κλειδωνιά, όπου εργαζόταν, φτιάχνοντας ξυλουργικές εργασίες στα καινούργια σπίτια, του νέου, τότε, μεταφερμένου από ψηλά χωριού.

Είχα βαρεθεί να καρφώνω τάβλες συνέχεια, με τη σαμούτσα, να πλανίζω σανίδες και να φτιάχνω πατούρες με τις πλάνες και τα κοπίδια διάφορων τύπων και να ισιώνω, ολημερίς, τις στραβωμένες κι επαναχρησιμοποιημένες πρόκες, γιατί, τότε, υπήρχε έλλειψη κι απ' αυτές, στα χωριά μας.

Όταν με το καλό βγήκαν προς το καλοκαίρι τ' αποτελέσματα κι ήταν και πάλι καλά και θετικά, η κατάσταση έδειχνε, καθαρά ότι η συνέχιση του σχολείου ήταν κάτι παραπάνω από σίγουρη.

(συνεχίζεται)

Παιχνίδια του Παλιού Καιρού

Του Σωτήρη Τουφίδη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Η σβούρα

Σε σανιδένιο πάτωμα ή σε πλακόστρωτο με λεία επιφάνεια έρχιαν με τρόπο τη σβούρα και με το δυνατό τράβηγμα του σπάγκου αυτή έφερνε πολλές γύρες στο ίδιο σημείο.

Όποιος έκανε τη σβούρα να περιστρέφεται πολύ ώρα, ήταν και ο νικητής. Την ώρα τη λογάριζαν εμπειρικά μετρώντας 1,2,3,4, γιατί τα παλιότερα χρόνια τα ρολόγια ήταν σπάνια ακόμα και για τους μεγάλους.

Τις σβούρες τις έφτιαχναν μόνα τους τα παιδιά πελεκώντας ξύλα με υπομονή. Με τον καιρό άρχισαν να προμηθεύονται και “αγοραστές” όπως τις έλεγαν. Αυτές ήταν πιο όμορφες και βαμμένες.

Οι ομάδες ή αμάδες

Για το παιχνίδι αυτό η παρέα των παιδιών συγκεντρώνεται σε κάποιον ίσιο χώρο στο Μεσοχώρι ή αλλού· ο χώρος καθαρίζεται από χαλίκια για να μην έχει εμπόδια.

Τα παιδιά φέρνουν τις “ομάδες”, το «μούκα» και δεκάρες ή κουμπιά που χρειάζονται για το παιχνίδι. Οι ομάδες είναι μικρές πλακίτσες στρογγυλεμένες με διάμετρο γύρω στα δέκα εκατοστά. Στο πιο καθαρό μέρος του χώρου στήνουν “το μούκα” μια τετράγωνη πλακίτσα ίση με ένα πακέτο τσιγάρων ή κουτί

σπίρτων και πάνω της βάζει το κάθε παιδί μια δεκάρα ή ένα κουμπί, αν δεν υπάρχουν δεκάρες. Πιο πέρα από το μούκα, σε απόσταση 8-10 βημάτων, τοποθετούν το σημάδι (μια μεγαλούτσικη πέτρα) και ένα ένα παιδί ρίχνει την ομάδα του από το μούκα προς το σημάδι προσπαθώντας να αγγίξει ή να το πλησιάσει όσο μπορεί πιο πολύ. Όποιος ρίξει την ομάδα πιο κοντά, αρχίζει και το παιχνίδι και μετά ακολουθούν τ’ άλλα παιδιά κατά σειρά, ανάλογα με την απόσταση από το σημάδι.

Ο πρώτος παίχτης σημαδεύει και ρίχνει την ομάδα στο μούκα με τρόπο ώστε να πάει σβαρνιστά και να τον εκτοπίσει από τη θέση του αφήνοντας τις δεκάρες κοντά στην ομάδα.

Αν οι δεκάρες πέσουν κοντά στην ομάδα, τότε ο παίχτης τις παίρνει όλες.

Αν οι δεκάρες είναι πιο κοντά στο μούκα συνεχίζει ο δεύτερος παίχτης, προσπαθώντας να ρίξει την ομάδα του κοντά στις δεκάρες. Αν οι δεκάρες σκορπιστούν, τότε ο κάθε παίχτης παίρνει όσες είναι πιο κοντά στην ομάδα του και αν δεν υπάρχουν άλλες στο έδαφος, τότε στήνουν το μούκα και ξαναβάζουν πάλι από μια δεκάρα για να συνεχίσουν το παιχνίδι τηρώντας τη σειρά.

Εννοείται ότι οι ομάδες παραμένουν στο έδαφος όσο υπάρχουν σκόρπιες δεκάρες και ο καθένας παίρνει όποιες είναι πιο κοντά στην ομάδα του.

Αν προκύψει διαφωνία ως προς την απόσταση δυο ομάδων από μια δεκάρα, τότε παίρνουν ένα ξυλαράκι στο μέγεθος τσιγάρου και μετρούν την απόσταση από τις ομάδες προς το μούκα· τη δεκάρα δικαιούται αυτός που η πλάκα του (ομάδα) είναι πιο κοντά στο μούκα.

Όταν παρθούν όλες οι δεκάρες από το έδαφος ξαναρχίζουν το παιγνίδι βάζοντας ο κάθε παίκτης από μια δεκάρα στο μούκα. Αν δεν υπάρχουν δεκάρες, το παιγνίδι γίνεται με κουμπιά από παλιά άχρηστα ρούχα.

Μύγδαλα ή βελάνια

Την εποχή που γίνονταν τ' αμύγδαλα, τα παιδιά γέμιζαν τις τσέπες τους απ' αυτά και έβγαιναν στο Μεσοχώρι ή σε κάποιο ίσιο μέρος να παίξουν "τα μύγδαλα".

Καθάριζαν καλά το μέρος και έστηναν όρθια σε μια σειρά τ' αμύγδαλα. Έβάζαν δηλαδή από ένα ή δυο αμύγδαλα ο καθένας και τα στήριζαν με λίγο χώμα, ώστε να στέκονται όρθια χωρίς να πέφτουν.

Κατόπιν απομακρύνονταν μερικά μέτρα και με κλήρο άρχιζαν το παιγνίδι.

Ο κάθε παίκτης κρατούσε ένα καρύδι και το έριχνε σβαρνιστά με τη σειρά του στο σημείο που ήταν παραταγμένα τ' αμύγδαλα, προσπαθώντας να χτυπήσει κάποιο απ' αυτά. Αν έριχνε κάτω το πρώτο (τον αρχηγό), τότε έπαιρνε όλα τ' αμύγδαλα και ξανάρχιζαν το παιγνίδι βάζοντας άλλα μύγδαλα.

Αν έπεφταν πιο κάτω από το πρώτο, έπαιρνε αυτά που ήταν στημένα από κεί και κάτω.

Αν δεν έριχνε κανένα, τότε συνέχιζε ο β', ο γ', παίκτης κ.λ.

Όταν δεν υπήρχαν αμύγδαλα, τότε το παιγνίδι γινόταν με βελάνια, όπως και τ' αμύγδαλα και έριχναν ένα χοντρό βελάνι αντί για καρύδι. Αυτό το βελάνι ή το καρύδι το ονόμαζαν "παίξδα".

Ουρανός και γη

Παίζεται από δυο παίκτες, ως εξής:

Όρθια, ο ένας ακουμπάει στην πλάτη του άλλου και μπλέκουν τα χέρια τους. Έπειτα ο ένας από τους δυο, κρατώντας τον άλλο γερά, σκύβει λέγοντας σ' αυτόν που ανάσκελα κοιτάει τον ουρανό.

- Πού πατάς; κι εκείνος απαντά:
- Στη γη.
- Πού κοιτάς;
- Στον ουρανό.
- Πόσα άστρα έχει ο ουρανός;
- Πέντε κι ένα.
- Γύρνα πάρε με κι εμένα.

Αμέσως αντιστρέφονται οι ρόλοι και αυτός που κοιτούσε τον ουρανό σηκώνει τον άλλο στην πλάτη και επαναλαμβάνεται ο διάλογος, που πατάς κ.λ.π.

Αυτό γίνεται ως ότου κουραστούν τα παιδιά και αλλάξουν παιγνίδι.

Πιστολάκια με "κίκια"

Τα μικρά παιδιά περίμεναν με ανυπομονησία το πανηγύρι γιατί εκτός από σφυρίχτρες, γλυφιτζούρια κ.λ. αγόραζαν ψεύτικα πιστόλια με "κίκια, που έκαναν κρότο και διασκέδάζαν μ' αυτά.

Πολλά παιδιά επινοούσαν και αυτοσχέδια πιστόλια. Εύρισκαν παλιά κλειδιά από σεντούκια και στο κενό του

μπροστινού μέρους του κλειδιού που ήταν κούφιο έριχναν μέσα το φώσφορο από το κεφάλι ενός σπέρτου. Μετά έβαζαν στον κούφιο σωλήνα μια πρόκα με λιμαρισμένη τη μύτη της και χτυπούσαν την πρόκα σε μια πέτρα προκαλώντας κρότο που διασκέδαζε τα παιδιά.

Το τόπι (μπάλα)

Το τόπι το 'φτιαχναν με μπαλώματα που τα πίεζαν σ' ένα στρογγυλό σακουλάκι κι έπαιζαν μ' αυτό ποδόσφαιρο, όπως τα σημερινά παιδιά τη μπάλα, (τα παλιά χρόνια δεν είχαν μπάλες). Αργότερα προμηθεύονταν και λαστιχένια τόπια από την αγορά ή από μικροπωλητές στα πανηγύρια.

Στα άχυρα

Το καλοκαίρι με το αλώνισμα, τα παιδιά έκαναν μεγάλες χαρές. Τους άρεσε να φέρουν γύρω τα άλογα στ' αλώνι γιατί εύρισκαν την ευκαιρία να κάνουν τούμπες στα μισοτσακισμένα στάχυα. Όμως η καλύτερη διασκέδαση ήταν στις καλύβες, όταν σπρώχνονταν με τα "τρικούλια" τα άχυρα. Πηδούσαν από την πορτούλα της καλύβας και χάνονταν μέσα στο σωρό, ξαναπηδούσαν κάτω, σκαρφάλωναν στις γρεντές της καλύβας κάνοντας μονόζυγο και δώσου τούμπες και πάλι τούμπες.

Μ' αυτό το παιγνίδι γίνονταν δυο καλά. Και τα παιδιά γυμνάζονταν διασκεδάζοντας και τ' άχυρο πατιόνταν για να χωρέσει πιότερο η καλύβα. Γι' αυτό οι μεγάλοι, όχι μόνο δε μάλωναν τα παιδιά σε τέτοια παιγνίδια, αλλά τα ενθάρρυναν κι όλας.

Το μόνο άσχημο σ' αυτή την περίπτωση ήταν που τα παιδιά γέμιζαν σκόνες και άγανα καθώς ιδρωκοπούσαν από τη ζέση του Ιούλη. Πρόσθεταν έτσι στις μανάδες τους μια ασχολία παραπάνω για το μπανιάρισμά τους.

Παιγνίδια το χειμώνα

Παρόλο που τις παλιότερες εποχές τα παιδιά δεν είχαν τόσα ρούχα και παπούτσια, όπως τα σημερινά, αυτό δεν τα φόβιζε καθόλου.

Το αντίθετο μάλιστα. Αγαπούσαν το χειμώνα γιατί τους έδινε την ευκαιρία για κάποια όμορφα και συναρπαστικά παιγνίδια.

Το κυριότερο παιγνίδι ήταν ο χιονοπόλεμος που παίζεται και σήμερα, μόνο που τότε είχε μεγάλη ένταση.

Άλλο παιγνίδι ήταν το "γκύλισμα" (κύλισμα) πάνω στο χιόνι. Αυτό γινόταν σε κατηφορικό μέρος με ή χωρίς σανίδια. Όταν το χιόνι ήταν παγωμένο είχε και τις συνέπειές του. Ματώνονταν τα πόδια από τα χτυπήμαα.

Όταν το ανεμοσούρι μάζευε το χιόνι στους τοίχους, όπως στη βορεινή πλευρά του σχολικού αυλόγυρου, έφκιαναν ένα τούνελ κάτω από το παγωμένο χιόνι (μέσα ήταν μαλακό) και περνούσαν από τη μια μεριά στην άλλη.

Ανάμεσα στα άλλα ήταν και ο χιονάνθρωπος που τον έστηναν σε μια αυλή ή σε κάποιον άλλο χώρο βάζοντάς του κάρβουνα για μάτια κομματάκια κεραμιδιών για στόμα, αυτιά κ.ά.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Υπάρχουν άνθρωποι

Η ζωή έχει δύο όψεις
τη χαρά και την ευτυχία
και όταν σε βρίσκει η αρρώστια
απόρριψη και δυστυχία.

Οι φίλοι και γνωστοί
είναι μακριά μου
το νιώθω δεν μ' αγαπάνε
σαν σκουπίδι στην άκρη με πετάνε.

Έχουν ξεχάσει το όνομά μου
του χεριού μου την αφή
ξεχνάνε όμως μεγάλωσα στην Πουρνιά
από μικρό παιδί.

Μάτια δεν έχω για να δω
να 'πλώσω χέρι
ποιόν να χαιρετίσω
εσείς που με βλέπετε
και κάνετε ένα βήμα πίσω.

Όταν έρθει η ύστατη στιγμή
από καρδιάς να πείτε
από την Πουρνιά ήταν και αυτή.

Θα μείνω με την απορία Υπάρχουν άνθρωποι!!

Ηλίας Ανδρέου

Αίμα Αθώων

«Το αίμα Αυτού εφ' ημών
και επί τα τέκνα ημών».
Ω! Τι λόγος τραγικός
τα τέκνα να οδηγεί
ως πρόβατα επί σφαγή
ανόητοι του κόσμου ισχυροί
που δεν αισθάνεσθε των πράξεών σας
την κατάληξη την απεχθή
αίμα αθώων παιδιών
αναβρύζει από τα σωθικά της γης
χωρίς να συγκινείται κανείς
προπόσεις ειρήνης κάνουν μ' αυτό
και στα συμπόσια κάνουν τον σταυρό
ειρήνης υπογραφές θα βάλουν σε χαρτιά
και ένα βράδυ θα τα ρίξουν στην πυρά.

248ος Εφήμερος Διαλογισμός
Αφιερύεται στα αθώα παιδιά
της Γάζας και Ουκρανίας
θύματα της δικής μας ανοχής και ενοχής.

Ηλίας Ανδρέου

Πυρπόληση Παλαιοσελλίου 18 Οκτωβρίου 1913

Του Ηλία Ανδρέου

Τώρα το πώς έγινε η συνεννόηση και τι κατάλαβαν οι αποφασισμένοι να κάνουν το χωριό Ναζί δεν υπάρχει η σχετική πληροφορία γεγονός είναι ότι τους ανωτέρω Παλαιοσελλίτες τους χρησιμοποίησαν ως ομήρους και ως υποζύγια φορτώνοντας τους με τα σακίδια. Χωρισμένοι σε ομάδες επιδόθηκαν στο ζοφερό έργο της πυρπόλησης με αρχή δύο καλύβες με ζωοτροφές, χορτάρι και κλαδί κουπάτσιου στα βλάχικα της Αγλαΐας Τζίμα και του Κωνσταντίνου Μηλιώνη. Κυρίως οι τραγικές γυναίκες σε κατάσταση αλλοφροσύνης και αψηφώντας τους κινδύνους προσπάθησαν να σώσουν το ο,τιδήποτε πιο χρήσιμο πετώντας τα όπως-όπως στις αυλές των σπιτιών· εις μάτην όμως.

Μερικές δεν αντιλαμβάνονταν με ποιους είχαν να κάνουν και ήταν επίμονες στη διάσωση παρουσία των εμπρηστών οι οποίοι προκειμένου να τις απομακρύνουν τις απειλούσαν με χειρονομίες πως θα τις έριχναν στο ήδη καιόμενο σπίτι. Θεέ μου τι ζόφος και κόλαση, τι τραγικές στιγμές έζησαν οι πρόγονοί μας.

Το Παλαιοσέλλι είχε πυκνή δόμηση και έτσι βάζοντας φωτιά σε ένα σπίτι καίγονταν και τα διπλανά.

Λέγεται πως σκορπίζανε στα δωμάτια μια εμπρηστική σκόνη και με έναν πυροβολισμό γίνονταν το λαμπάδιασμα.

Τα μεταγωγικά τους βγήκαν έξω από το χωριό σε αναμονή ολοκλήρωσης του όλεθρου, ώστε όλο το σώμα των εμπρηστών να τραβήξουν για τις Πάδες.

Μία ομάδα κατευθύνθηκε περνώντας τον Αώο ανέβηκε στο Βρυσοχώρι το οποίο με το Ηλιοχώρι κάηκαν την ίδια ημέρα με το Παλαιοσέλλι.

Κατά την μαρτυρία του Πούλιου Γρέντζιου σχεδόν το ερεβώδες έργο της πυρπόλησης είχε ολοκληρωθεί όταν επάνω από το χωριό πέταξε ένα αναγνωριστικό μονοπλάνο που έκανε εναέρια παρατήρηση της πορείας του σώματος των ναζί, ρίχνοντας μία φωτοβολίδα ίσως ένδειξη πως η εμπροσθοφυλακή δέχθηκε επίθε-

ση από τους αντάρτες που βρίσκονταν απέναντι στο Λαϊστίνο δεδομένης της μικρής απόστασης προς Πάδες και Άρματα, απόσταση βολής πολεμικού όπλου.

Ο παππούς μου Ηλίας Καραμήτσης-Μαλάμης πάντα αναφέρονταν σ' αυτό το γεγονός. Φαίνεται ότι η ομάδα των Παλαιοσελλιτών κατά κάποιο τρόπο ομήρων-αχθοφόρων ήταν στη εμπροσθοφυλακή και μάλιστα ο παππούς έλεγε πως ένας ο Γερμανός τον έβαλε πίσω από έναν βράχο μέχρι που να τελειώσει η ανταλλαγή πυρών, συμπλήρωνε πως για να κάνει την πράξη αυτή έπρεπε να ήταν Αυστριακός χωρίς τον φανατισμό που χαρακτήριζε τους Βαυαρούς.

Στο ενδιαμέσο της απόστασης Παλαιοσέλλι-Πάδες συνέβη το θλιβερό γεγονός. Όπως προαναφέραμε ομάδα Παλαιοσελλιτών προϋπάντησε τους Ναζί οι οποίοι τους φορτώσανε με τα σακίδια και τους είχαν υπό ομηρία και η ζωή τους ήταν επισφαλής εάν σκοτώνονταν ένας ναζί. Ο εκ των ομήρων ήταν ο Ηλίας Βασιλίκας ο οποίος είχε ηλικία τουλάχιστον εβδομήντα ετών.

Ο άνθρωπος από το βάρος του σακιδίου, που δεν γνωρίζουμε πόσο ήταν, λύγισε μη μπορώντας να βαδίσει. Αυτό οι Ναζί το εξέλαβαν ως προσποίηση και εν ψυχρώ τον εκτέλεσαν. Αιωνία του η Μνήμη. Μια τέτοια κίνηση πόσο αποκρουστική μας φαντάζει που δεν πυροβολείς ούτε σκύλο άνευ αιτίας.

Φανταστείτε αν είχε συμβεί σοβαρή εμπλοκή με τους αντάρτες και να είχαν οι Ναζί σκοτωμένους. Σήμερα, τρόπος

του λέγειν, δεν θα υπήρχαν χωριά στην Κοιλάδα του Αώου, θα είχε γίνει ότι στην Κάνδανο της Κρήτης, στο Δίστομο, στους Λυγγιάδες, στα Καλάβρυτα και αλλού.

Με την αποχώρηση των εμπρηστών οι κάτοικοι επιδόθηκαν στην άνευ ουσίας προσπάθεια να διασώσουν από τα αποκαΐδια ότι μπορούσαν και ήταν χρήσιμο. Βλέπετε βρισκόμασταν στον Οκτώβριο και στα σπίτια ήταν αποθηκευμένα τα αναγκαία τρόφιμα του χειμώνα, το σπάρι, τα όσπρια, οι πατάτες και άλλα. Το Παλαιοσέλλι κατ' εξοχήν ήταν χωριά οينو-παραγωγής. Οι Κερασοβίτες προμηθεύονταν για το κρασί τους σταφύλια. Άνω από το χωριό είχε επικαθίσει μια αντάρα καπνού με οσμές καμμένου ξύλου, μάλλινων σκεπασμάτων κρασιού και άλλων. Κοντά στο σούρουπο το κοπάδι σαν ξεμύτισε στην Κιάτρα-Ρόσια είδε και οσμήθηκε τους καπνούς μαρμάρωσε στη θέση αυτή μη γνωρίζοντας τι να κάνει.

Φίλε Αναγνώστη, συλλογίσου για λίγο ο χειμώνας στον Σμόλικα εκείνες τις εποχές έρχονταν νωρίς και ήταν δριμύς. Πως ξεχειμώνιασαν εκείνοι οι άνθρωποι, έχοντας χάσει όχι μόνον το σπίτι και τα υπάρχοντα αλλά και τα γεννήματα δηλαδή τα βασικά τρόφιμα μεταξύ αυτών και το κρασί που τους κρατούσε ορθίους.

Ο αείμνηστος Ελευθέριος Καλογήρου έλεγε: Τι γράμματα να μαθαίναμε που το πρωί πηγαίναμε στο σχολείο μεθυσμένοι από την κρασοπαπάρα με μάλιστα με ανεβασμένο το αλκοόλ από το βράσιμο.

Μια που αναφερθήκαμε σε σχολείο δεν πρέπει να παραλείψουμε το γεγονός πως μεταξύ των πυρποληθέντων σπιτιών και λοιπών βοηθητικών κτισμάτων ήταν και η Μαράσλειος Σχολή κόσμημα και καύχημα του Παλαιοσελλίου μαζί με τον περικαλλή Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής στον αυτό χώρο.

Το Δημοτικό Σχολειό έφερε το όνομα του Γρηγορίου Μαρασλή, Δημάρχου της Οδησσού. Τώρα πως συνέβη ο Γρηγόριος Μαρασλής να είναι ευεργέτης του Παλαιοσελλίου οφείλονταν στον εκ Παλαιοσελλίου καταγόμενο Ιωάννη Καραζήση μεγαλύτερο σιτηρών επιφανή της Ελληνικής παροικίας της Οδησσού. Το κτίριο ήταν δυόροφο, μεγάλου εμβαδού· ήταν δε οργανωμένο με πλούσιο εποπτικό υλικό χάρτες, όργανα χημείας, βιβλία κ.λπ.

Μέρος του εποπτικού υλικού είχε δωρηθεί και από το Ίδρυμα Παύλο Μελά του Μακεδονομάχου. Με την επικράτηση των Μπολσεβίκων, το 1917, η οικογένεια Καραζήση εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Ο υιός της οικογένειας νυμφεύθηκε την αδελφή της γνωστής συγγραφέως Ζωρζ Σαρρή η δε ιστορία των δύο οικογενειών είναι αποτυπωμένη στο μυθιστόρημα «Νινέτ» οι τρεις κόρες του Καραζήση λειτούργησαν στην Αθήνα το ξενόγλωσσο βιβλιοπωλείο «Κάουφμαν».

Ο πρώην γραμματέας της Κοινότητας Πούλιος Γρέντζιος έχει διασώσει πολύτιμες πληροφορίες της νεώτερης ιστορίας του Παλαιοσελλίου τόσο από την εισβολή των Ιταλών όσο και από το τραγικό γεγονός της πυρπόλησης.

Μια εξ αυτών είναι και ονομαστική καταγραφή των οικιών που κάηκαν 98 τον αριθμό και εκείνων που διασώθηκαν 40 ήτοι κάηκε το 70 επί τοις εκατό των κατοικιών ποσοστό αρκετά υψηλό.

Μέγα ερώτημα πως βολεύθηκαν αν μπορούμε να ομιλούμε για βόλεψη τόσοι άνθρωποι 400 περίπου τον αριθμό εφόσον και πάλι ο Πούλιος Γρέντζιος έχει προβεί σε απογραφή του πληθυσμού της χρονιάς εκείνης του 1943 και τους υπολογίζει σε 617.

Από τους πυρόπληκτους οι περισσότεροι με ότι υλικό είχε απομείνει κατασκεύασαν πρόχειρα καταλύματα, ελάχιστοι φιλοξενήθηκαν σε σπίτια χωριανών που δεν είχαν καεί. Μερικοί έφυγαν σε πόλεις όπου είχαν συγγενείς κυρίως Δράμα-Καβάλα.

Το γεγονός της πυρπόλησης στάθηκε αφορμή και αιτία πολλοί από τους ξενιτεμένους να μην επιστρέψουν ούτε να ανοικοδομήσουν τα καμμένα σπίτια και κατ' αυτόν τον τρόπο άρχισε η πληθυσμιακή καθίζηση όχι μόνον του Παλαιοσελλίου αλλά και των υπολοίπων χωριών. Η ανοικοδόμηση ξεκίνησε ευθύς με την λήξη της Κατοχής και την απελευθέρωση.

Δεν μας έφτανε τόσοσ φόρος αίματος, καταστροφής πόλεων, χωριών, υποδομών συγκοινωνίας, εργοστασίων κ.λπ. άφρονες και άμυαλοι επιδοθήκαμε σε αδελφοκτόνο πόλεμο από το 1916 έως 1919. Ο Εμφύλιος ήταν μια τροχοπέδη της ανοικοδόμησης καθώς επίσης και μιάς δεύτερης μείωσης του

πληθυσμού.

Με την λήξη του Εμφυλίου Πολέμου ξεκίνησε και πάλι η οργανωμένη ανοικοδόμηση με την σύμπραξη της ΟΥΡ-ΝΑ υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών και την χρηματοδότηση των Η.Π.Α. από τις οποίες είχαν έλθει επίλεκτα στελέχη της Υπηρεσίας Εποικισμού δεδομένου ότι το πρόγραμμα «Φτιάξτο Μόνος σου» είχε παγκόσμια εφαρμογή, Φιλιππίνες που είχαν πληγεί από τους Ιάπωνες, Λατινική Αμερική, Ευρώπη.

Το Παλαιοσέλλι όταν ελευθερώθηκε από την Οθωμανική κυριαρχία πλησίαζε τον πληθυσμό των 1900 κατοίκων. Σήμερα αντιστέκεται στη παντελή ερήμωση με 17 γενναίους κατοίκους τον χειμώνα. Το ευτύχημα είναι που στην Κόνιτσα και στα Ιωάννινα ζούμε αρκετοί Παλαιοσελλίτες που επισκεπτόμαστε τακτικά το χωριό. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως τα χωριά μας θα επανέβρουν την παλαιά αίγλη με την οργανωμένη κοινωνική και οικονομική υποδομή και την πλούσια λαογραφική παράδοση.

Οι μάχες που έγιναν στο Παλαιοσέλλι μεταξύ 6ης και 9ης Νοεμβρίου 1910 καθώς και η πυρπόληση του από τους Ναζί την 18η Οκτωβρίου 1915 αποτελούν δυο μείζονα, γεγονός της νεώτερης μακραίωνης ιστορίας του.

Οι διηγήσεις της μητέρας μου Ιφιγένειας και η ανάγνωση του βιβλίου του Ακαδημαϊκού Άγγελου Τερζάκη «Η Εποποιία του 1940-1941» έμειναν πάντα χαραγμένα στη προσωπική μου μνήμη. Πλην όμως θεώρησα χρέος πως και οι νεώτερες γενιές οφείλουν να μην πα-

ραδώσουν στη λήθη τα δύο αυτά ιστορικά γεγονότα.

Για τον λόγο αυτό πήρα την πρωτοβουλία όπως στο χωριό μου το Παλαιοσέλλι στηθούν δημόσιες ενδείξεις μνημοσύνης ήτοι Μνημεία του Έτους 1940 και της Πυρπόλησης της 18ης Οκτωβρίου 1943 από τους Ναζί καθώς και μια αναμνηστικά πλάκα στο σημείο όπου έπεσε μαχόμενος στο μπασίδι του χωριού μας ο Έφιππος Λοχίας Μαργιώτης Χρήστος του Βασιλείου από το Καρπενήσι την 9η Νοεμβρίου 1940. Αυτό το χρέος σύντομα εντός του Έτους 2025 θα λάβει σάρκα και οστά.

Και πάλι θερμές ευχαριστίες στον κ. Πούλιο Γρέντζιο για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου μεταβίβασε για το σύνολο του ιστορικού-λαογραφικού συγγραφικού του έργου.

Τα ανωτέρω γεγονότα προσπάθησα να τα αποδώσω και με ποιητικό λόγο για το λουλούδι των Άλπεων το Εντελβάϊς την πυρπόληση και για τον πεσόντα Λοχία.

Τα τρία αυτά ποιήματα συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των 268 ποιημάτων με τίτλο «Εφήμεροι Διαλογισμοί» για τα οποία όταν εκδοθούν ζητώ την επιεική κριτική εξάλλου δεν διεκδικώ τον τίτλο του ποιητή. Οι συλλογισμοί μου είναι απλοί και αφορούν κυρίως ερεθίσματα από την ζωή στο χωριό και την ύπαιθρο.

Στον Έφιππο Λοχία:

Άγουρο παληκάρι η μοίρα / σου τόχε γραμμένο στο Παλαιοσέλλι την Ενάτη Νοεμβρίου 1940 / με τον χάρο να αντι-

παλέψεις / γιατί παληκάρι μου ένας εσύ
/ με τα μυλιούνια των βαρβάρων / τόλ-
μησες να αναμετρηθείς / γιατί παληκάρι
βιάστηκες / την λευτεριά να ανταμώσεις
/ αντί τους συντρόφους σου να καρτε-
ρέσεις / τώρα για ποιόν να δακρύσω /
και ποιόν να θρηνήσω / εσένα άγουρο
παληκάρι από το Καρπενήσι / ή το άλο-
γό σου τον μαύρο κέλητα / που τη μια
γλείφει την πληγή του / και την άλλη το
άψυχο κορμί σου / προσπαθεί να σε
αναστήσει / και μαζί σου νέους ηρωϊ-
σμούς να ξαναρχίσει.

Εντελβάϊς:

Εντελβάϊς μου δώσανε το όνομα /
λουλούδι στα λιβάδια / των Βαυαρικών
Άλπεων λυτρώνω / λευκό και εωδιαστό
/ τους ζωγράφους μάζεψα / στολίδι των
σαλονιών είναι / στον Σμόλικά χωρίς /
τη θέληση μου με φέρανε / την καλή
μου φήμη καταστρέψανε / το πάλευκο
χρώμα αμαυρώσανε / το άρωμά μου ξε-
πουλήσανε / Άριοι στο δίκωχο με κέν-
τισαν τα όπλα τους και τους πυρσούς /
στο χέρι τους συντρόφευσα / στα χωριά
του Σμόλικά / φωτιά και πυρακτωμένο /
σίδερο για δώρα έφερα.

Πυρπόληση

Χωριανοί, συγγενείς και φίλοι φύγετε
η ορδή των ούνων έρχεται
από τα στόματα. Φωτιά ξερνάνε
νύχια γαμψά και αγκυλωτά στα δάκτυλα έχουνε
τέρατα της αποκάλυψης ταχειά έρχονται.
Φύγετε-φύγετε χωριανοί μη πίσω μείνετε
πάρτε ότι πολύτιμο έχετε και σε άβυσσο κρυφτείτε
το χωριό όπως είναι για τελευταία φορά δείτε
την ανάμνηση πικρή στους οφθαλμούς κρατείστε
το βράδυ το κοπάδι αποκαΐδια οσμίσθηκε
στην Κιάτρα Ρόσια, μαρμαρωμένο απόμεινε.

Την πυρπόληση όχι μόνο του χωριού μου Παλαιοσελλίου αλλά και των άλλων χωριών της Κοιλάδας του Αώου καθώς και των χωριών του Ανατολικού Ζαγορίου την θεωρώ ένα από τα μείζονα ιστορικά γεγονότα της Κατοχής για την περιοχή μας. Για να μην παραδοθεί στη λήθη θεώρησα πρόπον να στηθεί ένα μνημείο για το οποίο μέχρι στιγμής είναι έτοιμες οι επιγραφές και τα λοιπά σύμβολα. Μένει η ανέγερσή του. Μετά το Μνημείο του 1940 είναι το δεύτερο μνημείο στο Παλαιοσέλλι και μελλοντικά προγραμματίζεται ένα τρίτο αφιερωμένο στις Γυναίκες της Πίνδου.

ΠΕΤΡΟ ΛΟΥΚΑΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Κάποιος είπε: Οι Ηπειρώτες μπορούν να παίξουν τραγούδια από όλη την Ελλάδα. Οι άλλοι δεν μπορούν να παίξουν Ηπειρώτικα. Δεν ξέρω κατά πόσο ισχύει, αν και θα με συνέφερε να υποστηρίξω τον ισχυρισμό. Ξέρω όμως πολύ καλά ότι τα τραγούδια μας είναι δύσκολα, όπως ο τόπος και οι άνθρωποι που τα γέννησαν. Φτώχεια, χειρωνακτική εργασία, ξενιτιά, λίγα λόγια. Αλλά και ειλικρίνεια, ζεστασιά, η παράδοση αιώνων που βαραίνει στις πλάτες και μια απέραντη και άνευ όρων αγάπη για τον τόπο, ένα σκίρτημα της καρδιάς κάθε φορά που επιστρέφεις στο μέρος αυτό, την Ήπειρο μας, και δίνεις στην ψυχή σου αυτό που αναζητά περισσότερο από οτιδήποτε άλλο: το θρόισμα των πλατανιών, τον ήχο των ποταμών, λίγο τσίπουρο, ευλογία, γαλήνη, ηρεμία.

Όλα αυτά τα έντυσε μουσικά για σχεδόν 80 χρόνια, από τα 11 του οπότε και πήρε το βάπτισμα του πυρός δίπλα στον δάσκαλο του, το καλύτερο κλαρίνο του Ζαγορίου, τον Φίλιππα Ρούντα, μέχρι τώρα, ο Πετρολούκας Χαλκιάς από το Δελβινάκι. Ανδρώθηκε εκεί που κάθε μουσικός καλείται να βρει τα εκφραστικά μέσα που θα εξωτερικεύσουν όσα έχει μέσα του: στα πανηγύρια, γυρνώντας από χωριό σε χωριό κι από πλατεία σε πλατεία. Το ταλέντο του, η δεξιότητά του, η μαεστρία του, σύντομα ξεπερνούν τα στενά γεωγραφικά όρια της Ηπείρου. Μεταναστεύει στην Αμερική όπου θα παραμείνει για είκοσι χρόνια, σε εποχές δύσκολες, σε εποχές σκληρής ξενιτιάς όπου ο πόνος του νόστου είναι αβάσταχτος, η νοσταλγία για τον γενέθλιο τόπο είναι σαν γλυκό κρασί, σε εποχές που όταν έφευγες θεωρούσαν σχεδόν νεκρός απ όσους έμεναν πίσω.

Χιλιάδες ώρες παιξίματος τον φέρνουν στην πρώτη γραμμή του κλαρίνου και τον καθιστούν γνωστό και αγαπημένο, όπου υπάρχουν Ηπειρώτες. Οι διακρίσεις εντός και εκτός πληθαίνουν. Ο Ρόναλντ Ρήγκαν τον υποδέχεται στον Λευκό Οίκο, τα στάδια εντός και εκτός γεμίζουν όπου παίζει. Μέλος μιας οικογένειας αφιερωμένης γενεές επί γενεών στο κλαρίνο, στην παραδοσιακή

μουσική, ο ίδιος έλεγε: «Είναι το όνειρό μου να μεταδώσω αυτά τα παραδοσιακά τραγούδια στους νεότερους, όπως τα πήρα εγώ από τους παλαιότερους. Γιατί η παράδοση είναι σαν μια σπίθα μέσα στην καρδιά μας. Εύχομαι πάντα τα νέα παιδιά να αγαπούν και να ακούν την παραδοσιακή μας μουσική. Είναι μια μουσική που έρχεται από τα πολύ παλιά χρόνια. Βγήκε από τον αυλό και την άρπα των αρχαίων Ελλήνων. Πρέπει όλοι να την αγκαλιάσουν». Δεκαετίες μετά η καταξίωση του ως "πατριάρχη του κλαρίνου" πέρα από επιβεβλημένη είναι πλέον και αυτονόητη. Η πογωνίσια πεντατονία του χαρακτηριστική και ακατανίκητη, σημείο αναφοράς και μελέτης με περίοπτες αναφορές σε ακαδημαϊκό και μη επίπεδο.

Αν επιλέγω να γράψω για τον Πετρο-

λούκα Χαλκιά σήμερα, εδώ, είναι για να εκφράσω ένα ελάχιστο ευχαριστώ, όπως νιώθω ότι οφείλω να πω σε κάθε μουσικό που έντυσε τη ζωή μου με τις νότες του και την έκανε λίγο καλύτερη απ ό,τι είναι. Αυτή η σεβάσμια λιγομίλητη μορφή, ντυμένος πάντα άψογα -ο μουσικός που βγαίνει στο σανίδι είναι καλοντυμένος γιατί τιμά τον κόσμο που έρχεται να τον δει- που δάμαζε με τα πνευμόνια και την ψυχή του τους ορεινούς όγκους του τόπου μας και τους άπλωνε με απέραντη αγάπη στα αυτιά και στις αισθήσεις των ανθρώπων, σίγησε πλήρης ημερών στα 90 του χρόνια. Ελαφρύ το χώμα και αιωνία σου η μνήμη, Πετρολούκα Χαλκιά.

Αποστόλης Τζώρτζης

Κόνιτσα

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Τρ. Πειραιώς: 6301 169724 140

IBAN: GR92 0171 3010 0063 0116 9724 140

periodiko.konitsa@gmail.com

Αλησμόνητες πατρίδες ΠΟΙΟΣ ΕΚΑΨΕ ΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ;

Του Ηλία Ανδρέου

Η Σμύρνη καίγεται - ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος.

Στις 31 Αυγούστου / 13 Σεπτεμβρίου 1922 έγινε η πυρπόληση της Σμύρνης. Σύμφωνα με όλες τις μαρτυρίες, η πυρ-πόληση ήταν εσκεμμένη και καθοδηγούμενη από τον τουρκικό στρατό. Τούρκοι στρατιώτες με δοχεία πετρελαίου και εμπρηστικές βόμβες πυρπόλησαν όλες τις ελληνικές και την αρμενική συνοικία, αφήνοντας τις «πιο εύφλεκτες τουρκικές συνοικίες» καθώς και τις μικρές εβραϊκές συνοικίες απείρακτες. Όταν οι Τούρκοι ήθελαν να διασώσουν κάποιο σπίτι, κατεδάφισαν τα γειτονικά οικήματα για να δημιουργήσουν

κενό. Οι πυρπολήσεις συνεχίστηκαν επί ώρες. Σύμφωνα με μαρτυρίες επιζώντων, ομάδες Τούρκων από τις γύρω περιοχές λεηλατούσαν συστηματικά τα σπίτια πριν αυτά παραδοθούν στις φλόγες.

Μοναδική εξαίρεση στη συμφωνία ελληνικών και ξένων πηγών για την εσκεμμένη πυρπόληση της Σμύρνης αποτελούν Τούρκοι συγγραφείς που αναφέρουν ότι «η τουρκική ευθύνη δεν αποδείχθηκε ποτέ». Ισχυρίζονται ότι εμπρηστές ήταν Αρμένιοι ή Έλληνες που δεν ήθελαν να αφήσουν να πέσουν τα σπίτια τους στα χέ-

ρια των Τούρκων. Πανικόβλητοι οι κάτοικοι αγωνίζονταν να σωθούν καταφεύγοντας στην προκυμαία της πόλεως.

Η φωτιά διήρκεσε επί μία εβδομάδα καταστρέφοντας 55.000 σπίτια, εκ των οποίων 43.000 ελληνικά, 10.000 αρμενικά και 2.000 ξένων υπηκόων. Εκτιμάται ότι στην καταστραφείσα περιοχή κατοικούσαν περίπου 180.000 άτομα, κυρίως Έλληνες. Η λάβρα από τη φωτιά έσπρωξε εκατοντάδες χιλιάδες Σμυρνιούς και πρόσφυγες που είχαν έλθει από τα γύρω χωριά προς την προκυμαία της πόλεως. Όταν η φωτιά άρχισε να κατακαίει τα κτήρια της προκυμαίας, χιλιάδες άνθρωποι βρήκαν τραγικό θάνατο πέφτοντας στη θάλασσα ή ποδοπατούμενοι από το πανικόβλητο πλήθος. Τούρκοι στρατιώτες είχαν δημιουργήσει αλυσίδες περιμετρικά της προκυμαίας για να εμποδίσουν τον κόσμο να φύγει από εκεί και έχυναν κηροζίνη στους δρόμους.

Η πυρπόληση της Σμύρνης ήταν συνέχεια του ευρύτερου σχεδίου των Νεοτούρκων για εκδίωξη των μη μουσουλμανικών εθνοτήτων από το έδαφος της αυτοκρατορίας. Ο Μουσταφά Κεμάλ, τα στρατεύματα του οποίου κατέλαβαν τη Σμύρνη το 1922, εμφορείτο από τις ίδιες απόψεις αφού συμμετείχε στον στενό πυρήνα των Νεοτούρκων που κυβέρνησαν την Οθωμανική Αυτοκρατορία από το 1908 έως το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Η πυρπόληση του συνόλου σχεδόν των ελληνικών κατοικιών στη Σμύρνη, εκτός από εθνοκάθαρση του 1918. Αποστερεί τους κατοίκους από τις εστίες τους και υποβάλλει τα μέλη της ομάδας σε συνθήκες διαβιώσεως δυνάμενες να επιφέρουν την πλήρη ή μερική σωματική καταστροφή αυτής.

Από το Βιβλίο
Α. Συρίγου - Ε. Χατζηβασιλείου

Πρωτοβουλία για την Προστασία και Ανάδειξη της χαράδρας του Αώου

Πρωτοβουλία για την Προστασία και
Ανάδειξη της χαράδρας του Αώου

Η Πρωτοβουλία για την Προστασία και Ανάδειξη της χαράδρας του Αώου είναι αποτέλεσμα της κινητοποίησης - συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου 2025 στο Πέτρινο γεφύρι του Αώου ενάντια στη σχεδιαζόμενη από την Περιφέρεια Ηπείρου διάνοιξη δρόμου εντός της Χαράδρας του Αώου και πιο συγκεκριμένα στην διαδρομή - μονοπάτι από το παλιό γεφύρι της Κόνιτσας έως την μονή Στομίου.

Η διαδρομή βρίσκεται εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου στην ζώνη Ια και στο δίκτυο NATURA - 2000 GR -2130001 (Εθνικός Δρυμός Βίκου - Αώου).

Τα τελευταία 15 χρόνια και με διαδοχικά έργα αμφίβολης αδειοδότησης αλλά και χρηματοδότησης το μονοπάτι της διαδρομής όχι μόνο δεν βελτιώθηκε σύμφωνα με την μελέτη "Αξιοποίηση Εθνικού Δρυμού Αώου" αλλά μετατράπηκε σταδιακά σε αυτοκινητόδρομο σε πολλά του σημεία.

Η προβολή σήριαλ με την ζωή του μοναχού - αγίου Παϊσίου αυξήσε κατακόρυφα την επισκεψιμότητα της περιοχής. Χιλιάδες επισκέπτες - προσκυνητές κατακλύζουν κυρίως τα Σαββατοκύριακα την χαράδρα του Αώου με προορισμό την μονή Στομίου.

Επιτήδριοι εκμεταλλευόμενοι την κα-

τάσταση ξεκίνησαν να μεταφέρουν με οχήματα εκτός δρόμου προσκυνητές στην μονή στομίου έναντι αμοιβής.

Επίσης η περιφέρεια Ηπείρου επικαλούμενη την ασφάλεια των επισκεπτών επιχειρεί την περαιτέρω διάνοιξη του δρόμου εντός της χαράδρας αναθέτοντας μελέτη δήθεν βελτίωσης του μονοπατιού, κάνοντας λόγο για οχήματα μεταφοράς και κατασκευές γεφυρών.

Θεωρούμε ότι η διάνοιξη του δρόμου πρέπει να αποτραπεί ανεξαρτήτως αν παρουσιάζεται ως «βελτίωση» ή συνοδεύεται εκ των υστέρων από νομιμοποιητικές μελέτες.

Ως Πρωτοβουλία για την Προστασία και Ανάδειξη της χαράδρας του Αώου απαιτούμε:

- Η διαδρομή από το γεφύρι της Κόνιτσας έως την μονή είναι και πρέπει να παραμείνει μονοπάτι
- Όλες οι αυθαίρετες παρεμβάσεις και τσιμεντοστρώσεις πρέπει να απομακρυνθούν και η διαδρομή να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές της μελέτης "Αξιοποίηση Εθνικού Δρυμού Αώου"

- Να προστατευθεί και να αναδειχθεί το μονοπάτι, ώστε να παρέχει ασφαλή πρόσβαση σε επισκέπτες, πεζοπόρους και προσκυνητές.

Είναι καθήκον μας να υπερασπιστούμε τον τόπο, τη φύση και το δημόσιο συμφέρον.

Τάσος Κώτσικος
πρόεδρος Ορειβατικού
Συλλόγου Κόνιτσας

«Το Γλέντι» – Όταν ο χορός γίνεται τρόπος ζωής

Στην καρδιά του καλοκαιριού, η Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας πλημμύρισε από μουσική, κίνηση και χαμόγελα. Η ετήσια μουσικοχορευτική παράσταση του Χορευτικού Ομίλου Κόνιτσας με τίτλο «Το Γλέντι», δεν ήταν απλώς μια εκδήλωση – ήταν μια γιορτή της παράδοσης, της συλλογικότητας και της χαράς που γεννά ο χορός.

Περισσότεροι από 140 χορευτές όλων των ηλικιών, από τα μικρότερα παιδιά μέχρι τους πιο έμπειρους, ανέβηκαν στη σκηνή με κέφι, πάθος και αφοσίωση. Κάθε κύκλος, κάθε βήμα, κάθε βλέμμα, κουβαλούσε μνήμες, συναισθήματα και το άυλο νήμα που συνδέει γενιές και τόπους. Ο χορός για εμάς δεν είναι επίδειξη, είναι τρόπος ζωής. Είναι η ανάγκη να μοιραστείς, να νιώσεις, να ενώσεις.

Η βραδιά αυτή δεν θα μπορούσε να έχει επιτυχία χωρίς τη ζωντανή μουσική, που έδωσε ψυχή στο κάθε τραγούδι και ρίζωσε το συναίσθημα βαθιά στο κοινό. Ο ήχος της μουσικής ταξίδεψε την Κόνιτσα

από την Ήπειρο ως κάθε γωνιά της Ελλάδας. Κοιτάζοντας τους χορευτές μου εκείνο το βράδυ, ένιωσα ξανά πως η ουσία του έργου μας βρίσκεται στην ομαδικότητα. Δεν υπάρχει «εγώ» στον κύκλο· υπάρχει μόνο «εμείς». Αυτό είναι που κάνει τον Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας ξεχωριστό, η δύναμη της ομάδας, το χαμόγελο, η σιωπηλή κατανόηση μεταξύ των ανθρώπων που αγαπούν τον χορό.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τους μουσικούς που στάθηκαν πολύτιμοι συνοδοιπόροι, τους χορευτές που με συγκίνησαν με το πάθος τους, και φυσικά το κοινό που γέμισε την πλατεία με αγάπη και ενθουσιασμό. Ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ επίσης στον Δήμο Κόνιτσας για τη στήριξη και τη συνεργασία. Κάθε “γλέντι” τελειώνει, αλλά η χαρά που αφήνει πίσω του γίνεται έμπνευση για το επόμενο.’

Γιάννης Κασιίλης
Χοροδιδάσκαλος Χορευτικού
Ομίλου Κόνιτσας

Αθήνα 7-2025

Στον ακμαιότατο κ. Τουφίδη Σωτήρη

Αγαπητέ κ. Τουφίδη Σωτήρη, θερμά σ' ευχαριστούμε και σε συγχαίρουμε, γιατί επί σαράντα ολόκληρα χρόνια σαν υπεύθυνος εκδότης και Δ/ντής του περιοδικού μας «Κόνιτσα» μας γέμιζες χαρά και συγκίνηση.

Όταν παίρναμε το περιοδικό μας «Κόνιτσα» νομίζαμε πως κάποιος συμπατριώτης ερχόταν στο σπίτι μας και μας έφερνε όλα τα νέα από την πατρίδα μας. Είχαμε πλήρη ενημέρωση για θέματα κοινωνικά, πολιτισμικά, πολιτικά, επαγγελματικά και ποικίλων ενδιαφερόντων. Βλέπαμε τις φωτογραφίες από πανηγύρια, παρελάσεις και από κάθε είδους εκδηλώσεις που αφορούσαν τα ήθη και έθιμα της πατρίδας μας και τα μάτια μας δάκρυζαν.

Μας συγκινούσαν ιδιαίτερα οι ενδυμασίες των νέων μας που με λεβεντιά και χάρη έσερναν τους χορούς και πρωτοστατούσαν σε αθλητικές, θρησκευτικές και εθνικές εκδηλώσεις.

Αντικειμενικός και καλοπροαίρετος ήσουν όταν αναφερόσουν σε προβλήματα του τόπου μας που χρειάζονταν επίλυση.

Πάντοτε αυθεντικός, εργασιομανής, ταπεινός, αθόρυβος, εργασιομανής, ταπεινός, αθόρυβος, ευγενικός, εξυπηρετικός και με πάθος και μεράκι έφερνες

σε πέρας ένα έργο που θα σ' ευγνωμονούν και θα σε θυμούνται όλοι οι συμπατριώτες σου.

Από τα βάθη της καρδιάς μου σου εύχομαι: «Υγεία και ευημερία στο υπόλοιπο της ζωής σου».

Μπράβο Σωτήρη μας! Μπράβο δικέ μας Σωτήρη!

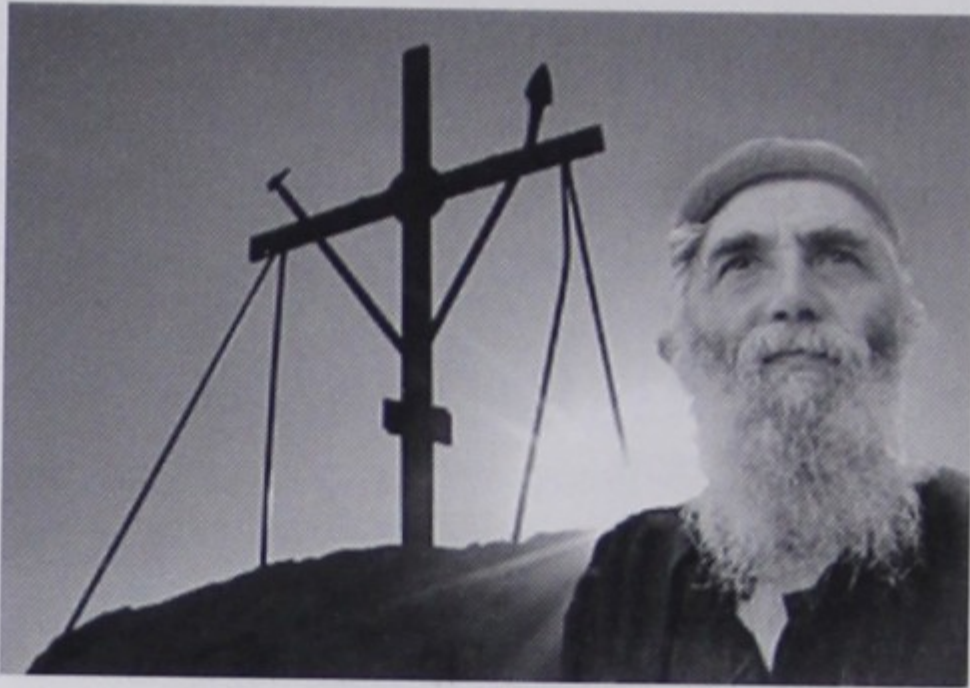
Κατάφερες όσο κανείς άλλος να πλουτίσεις την καρδιά μας με συναισθήματα και να φρεσκάρεις με αναμνήσεις το μυαλό μας. Γύρισες την πυξίδα του χρόνου και μας ταξίδεψες στην πατρίδα όπου η διάθεσή μας εκείνα τα χρόνια ήταν συνυφασμένη με τα γεγονότα της ζωής των συμπατριωτών μας και η χαρά, η συγκίνηση, η παρηγορία και η συντροφιά ήταν αλληλένδετα στοιχεία που μας έδεναν ψυχικά και δεν άφηναν χώρο και χρόνο να μας δυσκολέψει ούτε η ακαταμάχητη φτώχεια.

Παρ' όλες τις δυσκολίες δεν κράτησες μόνο αναμμένη τη φλόγα της επικοινωνίας με την Πατρίδα αλλά και τη δύναμωσες.

Δίκαια λοιπόν από σήμερα γίνεσαι «το επίτιμο μέλος της οικογένειάς μου».

Με εκτίμηση
Τσιάτσας Παναγιώτης

«Στα Αγιασμένα Αχνάρια του Αγίου Παΐσιου»

- Με λαμπρότητα τιμήθηκε στην Κόνιτσα ο Άγιος Παΐσιος

Με τον προσήκοντα σεβασμό και ιδιαίτερη λαμπρότητα πραγματοποιήθηκαν στην Κόνιτσα από 10 έως 13 Ιουλίου 2025, όπως κάθε χρόνο, από την Ιερά Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης και το Δήμο Κόνιτσας, οι εκδηλώσεις προς τιμήν του Οσίου Παΐσιου του Αγιορείτου, ενός σύγχρονου, ιδιαίτερα λαοφιλή Αγίου, που έζησε στην Κόνιτσα τα παιδικά και νεανικά του χρόνια.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν την Πέμπτη 10 Ιουλίου, παρουσία της Υφυπουργού Τουρισμού κυρίας Άννας Καραμανλή, με επίσκεψη και ξενάγηση στην πατρική οικία του Αγίου Παΐσιου και παράκληση στο εξωκλήσι της Αγίας Βαρβάρας, όπου ο Άγιος είχε την πρώτη θεοπτία.

Την Παρασκευή 11 Ιουλίου τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή Στομίου, όπου μόνασε ο Άγιος και το απόγευμα της ίδιας μέρας Μέγας Πολυαρχιερατικός Εσπερινός στον Ιερό Προσκυνηματικό Ναό του Αγίου Κοσμά

του Αιτωλού, ιεουργούντων των Μητροπολιτών Ιωαννίνων κ.κ. Μάξιμου Τοποτηρητή της Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης, Κηφισίας κ.κ. Κυρίλλου και Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ.κ. Νικολάου.

Μετά τον εσπερινό έγινε λιτάνευση της εικόνας του Αγίου Παΐσιου από το Ναό του Αγίου Κοσμά προς την πατρική οικία του Αγίου και το αντίστροφο, με τη συνοδεία επισήμων, πλήθος κόσμου, της Φιλαρμονικής του Δήμου Κόνιτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές» και της Στρατιωτικής Μουσικής της 8ης Ταξιαρχίας.

Το Σάββατο 12 Ιουλίου τελέστηκε πανηγυρική Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία στο Ναό του Αγίου Κοσμά, παρουσία των Αρχών. Στη συνέχεια ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου δεξιώθηκε τους δημότες και τις Αρχές στο δημαρχείο, όπου πραγματοποιήθηκε ομιλία για τη ζωή και το πνευματικό έργο του Αγίου από τον Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ.κ. Νικόλαο με θέμα «Άγιος Παΐσιος – Ρίζα της Ανατολής, Άνθος της Ερήμου, Καρπός της Πεντηκοστής».

Ακολουθώντας, απονεμήθηκαν τιμητικές διακρίσεις από το Δήμο Κόνιτσας στους συντελεστές της επιτυχημένης, όπως αποδείχθηκε και από την υψηλή τηλεθέαση, τηλεοπτικής σειράς: «Άγιος Παΐσιος – Από τα Φάρασα στον Ουρανό», με την οποία προβλήθηκε το πνευματικό έργο και η εμβληματική προ-

σωπικότητα του Αγίου Παΐσιου στην μικρή οθόνη.

Συγκεκριμένα, τιμήθηκαν ο σεναριογράφος της σειράς κ. Γεώργιος Τσιάκας και ο πρωταγωνιστής που υποδύθηκε τον Άγιο κ. Προκόπης Αγαθοκλέους. Παράλληλα, τιμήθηκε και η συγγραφέας Σταματία Καραγεωργίου – Πάπισσα για τη συγγραφή του βιβλίου «Κόνιτσα, Στα αγιασμένα αχνάρια του Αγίου Παΐσιου» και για την ανιδιοτελή παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του έργου της στον Δήμο Κόνιτσας.

Οι εκδηλώσεις, εκείνη την ημέρα,

έκλεισαν με επίσκεψη στην έκθεση Αγιογραφίας και Ζωγραφικής, που επιμελήθηκαν τα αντίστοιχα καλλιτεχνικά τμήματα του Δήμου Κόνιτσας στον χώρο της Πινακοθήκης του Ιδρύματος Παπαδιαμάντη.

Τέλος, την Κυριακή 13 Ιουλίου ο πατήρ Χρήστος Μήτσιος μοιράστηκε στην κατάμεστη αίθουσα του δημαρχείου τις προσωπικές του εμπειρίες από τον Άγιο Παΐσιο και σύγχρονους Αγίους σε μια βιωματική ομιλία.

Από την Συντακτική Επιτροπή

ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΛΕΥΣΕ ΑΠΟ ΝΗΣΙ ΣΕ ΝΗΣΙ

Σπαρμένα στα πελάγη όλου του κόσμου τα νησιά έχουν τα δικά τους όρια, μακρινά όσο ο ορίζοντας, στενά όσο οι ακτογραμμές τους. Τα ονειρευόμαστε σαν τόπους ελευθερίας και ξεγνοιασιάς αλλά και απομόνωσης.

Καράβια ταξίδεψαν στα πέρατα του κόσμου πολιτισμούς που γεννήθηκαν και άνθισαν στα νησιά. Ποιητές και μουσικοί τα ύμνησαν σαν μούσες, λογοτέχνες και ιστορικοί μάς διηγήθηκαν τις ιστορίες τους, ζωγράφοι τα ζωντάνεψαν στον καμβά τους. Από φωτιά ή από πάγο, καταπράσινα ή βραχώδη, ερημονήσια ή πολύβουα, τα νησιά υπόσχονται περιπέτειες και ανακαλύψεις.

Το καλοκαίρι του 2025 στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας πλεύσαμε με ούριο άνεμο και με πανιά τις σελίδες των βιβλίων μας, ζήσαμε μια θαλασσινή περιπέτεια, ένα ταξίδι με πολλούς σταθμούς και προορισμούς.

Ο όρος «νησί» αναδείχθηκε μέσα από εργαστήρια για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά και ημέρες αναγνώσεων. Βιωματικά πειράματα για τη δημιουργία τους, «περιπλανήσεις» σε νησιά - κράτη μέσα από τα έθιμα και εμβληματικές τους εικόνες, φιλοσοφικές συζητήσεις, ντοπιολαλιές και μαγειρικές, γεγονότα που σημάδεψαν την παγκόσμια ιστορία αλλά και λογοτεχνικά αποσπάσματα που περιγράφουν τα ελληνικά νησιά βοήθησαν να κατανοήσουμε τις πολλές πλευρές της νησιωτικής ζωής.

Η βιβλιοθήκη μας προσέφερε ένα λιμάνι στα πελάγη και τους ωκεανούς των βιβλίων, μας βοήθησε να αλλάξουμε ρότα για να αποφύγουμε τα τέρατα και να απολαύσουμε έναν αξιοθαύμαστο πλου!

Ξυλάρμενοι συνεχίζουμε το ταξίδι μας και περιμένουμε να ξανανταμώθουμε στα χειμερινά προγράμματα της Βιβλιοθήκης!

Γιατί 'ναι μαύρα τα βουνά '25: Οι μουσικές κουλτούρες των νότιων Βαλκανίων

Το τριήμερο, 27 Ιουλίου με 29 Ιουλίου 2025 πραγματοποιήθηκε μαζί με το μουσικό παραγωγό Chirstopher King, για τρίτη φορά, στο σπίτι της Χάμκως στην κεντρική και την Πλατεία Παλιάς Αγοράς το μουσικό φεστιβάλ που συνδυάζει τους παραδοσιακούς ήχους των Βαλκανίων και πειραματικούς αυτοσχεδιασμούς και εθνογραφικό κινηματογράφο.

Το φεστιβάλ φιλοξένησε μουσικούς από την ελληνική παράδοση του Πόν-

του, την Κεντρική Μικρά Ασία, την Κρήτη και άλλες περιοχές. Προβλήθηκαν επίσης μετά το πέρας των συναυλιών δύο ταινίες.

Το φεστιβάλ πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του ιδρύματος Ωνάση, με θέμα τις αναπάντεχες επιρροές στις οικονομίες της λαϊκής μουσικής στην Ελλάδα, τα Νότια Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη.

Από την Συντακτική Επιτροπή

Εγκαίνια της Έκθεσης: «Ακολουθώντας τα κοπάδια»

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν το Σάββατο 21 Ιουνίου 2025 τα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας & βίντεο «Ακολουθώντας τα κοπάδια: Μια ιστορία συμβίωσης του Κουκάλογου και της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στην Πίνδο» στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας.

Η εκδήλωση πλαισιώθηκε από παρουσιάσεις του Οικομουσείου Ζαγορίου και της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, εστιάζοντας στη μετακινούμενη κτηνοτροφία, τη σημασία της για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τις σοβαρές απειλές που αντιμετωπίζει ο Ασπροπάρης (Κουκάλογο), ένα από τα πιο απειλούμενα είδη γύπα στην Ευρώπη.

Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν βιντεοπορτρέτα γυναικών κτηνοτροφισσών, οι οποίες μοιράζονται τις εμπειρίες τους από τη ζωή στην ύπαιθρο, αναδεικνύοντας τη συμβολή τους στη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της Πίνδου.

Για τους μικρούς μας φίλους, υλοποι-

ήθηκε εκπαιδευτική δράση, κατά την οποία γνώρισαν το Κουκάλογο, κατασκεύασαν το δικό τους γύπα και συμμετείχαν στο διαδραστικό παιχνίδι «Αποστολή Διάσωσης για το Κουκάλογο!», μαθαίνοντας βιωματικά για την εξαφάνιση ειδών και την απώλεια της βιοποικιλότητας, με έμφαση στη σοβαρή απειλή της διασποράς δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο.

Η έκθεση αποτελεί μέρος του έργου «Προστασία του κοινού μέλλοντος του Ασπροπάρη και της μετακινούμενης κτηνοτροφίας», το οποίο χρηματοδοτείται από το Prespa Ohrid Nature Trust – PONT, και υλοποιείται από την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία και το Οικομουσείο Ζαγορίου στις ευρύτερες περιοχές της Κόνιτσας, Ζαγορίου και Πωγωνίου, με στόχο την προστασία του Ασπροπάρη και την ανάδειξη της παραδοσιακής και μετακινούμενης κτηνοτροφίας.

**Δημόσια Κεντρική
Βιβλιοθήκη Κόνιτσας**

GRAMMOS MOUNTAIN RUN

Είναι σημαντικό, κάποιες εκδηλώσεις να ταυτίζονται με τον χώρο στον οποίο διοργανώνονται, ούτως ώστε με την πάροδο του χρόνου να γίνονται θεσμοί, να προσελκύουν όλο και περισσότερο κόσμο και φυσικά να δημιουργούν στους διοργανωτές τους, την υποχρέωση να τις εμπλουτίζουν και να τις βελτιώνουν συνεχώς.

Μια τέτοια εκδήλωση στο Δήμο μας, είναι ο αγώνας GRAMMOS MOUNTAIN RUN, που διοργανώνεται στη Δημοτική Κοινότητα Πληκατίου τα τελευταία οκτώ χρόνια. Μια εκδήλωση, που ξεκίνησε από ένα όραμα των ανθρώπων του Μορφωτικού Συλλόγου Πληκατίου "ο Γράμμος". Όραμα, να αναδείξουν τις ομορφιές, το τοπίο του Γράμμου, αλλά και τη φιλοξενία των ανθρώπων, μέσω της οργάνωσης δρόμων ορεινού τρεξίματος. Το όραμά τους

συμμερίστηκαν και όλοι οι κάτοικοι και οι φίλοι του χωριού, αλλά και πολλοί καταξιωμένοι αθλητές, οι οποίοι αποτέλεσαν πόλο έλξης και προσέλκυσαν το ενδιαφέρον όχι μόνον αθλητών της περιοχής αλλά και όλης της χώρας.

Κάθε αγώνας δεν περιορίζεται μόνο στην αθλητική του διάσταση. Εξελισσεται σε μείζον πολιτιστικό γεγονός, με μουσική, φαγητό και μετατρέπεται σε ώσμωση κάθε μορφής ανθρώπων που απολαμβάνουν τη φύση και τη συναναστροφή με τους ντόπιους.

Αυτό που αξίζει ιδιαίτερης μνείας είναι ο εθελοντισμός αλλά και οι χορηγικές προσφορές που με χαρακτηριστική γενναιοδωρία συμβάλλουν στην άρτια διεξαγωγή του GRAMMOS MOUNTAIN RUN.

Έχουμε την πεποίθηση, ότι η διοργάνωση πρέπει να στηριχθεί ουσιαστικά από όλους τους τοπικούς και δημοτικούς φορείς, ώστε να εδραιωθεί ακόμη περισσότερο στη συνείδηση της αθλητικής κοινότητας. Προσπάθειες αντιγραφής, μάλλον δεν θα έχουν την αντίστοιχη επιτυχία.

KATEPINA ΔΗΜΑΡΤΟΥ

Αγία Τριάδα

Πλήθος προσκυνητών κατέκλυσε το εξωκλήσι της Αγ. Τριάδας τη Δευτέρα του Αγ. Πνεύματος 9 Ιουνίου 2025.

Μετά τη θεία λειτουργία και τον αγιασμό ακολούθησε το ημερήσιο πανηγύρι που διοργάνωσε, ο Εκπολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Ηλιόρραχης Κόνιτσας.

Η προσπάθεια του Συλλόγου να αναβιώσει τα παλιά γλέντια που γινόταν στην Αγ. Τριάδα στέφθηκε με επιτυχία, αφού πολύς ήταν ο κόσμος που συμμετείχε στο γλέντι.

Η ορχήστρα του Χρήστου Ζέκιου, αλλά και ο άριστα διαμορφωμένος χώρος και η άμεση εξυπηρέτηση άφησαν όλους τους παρευρισκόμενους ευχαριστημένους, κρατώντας το γλέντι μέχρι αργά το απόγευμα.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους και στήριξαν την προσπάθεια του Συλλόγου μας, καθώς και όλα τα μέλη του Συλλόγου, που αφιλοκερδώς βοήθησαν, τόσο τις προηγούμενες μέρες για την προετοιμασία του χώρου, όσο και την ημέρα του πανηγυριού για την εξυπηρέτηση του κόσμου.

Θα ήταν βέβαια παράληψη να μην ευχαριστήσουμε την εκκλησιαστική επιτροπή και ιδιαίτερα τον πατέρα Απόστολο Νάκο για την άψογη συνεργασία.

Τέλος ανανεώνουμε το ραντεβού με συγχωριανούς και φίλους στις 18 Αυγούστου 2025, ημέρα Δευτέρα, στον προαύλιο χώρο του δημοτικού σχολείου Ηλιόρραχης, όπου ο Σύλλογος διοργανώνει δημοτική βραδιά με το συγκρότημα του Γιώργου Γιαννακού.

Ηλιόρραχη, 20-6-2025

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

**Εκδηλώσεις τιμής και μνήμης για τις ηρωίδες
Γυναίκες της Πίνδου, τους αξιωματικούς Κων/νο Δαβάκης,
Αλέξανδρο Διάκο και όλους τους ήρωες του έπους του 1940
στον Προφήτη Ηλία στη Φούρκα Κόνιτσας**

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάστηκε την Κυριακή 20 Ιουλίου 2025 η μνήμη της γυναίκας της Πίνδου, των αξιωματικών Κωνσταντίνου Δαβάκη, Αλέξανδρου

ξανδρου Διάκου, κατάθεση στεφάνων, σύντομη τοπογραφική ενημέρωση από τον αξιωματικό της 8ης Ταξιαρχίας, ενώ τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε

Διάκου και όλων των ηρώων του έπους του 1940 στον Λόφο του Προφήτη Ηλία στη Φούρκα Κόνιτσας. Οι εκδηλώσεις διοργανώθηκαν από την Περιφέρεια Ηπείρου και τον Δήμο Κόνιτσας σε συνεργασία με το 583 ΤΠ και την Κοινότητα Φούρκας.

Την Ελληνική Κυβέρνηση εκπροσώπησε ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αθανάσιος Δαβάκης και τη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Ιωαννίνων κ. Ιωάννης Τσίμαρης.

Στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία τελέσθηκε Θεία Λειτουργία και Δοξολογία, ιερουργούντος του Γενικού Αρχιερατικού Επιτρόπου της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης π. Νικολάου Λιόλιου, ενώ στο μνημείο των πεσόντων εψάλη Επιμνημόσυνη Δέηση για τους πεσόντες του '40.

Ακολούθησε στέψη προτομών των ηρώων Κωνσταντίνου Δαβάκη και Αλέ-

ο πρώην Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη – Επίτιμος Αρχηγός της ΕΛ.ΑΣ. κ. Ελευθέριος Οικονόμου.

Στη συνέχεια ακολούθησε δεξίωση από την Περιφέρεια Ηπείρου και τον Δήμο Κόνιτσας στην πλατεία της Κοινότητας Φούρκας, όπου ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου απηύθυνε χαιρετισμό και υποδέχτηκε τους προσκεκλημένους.

Μέσα σε κλίμα ιδιαίτερης συγκίνησης, χαιρετισμό απηύθυναν επίσης, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου Αλέξανδρος Κακριμάνης και ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αθανάσιος Δαβάκης. Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με την παρουσίαση παραδοσιακών χορών της ευρύτερης περιοχής της Κόνιτσας από τον Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας.

Από την Συντακτική Επιτροπή

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ 113^η ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΣ ΜΑΧΗΣ ΤΗΣ ΜΟΛΙΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Στις 9 Αυγούστου αυτού του χρόνου πραγματοποιήθηκε στο χωριό μου τη Μόλιστα, Θεία Λειτουργία και Επιμνημόσυνη Δέηση, στη Μνήμη και προς Τιμήν όλων που έλαβαν μέρος στη νικηφόρα Μάχη της Μόλιστας κατά των Τούρκων, στις 8 Φεβρουαρίου του 1912, ήτοι των Ελλήνων Στρατιωτών, των Εθελοντών Οπληρχηγών και απάντων των Μολιστινών προγόνων μας και γεννητόρων μας.

Στην Επιμνημόσυνη αυτή Δέηση χοροστάτησε ο Πανοσιολογιότατος Νικόλαος Λιόλιος και παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος της Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, ο Αντιπεριφερειάρχης Κων/νος Κίτσιος, εκπρόσωποι των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, ο Αντιδήμαρχος Νικόλαος Στράτος και πλήθος κόσμου, κυρίως απ' τα τρία γειτονικά χωριά της άλλοτε ενιαίας Μόλιστας.

Ομιλητής στην εν λόγω εκδήλωση ήταν ο χωριανός μου Δημήτριος Παπαλάμπρος, ο οποίος είπε τα εξής:

«Πανοσιολογιότατε,
Κύριε Δήμαρχε,
Κύριε Αντιπεριφερειάρχη,
Κύριοι Εκπρόσωποι των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας,
Κύριε Αντιδήμαρχε,
Κυρίες και Κύριοι.

Φέτος για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, το χωριό μας η Μόλιστα, υπό την αιγίδα πάντοτε του Δήμου μας, πραγματοποιεί τη σεμνή αυτή τελετή της Επιμνημόσυνης Δέησης, στη Μνήμη και προς τιμήν όλων όσοι έλαβαν μέρος κατά τη νικη-

φόρα μάχη της Μόλιστας, η οποία διεξήχθη στις 9 Φεβρουαρίου του 1918 και κατά την οποία απελευθερωθήκαμε απ' τον Τούρκο κατακτητή και επί αιώνες δυνάστη της σκλαβωμένης Πατρίδας μας.

Συγκεκριμένα σήμερα πέμπουμε δέηση και τιμούμε τους Έλληνες στρατιώτες, υπαξιωματικούς και αξιωματικούς, υπό του διοικητική τους λοχαγό Δημήτριο Παπανικολάου, που διεξήγαγαν τη νικηφόρα Μάχη της Μόλιστας, τους εθελοντές οπληρχηγούς με τα ένοπλα τμήματά τους, που συντάχτηκαν και αγωνίστηκαν πλάϊ στον Ελληνικό Στρατό, κατά την εν λόγω μάχη και άπαντες τους Μολιστινούς πάππους και προπάππους μας, οι οποίοι, μ' οποιονδήποτε τρόπο βοήθησαν, συνέδραμαν και συνέβαλαν, στην αίσια έκβαση της Μάχης της Μόλιστας, την περίλαμπρη νίκη της και την απελευθέρωσή της. Στην σημερινή μου ομιλία, δεν θ' αναφερθώ, στις λεπτομέρειες, τα γεγονότα και τα συμβάντα της εξάωρης, κύριας μάχης της Μόλιστας, γιατί αυτά έχουν αναπτυχθεί και λεχθεί τα προηγούμενα χρόνια.

Σήμερα θ' ασχοληθώ με την περιγραφή των περιστατικών που προηγήθηκαν, καθώς και μ' εκείνα που ακολούθησαν αυτή τη μάχη, ούτως ώστε να σχηματιστεί μια ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης, που επικρατούσε εκείνες τις μέρες, αλλά και νωρίτερα ακόμη, στον πολύπαθο τόπο μας και τα χωριά μας.

Πολύ νωρίτερα από την έναρξη της διεξαγωγής των Βαλκανικών Πολέμων του 1912-1913 και κατά συνέπεια και πιο πριν απ' τη μάχη της Μόλιστας στα σκλαβωμένα και τουρκοκρατούμενα ελληνικά εδάφη της Ηπείρου, της Μακεδονίας, της Θράκης και άλλα, είχαν σχηματιστεί και δρούσαν αντάρτικα τμήματα με εθελοντές οπλαρχηγούς – καπεταναίους, οι περισσότεροι των οποίων ήταν φυγόδικοι γιατί διώκονταν για την τέλεση διαφόρων εγκληματικών πράξεων και αδικημάτων, με σκοπό την παρενόχληση των Τούρκων.

Στη μάχη της Μόλιστας δίπλα στον ελληνικό στρατό συμπαρατάχτηκαν κατά των Τούρκων κι αρκετοί τέτοιοι εθελοντές οπλαρχηγοί, με τις αντάρτικες ομάδες τους πριν δε την διεξαγωγή της εν λόγω μάχης, αντάρτικα τμήματα αυτών των οπλαρχηγών, εμφανίστηκαν στο Κεράσοβο (σημερινή Αγία Παρασκευή), όπου συνεπλάκησαν με τον τουρκικό στρατό, ο οποίος είχε καταφτάσει εκεί από την Κόνιτσα και την Στράτσιανη (σημερινός Πύργος) και τελικά ηττήθηκαν, μ' αποτέλεσμα οι Τούρκοι να κατακάψουν το χωριό, να λεηλατήσουν τα σπίτια και τα νοικοκυριά του, οι δυστυχείς κάτοικοί του να μείνουν στο έλεος του Θεού.

Ο Μποτσιφαρίτης (Μοναστηριώτης σήμερα) Βασίλειος Τζιαλόπουλος, στο βιβλίο του «Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον – Η Νέα Ελλάς», έκδοση του 1913, περιγράφοντας γλαφυρά και παραστατικά την καταστροφή του Κερασόβου αναφέρει τα εξής.

«Αι μαινόμεναι φλόγες ερέθιζαν απ' άκρον εις άκρον το δυστυχές Κεράσοβον,

ότε ο Ελληνικός Στρατός αντιληφθείς τούτο, έσπευσε ν' αναχαιτίσει αυτάς.

Πρώτος ο Ανθυπολοχαγός Γκούμας μετά της διμοιρίας του και των δυστυχών Κερασοβιτών εισήλθεν εις το πυρπολούμενον Κεράσοβον και εμάχοντο ήδη προς τον παμφάγον Ήφαιστον, τον οποίον οι άνανδροι ενέσπειρον παντού, εν τη εσχάτη απελπισίαν των.

Ηδυνήθησαν να διασώσωσι περί τας 50 οικίας.

Ο κεντρικός ναός τον οποίον είχαν μεταβάλει εις στρατώνα, απεικόνιζε τους βανδαλισμούς και αι εικόνες τας ασεβείας και τα αίσχη και η Αγία Τράπεζα τους μολυσμούς και τας θηριωδίας και επί της ιεράς προθέσεως εύρων επιστολή έχουσα επί λέξει τα εξής:

«Προς τους Φουρκιώτες και Κερασοβίτες:

Εσείς ελέγατε πως στο Κεράσοβο δεν ημπορεί να εμβή ο οθωμανικός Στρατός, είχετε ταιριάζει με κάτι ελληνικά κεφάλια και κρύψεται τα γεννήματα για να τα φάν ο ελληνικός Στρατός μέσα εις τες μπίμνιτσες· ημείς όμως που πεινούσαμε, τα ευρήκαμε όλα και τα εφάγαμεν, εις υγείαν σας. Και όταν θα πεινάσωμεν θα έλθωμεν και εις φούρκαν και Γρεβενά· επειδή εφάνηκε αχάριστοι, σας εκάψαμε και τα σπίτια σας και μόνο τες εκκλησίες αφήσαμε γιατί είνε βακούφι.

Κεράσοβον, 26 Ιανουαρίου 1913, Μουλιαζίμης Χουσίν».

Τα όσα ακολούθησαν μετά την πυρπόληση του Κερασόβου, μας τα διασώζουν παλιοί Μολιστινοί με διάφορες δημοσίευτες σημειώσεις τους, οι οποίες λένε τα εξής. «Ήρθαν οι Τούρκοι στη Μάλιστα, αγγάρεψαν όλους τους άν-

δρες, και τις γυναίκες, επίταξαν τα ζώα μεταφοράς και τους έστειλαν στο Κεράσοβο, να φορτώσουν και να μεταφέρουν στην Κόνιτσα τα λεηλατηθέντα και αρπαγένητα υπάρχοντα, ήτοι ρούχα, βελόντζες, υφάσματα, ζώα, τυριά, βούτυρα, κρέατα, οικιακά σκεύη και ο,τιδήποτε άλλο μάζεψαν απ' το πλιάτσικο των σπιτιών.

Στο δρόμο όλα τα φαγώσιμα τα έτρωγαν οι Τούρκοι στρατιώτες και πολλά άλλα πράγματα που τα πουλούσαν μισοτιμής.

Όταν έφτασαν στη Μόλιστα επίταξαν όλα τα σπίτια, τα σχολεία και τα άλλα κτήρια, για να μένουν, να τρώνε και να κοιμούνται οι Τούρκοι στρατιώτες.

Εξαιτίας αυτής της εξυπηρέτησης τη Μόλιστα δεν την έκαψαν.

Φεύγοντας κατόπιν, για την Κόνιτσα, άφησαν στην συνοικία Μποτσιφάρι της Μόλιστας μία στρατιωτική μονάδα, με δύναμη περίπου 120 ανδρών, για κάθε ενδεχόμενο.»

Απ' αυτήν την τελευταία περικοπή αλλά κι απ' το ότι ο Τουρκικός στρατός που κατέφθασε στο Κεράσοβο, για την αντιμετώπιση των ανταρτών, δεν πήγε απ' τη Μόλιστα, αλλ' απ' την Κόνιτσα και τη Στράτσιανη κι επί πλέον κι απ' το ότι όλα τα προηγούμενα χρόνια, πριν την έναρξη των Βαλκανικών πολέμων, πολυάριθμα περιστατικά βιαιότητας και βαρβαρότητας, ελάμβαναν χώρα τακτικά στο χωριό μας τη Μόλιστα, απ' τους ομοεθνείς μας αυτούς οπλαρχηγούς και τα ένοπλα τμήματά τους, προκύπτει, ότι νωρίτερα απ' αυτό το γεγονός, δεν υπήρχε τουρκικός στρατός στη Μόλιστα, αλλά λόγω της εμφάνισης αν-

ταρτών, στα, λίγο πιο πάνω απ' αυτήν χωριά, οι Τούρκοι θεώρησαν σκόπιμο, ν' αφήσουν εκεί αυτή τη δύναμη του ενός λόχου, για πληρέστερη εξασφάλισή τους.

Μόνιμο τουρκικό φυλάκιο τότε υπήρχε χαμηλά στη Μολιστινή πλευρά της ποταμιάς στη θέση Ταμπούρι.

Σύμφωνα με άλλες διηγήσεις και γραπτά κείμενα, πάλι προγόνων μας, πάππων και προπάππων Μολιστινών, κατά τα χρόνια, πολύ πιο πριν απ' το ξέσπασμα των Βαλκανικών πολέμων το 1912-1913, ήτοι απ' το 1870 περίπου και μετέπειτα, στα χωριά μας εμφανίστηκαν και δρούσαν οι εθελοντές οπλαρχηγοί με τις ομάδες τους – ληστοκλέφτες στην ουσία οι περισσότεροι απ' αυτούς – Πλατής, Λώλης, Τσιακατάνος, Παπαδάτος, Περικλής Καλογήρου, Μπατσοτέλος και ο Μολιστινός Δημήτριος Παπαδημούλης.

Τα ίδια χρόνια, εθελοντές οπλαρχηγοί αναφέρονται και οι Καπετάν Κρεμύδας, Σπύρος Μήλιος και άλλοι, οι οποίοι έδρασαν κυρίως στα μέρη της Χειμάρρας, αλλά και στα χωριά της επαρχίας μας και στις τάξεις τους εντάχθηκαν και οι εθελοντές από τη Μόλιστα Μιχάλης Χατζής, Απόστολος Παπαποστόλης, Βασίλειος Νάτσης, Δημήτριος Ξάνθος και Μιχάλης Πανταζής, καθώς και ο συνταγματάρχης Πλατανιάς με ένα τάγμα ανδρών που προέρχονταν όλοι απ' την Αμερική.

(Συνεχίζεται)

Κώστας Μπουζούλας
Πρόεδρος Μόλιστας

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Παρότι η προγραμματισμένη, για τις 18 Αυγούστου, δημοτική βραδιά αναβλήθηκε για μία ημέρα, λόγω βροχόπτωσης, η ετήσια εκδήλωση του Συλλόγου μας πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία την επομένη 19 Αυγούστου.

Η αναβολή του πανηγυριού μας γέμισε με στενοχώρια και κατήφεια, επαναφέροντας μνήμες από την περσινή εκδήλωση η οποία είχε πραγματοποιηθεί κάτω από αντίξοες συνθήκες. Την επόμενη μέρα όμως, η μεγάλη ανταπόκριση του κόσμου, που κατέκλεισε κυριολεκτικά τον χώρο της εκδήλωσης, επανέφερε στα πρόσωπά μας τη χαρά, την εύθυμη διάθεση και την ικανοποίηση.

Πράγματι, καθομολογία όλων των παρευρισκόμενων η επιτυχία της εκδήλωσης ήταν μεγαλειώδης. Ο κόσμος που μας τίμησε και στήριξε την προσπάθειά μας ήταν πολύς, το κέφι περίσσευε και ο χορός δεν σταμάτησε μέχρι το πρωί.

Ευχάριστη και συγκινητική ήταν η παρουσία αρκετών απόδημων συγχωριανών μας, που με αφορμή το πανηγύρι ήρθαν στο χωριό για να ανταμώσουμε και πάλι.

Πολλές ευχαριστίες πρέπει να απευθύνουμε σε όλους εσάς, που στηρίζατε με την παρουσία σας την ετήσια εκδήλωση του Συλλόγου μας, μόνιμους και απόδημους συγχωριανούς, φίλους και επισκέπτες, καθώς και ξένους που βρέ-

θηκαν στην περιοχή και θέλησαν να γνωρίσουν το χωριό μας και τα ηπειρώτικα γλέντια.

Ευχαριστούμε επίσης, τους χορηγούς μας, που τα τελευταία χρόνια βοηθάνε ο καθένας με τον δικό του τρόπο, ώστε ο Σύλλογος να ανταποκριθεί στις ανάγκες μιας τέτοιας εκδήλωσης.

Ομοίως, οφείλουμε να ευχαριστήσουμε την ορχήστρα του Γιώργου Γιαννακού και τους τραγουδιστές Δημήτρη Ευαγγέλου και Χρήστο Πότση, για την υπέροχη βραδιά που μας χάρισαν.

Το πιο μεγάλο ευχαριστώ, όμως, ανήκει στα παιδιά του χωριού μας, μικρά και μεγάλα, που αφιλοκερδώς βοήθησαν για να βγει εις πέρας η εκδήλωση.

Τέλος, θα θέλαμε να ζητήσουμε συγγνώμη και την κατανόησή σας για τυχόν αβλεψίες ή παραλήψεις, που μπορεί να δημιουργήθηκαν και σας υποσχόμαστε ότι στις επόμενες εκδηλώσεις μας θα καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για ακόμη καλύτερο αποτέλεσμα.

Ο Σύλλογός μας, ως συνδεδετικός κρίκος όλων των χωριανών, συνεχίζει την προσπάθειά του και ανανεώνει το ραντεβού με όλους σας για τη χριστουγεννιάτικη εκδήλωσή του.

Ηλιόρραχη, 29-8-2025
Το Δ.Σ. του Συλλόγου

KonitsaRace 2025

Με απόλυτη επιτυχία ολοκληρώθηκε η μεγάλη αθλητική γιορτή του KonitsaRace 2, που πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Κόνιτσας την Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου. Πάνω από 300 αθλητές από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό συμμετείχαν στους αγώνες, μετατρέποντας την Κόνιτσα σε σημείο αναφοράς για τον αθλητισμό, τη φύση και τον εθελοντισμό.

Ξεχωριστή θέση είχε ο Γύρος του Σμόλικα, ένας ποδηλατικός αγώνας 130χλμ, ο οποίος διοργανώθηκε πρώτη φορά και έκλεψε την παράσταση με τις εντυπωσιακές στιγμές που χάρισαν οι αθλητές μέσα σε μοναδικά τοπία και απαιτητικές διαδρομές.

Δυναμική παρουσία είχε και το ορεινό τρέξιμο των 14 χλμ, μια διαδρομή που δοκίμασε αντοχές και ψυχικά αποθέματα, αποζημιώνοντας τους συμμετέχοντες με την απaráμιλλη φυσική ομορφιά της χαράδρας του Αώου. Ιδιαίτερη εντύπωση και θαυμασμό προκάλεσε η συμμετοχή πολλών μικρών παιδιών για έναν αγώνα αρκετά απαιτητικό,

με την Αναστασία Ανέστη (μόλις 11 χρόνων) να κερδίζει τις εντυπώσεις ως η μικρότερη αθλήτρια του αγώνα.

Ο αγώνας δρόμου των 5 χλμ ήταν ένας νέος αγώνας, που άφησε πολύ καλές εντυπώσεις και έδωσε ζωντάνια στους δρόμους της Κόνιτσας.

Τέλος, ο παιδικός αγώνας του 1 χλμ έδωσε χαρά και συγκίνηση, το χαμόγελο και η προσπάθεια των παιδιών, μας υπενθύμισαν ότι το μέλλον του αθλητισμού και του τόπου μας βρίσκεται στα νέα αυτά πρόσωπα, που με ενθουσιασμό και αθωότητα γέμισαν τον αγώνα με ελπίδα.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες σε όλους τους αθλητές που έλαβαν μέρος στη διοργάνωση. Γιατί το σημαντικότερο μήνυμα κάθε αγώνα δεν είναι μόνο η διάκριση, αλλά η ίδια η συμμετοχή· η συμμετοχή που αποδεικνύει την αγάπη για τον αθλητισμό. Βεβαίως, αξίζουν ιδιαίτερα συγχαρητήρια στους νικητές και στις νικήτριες κάθε αγωνίσματος για τις σπουδαίες τους επιδόσεις.

Το KonitsaRace, στη δεύτερη συνεχόμενη χρονιά του, στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία. Πλέον, αποτελεί υποχρέωση απέναντι στους αθλητές και τον τόπο μας να συνεχιστεί και να αναβαθμιστεί ακόμη περισσότερο.

Ωστόσο, καμία διοργάνωση δεν θα μπορούσε να σταθεί χωρίς τους ανθρώπους της. Ευχαριστούμε όλους τους εθελοντές, που με την πολύωρη παρουσία και αφοσίωσή τους απέδειξαν έμπρακτα ότι δεν υπάρχει πρόβλημα που να μην μπορεί να αντιμετωπιστεί. Ευχαριστούμε και τους συλλόγους που συνέβαλαν με την παρουσία και τη στήριξή τους στην προσπάθεια της διοργάνωσης.

Θερμές ευχαριστίες απευθύνουμε και στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, που με την πολύτιμη συμμετοχή του και φέτος στήριξε έμπρακτα τη διοργάνωση, συμβάλλοντας στην ασφάλεια και την επιτυχία της.

Θερμές ευχαριστίες και σε όλες τις κοινότητες των χωριών του Δήμου Κόνιτσας, καθώς και στη Σαμαρίνα, που παρότι δεν ανήκει διοικητικά στον Δήμο μας, η συνεργασία και η συμμετοχή της υπήρξαν άφογες. Ευχαριστούμε λοιπόν όλους τους προέδρους και τους κατοίκους των χωριών για τη στήριξη και τη συμβολή τους.

Ευχαριστούμε επίσης όλες τις υπηρεσίες που βρίσκονταν εκεί, έτοιμες να συνδράμουν όπου χρειάστηκε, καθώς και όσες συνέδραμαν ου-

σιαστικά: την Αστυνομία, την Πυροσβεστική, το Κέντρο Υγείας και το Δασαρχείο.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στην ομάδα των Κυρατζήδων Μονοπάτια, που συνόδευσαν με δίκυκλες μηχανές όλους τους ποδηλάτες καθ' όλη τη διάρκεια του Γύρου του Σμόλικα, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.

Ο Δήμος Κόνιτσας και η οργανωτική επιτροπή του KonitsaRace ευχαριστεί θερμά την Περιφέρεια Ηπείρου για την αμέριστη στήριξη, καθώς και τους πολλούς χορηγούς που στάθηκαν αρωγοί της προσπάθειας: TEDRA, Φάρμα Νάκης, SDOUKOS, Melissa, Dole Μπανάνες, Pamvotis Travel, Κωσμηλάτας Νερά, Bike Wise, P&I, Via Natura, Garmin Ioannina.

Το KonitsaRace 2 ανήκει πλέον στην ιστορία! Ξεκινά η προετοιμασία για το Konit-saRace 3!

Σας ευχαριστούμε όλους που γίνατε κομμάτι αυτής της μεγάλης γιορτής!!!

Η Οργανωτική Επιτροπή & ο Δήμος Κόνιτσας

Αύγουστος 2025

Άλλο ένα διαφορετικό καλοκαίρι για την Οξυά

Στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης, στην εποχή που τα χωριά μας ερημώνουν, το Δ.Σ. του Συνδέσμου Αδελφότητας Οξυάς της Ηπείρου «ο Άγιος Νικόλαος» (στο εξής «ο Σύλλογός μας») για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά οργάνωσε εβδομάδα εκδηλώσεων για τους Οξυώτες (μόνιμους και απόδημους) καθώς και τους επισκέπτες της Οξυάς...

Δεδομένων των χρονικών περιορισμών που θέλουν το χωριό μας να γεμίζει για μία εβδομάδα γύρω από τον Δεκαπενταύγουστο, το Δ.Σ. του Συλλόγου μας ανακοίνωσε στο τέλος Ιουλίου εβδομάδα εκδηλώσεων : 12-18 Αυγούστου 2025.

Τρίτη, 12/8/2025: Πεζοπορία Οξυά - Θεοτόκος από το μονοπάτι – Γεύμα στη Θεοτόκο – Καφές στη Δροσοπηγή

Η εβδομάδα εκδηλώσεων ξεκίνησε με πεζοπορία από την Οξυά στη Θεοτόκο από το παλιό μονοπάτι που με προσωπική εργασία άνοιξε τον τελευταίο χρόνο το Μέλος του Δ.Σ. μας, Θανάσης Ευθυμίου. Με δεδομένο ότι η Θεοτόκος αποτελεί οικισμό της Οξυάς, το Δ.Σ. ένωσε τους δύο οικισμούς με τη διοργάνωση της πεζοπορίας αυτής, στην οποία συμμετείχαν δώδεκα ενήλικες και τέσσερα παιδιά.

Η πεζοπορία ξεκίνησε από το Κιόσκι της Οξυάς και στην πλειονότητά της ήταν κάτω από τη σκιά του δάσους.

Έτσι μετά από τρεις ώρες πεζοπορίας, γεμάτη από ιστορίες και γρίφους σχετικά με το μονοπάτι, φτάσαμε στη Θεοτόκο, όπου μας περίμεναν και άλλοι Οξυώτες που είχαν φτάσει εκεί με αυτοκίνητα. Στη Θεοτόκο και συγκεκριμένα στην ταβέρνα “ARIS” αναπληρώσαμε γρήγορα τις δυνάμεις μας.

Συνεχίσαμε εποχούμενοι προς τη Δροσοπηγή, όπου επισκεφθήκαμε το καφενείο «Ταμπούρι» του Γιώργου Κοτολούλη. Ο Γιώργος, πέραν της ιδιαίτερης ατμόσφαιρας που έχει δημιουργήσει στο καφενείο διατηρώντας τη δομή και τη μορφή του παλαιού παντοπωλείου, έχει οργανώσει στο υπόγειο του καφενείου ένα «Αποθετήριο Ενθυμήσεων»: ένα άτυπο αλλά πλήρες μουσείο τόσο της ζωής στο χωριό όσο και του καταστήματος που είχε η οικογένειά του στο συγκεκριμένο σημείο από το 1850. Αφού κάναμε ένα νοερό ταξίδι στο παρελθόν του τόπου μας, επανήλθαμε στο παρόν, όταν αφήσαμε τη Δροσοπηγή για να επιστρέψουμε στην Οξυά.

Τετάρτη, 13/8/2025: Μονοήμερη εκδρομή σε Ερσέκα – Κορυτσά – Καστοριά.

Σε συνεργασία με το ταξιδιωτικό γραφείο DoTravel και τον Χρήστο Μουρεχίδη από την Κόνιτσα φτιάξαμε ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα για τη μονοήμερη εκδρομή, η οποία δεν πραγματοποιήθηκε λόγω μικρής συμμετοχής.

Πέμπτη, 14/8/2025: Βοϊδομάτης για rafting

Οκτώ αυτοκίνητα μετέφεραν από την Οξυά συνολικά τριάντα παιδιά και ενήλικες στον ποταμό Βοϊδομάτη. Εκεί επιβιβαστήκαμε στα λεωφορεία της εταιρείας “Nature – ΖΑΓΟΡΙΑ”, τα οποία μας μετέφεραν στο Γεφύρι του Πάπιγκου κάτω από το χωριό της Αρίστης και εκεί, με τον απαραίτητο εξοπλισμό ασφαλείας και τις σχετικές οδηγίες, επιβιβαστήκαμε στις φουσκωτές βάρκες και ξεκινήσαμε την κατάβαση του ποταμού διάρκειας ενενήντα λεπτών προς το Γεφύρι της Κλειδωνιάς. Αφού χαρήκαμε την ηρεμία της φύσης και τη δροσιά του ποταμού, επιστρέψαμε στην Κόνιτσα, όπου η ημέρα έκλεισε με τα τελευταία ψώνια για το γιορτινό τραπέζι του Δεκαπενταύγουστου.

Παρασκευή, 15/8/2025: ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Σάββατο, 16/8/2025: «Η Οξυά ανοίγει φύλλο για πίτα»

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά το Δ.Σ. μας οργάνωσε την εκδήλωση αυτή. Έτσι μετά τη Θεία Λειτουργία στον Άγιο Νικόλαο, έξι κορίτσια ηλικίας 6-16 ετών άνοιξαν φύλλο για πίτα στην πλατεία του χωριού και με την υποστήριξη της Γραμματέας του Δ.Σ. Γεωργίας Κυπαρίσση, της Δήμητρας Παπαχρήστου αλλά και την πολύτιμη εμπειρία της γιαγιάς Αναστασίας Κυπαρίσση άνοιξαν φύλλα για μία κολοκυθόπιτα και μία τυρόπιτα.

Η Ελπίδα, η Μελίνα, η Ναταλία, η Χαρά, η Ελευθερία και η Νεράλεια έδειξαν την τέχνη του ανοίγματος του φύλ-

λου για πίτα στους θεατές τόσο από την Οξυά όσο και από άλλα Μαστοροχώρια, ενώ στη συνέχεια δοκίμασαν να ανοίξουν φύλλο και οι μικροί Άγγελος, Αναστασία, Δανάν, Κωνσταντίνος, Χρήστος, Ορέστης και Ωκεανίδα

Μετά την εκδήλωση προσφέρθηκαν στο κατάστημα «Ζαϊρέ» Οξυάς πίτες, που είχαν ετοιμάσει για την ημέρα οι (αλφabetικά) κκ. Ελένη Αθανασοπούλου, Όλγα Βαδάση, Βάγια Κουτσούκη, Ερασμία Κυπαρίσση-Μπουκάκη, Ελένη Παπαχρήστου-Παπαδήμα και Χαραλαμπία Τσίμα-Ζούκη.

Κυριακή, 17/8/2025: Πανηγύρι – Γιορτή για το αντάμωμα στην Οξυά

Για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά το Δ.Σ. μας οργάνωσε το Πανηγύρι για το αντάμωμά μας στο χωριό!!! Το Πανηγύρι μας έντυσε γευστικά το κατάστημα «Ζαϊρέ» υπό τη διεύθυνση του Αλέξη Βαδάση και μουσικά η κομπανία του Αντώνη Κακούρη. Η γιορτή ξεκίνησε με χορούς της περιοχής μας από παιδιά της Οξυάς, που χόρεψαν υπό την καθοδήγηση του συγχωριανού μας Δημήτρη Ζούκη. Ο Βασίλης, ο Άγγελος μαζί με τις Αναστασία, Βασιλική, Δανάν Ζ., Δανάν Κ., Μαριτία, Νεράλεια, Χαρά και Ωκεανίδα χόρεψαν φορώντας παραδοσιακές φορεσιές που με πολλή φροντίδα συντηρεί η Οξυώτισσα Χαραλαμπία Τσίμα-Ζούκη.

Στο Πανηγύρι μας λειτούργησε λαχειοφόρος αγορά, όπου πέραν του Συλλόγου, πολλοί Οξυώτες προσέφεραν δώρα, για τα οποία τους ευχαριστούμε πολύ!

Εκείνο το βράδυ από την πλατεία της Οξυάς πρέπει να πέρασαν περί τα τριακόσια άτομα, κυρίως νέοι από την Οξυά και άλλα Μαστοροχώρια. Όλοι οι συμμετέχοντες έφαγαν, χόρεψαν με πολύ κέφι και με τους κύκλους του χορού έδωσαν ηχηρά το μήνυμα ότι η νέα γενιά ξέρει να ξεχωρίζει το αυθεντικό Πανηγύρι «στα σκέτα» (χωρίς ηχεία).

Δευτέρα, 18/8/2025: Προβολή της ταινίας «Ο Διάλογος του Θέμελη». Μια ταινία του Οξυώτη Βαγγέλη Ευθυμίου.

Η πρόσκληση ήταν για τις 8 μ.μ. Η πρόβλεψη του καιρού έδειχνε ότι έως τις 8 μ.μ. θα έβρεχε στην Οξυά... και δυστυχώς επαληθεύτηκε...

Έτσι με καθυστέρηση λόγω καιρού ξεκινήσαμε στις 9.15 μ.μ. την εκδήλωση που σκοπό είχε να τιμήσουμε τον σκηνοθέτη Βαγγέλη Ευθυμίου, που γεννήθηκε στην Οξυά μας, με την προβολή της τελευταίας του ταινίας «Ο Διάλογος του Θέμελη». Η ταινία περιγράφει τη

ζωή του Αρχαιολόγου, Πέτρου Θέμελη, ο οποίος ήταν ο ανασκαφέας και αναστηλωτής της Αρχαίας Μεσσήνης.

Υπήρχαν ογδόντα θέσεις, οι οποίες παρά το κρύο μετά τη βροχή γέμισαν από Οξυώτες αλλά και επισκέπτες από τα γύρω Μαστοροχώρια.

Με την προβολή της ταινίας του Βαγ-γέλη Ευθυμίου ολοκληρώθηκε η εβδο-μάδα εκδηλώσεων που το Δ.Σ. του Συλ-λόγου μας οργάνωσε για τον Αύγουστο του 2025.

Μετά την επιτυχία των εκδηλώσεων του 2024 το Δ.Σ. μας φρόντισε και ο Αύγουστος του 2025 να είναι γεμάτος από βιώματα που έμειναν χαραγμένα στην καρδιά όσων τα έζησαν από κοντά...

Γι' αυτό θεωρούμε ότι το καλοκαίρι του 2025 ήταν άλλο ένα διαφορετικό καλοκαίρι για την Οξυά...

Απευθύνουμε θερμές ευχαριστίες

στους εθελοντές των εκδηλώσεών μας αλλά και σε όσους συμμετείχαν σε αυτές με οποιοδήποτε τρόπο... Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνουμε στο Μέλος του Δ.Σ. μας, Θανάση Ευθυμίου, ο οποίος με προσωπική εργασία όχι μόνο άνοιξε το μονοπάτι Οξυά-Θεοτόκος (βλ. Τρίτη, 12/8/2025), αλλά έφτιαξε και ξύλινη κατασκευή για να στηρίζει την οθόνη προβολής της ταινίας στην πλατεία της Οξυάς (βλ. Δευτέρα, 18/8/2025).

Ευχόμαστε και του χρόνου με υγεία και ακόμη περισσότεροι!!!

Απόστολος Αθανασόπουλος

ΜΟΥΣΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Κόνιτσα 27/06/2025

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ
ΤΟ 9ο ΜΟΥΣΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ – ΜΕΡΕΣ ΜΟΥΣΙ-
ΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το 9ο Μουσικό Φεστιβάλ του Δήμου Κόνιτσας- «Μέρες Μουσικής Κόνιτσας- Η Γλώσσα που δεν μιλιέται» από 20-22 Ιουνίου 2025. Ένα triήμερο γεμάτο υπέροχη μουσική και δημιουργική σύμπραξη στο πλαίσιο των θερινών πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου.

Την Παρασκευή, 20 Ιουνίου 2025, στην κατάμεστη αίθουσα τελετών του Δημαρχείου, το κοινό απόλαυσε τους μικρούς και μεγάλους μαθητές της Δημοτικής Μουσικής Σχολής Κόνιτσας,

των τμημάτων κιθάρας και πιάνου, μικρούς και μεγάλους σολίστ σε έργα για δύο και τέσσερα χέρια, το μοντέρνο τμήμα με μικρό σύνολο κιθαριστών, το φωνητικό σύνολο και μπάσο και την υπέροχη παιδική χορωδία με σύνολο παραδοσιακών οργάνων, ενώ το Σάββατο 21 Ιουνίου 2025 το Μουσικό Φεστιβάλ συνεχίστηκε με παρουσίαση έργων σύγχρονων Ελλήνων και ξένων συνθετών από τα τμήματα κιθάρας και πιάνου, ενός μελοποιημένου κειμένου του Νίκου Εγγονόπουλου από το φωνητικό σύνολο σε μελοποίηση του Γιάννη Γαλίτη και ενός διασκευασμένου έργου του συνθέτη Arvo Pärt από το τμήμα σύγχρονου πιάνου.

Το Φεστιβάλ έκλεισε την Κυριακή 22 Ιουνίου με την ξεχωριστή εμφάνιση της Μικτής Χορωδίας Δήμου Κόνιτσας στα

Ιωάννινα στο 2ο Χορωδιακό Φεστιβάλ της Λίμνης, το οποίο συνδιοργάνωσε ο Δήμος Ιωαννιτών με την Περιφέρεια Ηπείρου.

Θερμά συγχαρητήρια στον Καλλιτεχνικό Διευθυντή της Δημοτικής Μουσικής Σχολής Γιάννη Γαλίτη, την καθηγήτρια μουσικής Αγγέλικα Παπανικολάου,

στους μικρούς και μεγάλους μαθητές, τα μέλη της Παιδικής και Μικτής Χορωδίας Δήμου Κόνιτσας και σε όλους τους μουσικούς συντελεστές του Φεστιβάλ για το εκπληκτικό μουσικό αποτέλεσμα που μας πρόσφεραν.

Από το Γραφείο Δημάρχου

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ ΤΟ 2^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ – 8 & 9 Αυγούστου 2025

Με μεγάλη συμμετοχή κοινού και εξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 8 και 9 Αυγούστου 2025 το 2ο Φεστιβάλ Φιλαρμονικών Δήμου Κόνιτσας στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας, με τη συμμετοχή των Φιλαρμονικών Δήμου Κόνιτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές», Δήμου Τρικκαίων, Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου Άρτης «Ο Σκουφάς» και Λευκάδας.

Και οι δύο ημέρες του Φεστιβάλ ξεκίνησαν με παρέλαση των Φιλαρμονικών στους δρόμους της Κόνιτσας. Την πρώτη ημέρα το μουσικό πρόγραμμα άνοιξε η Φιλαρμονική Δήμου Κόνιτσας με αρχιμουσικό τον κ. Χρήστο Γεωργάνο και συνέχισε η Δημοτική Φιλαρμονική Τρικαλών με αρχιμουσικό την κυρία Μαίρη Μητσοπούλου, ενώ τη δεύτερη ημέρα συνεχίστηκε το μουσικό ταξίδι με τη Φιλαρμονική Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου Άρτης «Ο Σκουφάς» με αρχιμουσικό

τον κ. Αντώνη Κατσαούνο και τη Φιλαρμονική Εταιρία Λευκάδας με αρχιμουσικό τον κ. Θεμιστοκλή Μεσσήνη. Όλες οι Φιλαρμονικές απέσπασαν θερμό χειροκρότημα για το υπέροχο μουσικό πρόγραμμα Ελλήνων και ξένων συνθετών που παρουσίασαν και για την αξιόλογη απόδοση των καλλιτεχνικών έργων.

Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, ο οποίος εξέφρασε τις ευχαριστίες του προς όλους τους μουσικούς και τους συνεχάρη για την υψηλής ποιότητας εμφάνισή τους και την αξιέπαινη δουλειά.

Και οι δύο βραδιές έκλεισαν με απονομή τιμητικής πλακέτας σε όλες τις Φιλαρμονικές εκ μέρους του Δήμου Κόνιτσας, ανανεώνοντας το ραντεβού για την επόμενη χρονιά.

Από το Γραφείο Δημάρχου

4ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών «Χορευτικές Διαδρομές» στην Κόνιτσα

Με εξαιρετική επιτυχία ολοκληρώθηκε το 4ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών «Χορευτικές Διαδρομές» στην Κόνιτσα

Με εξαιρετική επιτυχία και πλήθος κόσμου πραγματοποιήθηκε στις 29 και 30 Αυγούστου 2025 στην Κόνιτσα το 4ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών «Χορευτικές Διαδρομές» από τον Δήμο Κόνιτσας και τους πολιτιστικούς φορείς της περιοχής μας, τον Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας, το Πολιτιστικό Εργαστήρι Κόνιτσας, τον Λαογραφικό Όμιλο Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας «Οι Ντόπιοι» και τον Χορευτικό Σύλλογο «Στα Βήματα της Παράδοσης».

Η μουσική παράδοση έφερε κοντά δεκαοκτώ πολιτιστικούς συλλόγους από όλη την Ελλάδα που απέδωσαν με τον καλύτερο τρόπο την αυθεντικότητα και τον πλούτο της Ελληνικής Παράδοσης με τη συνοδεία του τοπικού συγκροτήματος του Αντώνη Κακούρη. Την εκδήλωση παρουσίασε ο κ. Παναγιώτης Τζόκας.

Οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι που συμμετείχαν στη μεγάλη γιορτή παράδοσης

του Δήμου Κόνιτσας, που πλέον έγινε θεσμός, είναι:

- ΤΜΗΜΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΕΠΑ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ
- ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Ι.Ν. ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΗ ΘΕΣ/ΚΗΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ «ΟΙ ΑΙΓΕΣ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΩΤΩΝ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ»
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ «ΧΟΡΕΙΑ»
- ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΙΩΝΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΤΑ
- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ «ΝΤΟΠΙΟΙ» ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
- ΒΟΪΑΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΑΡΔΑΣΣΑΣ

«Η ΑΡΔΑΣΣΑ»

- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΡΙΣΣΟΥ ΦΩΚΙΔΑΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΕΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΖΙΤΣΑΣ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΟΔΟΠΗΣ «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, στον χαιρετισμό του υπογράμμισε τη σημασία, αλλά και την ανάγκη διατήρησης της παράδοσης για τις επόμενες γενιές και ευχαρίστησε θερμά όσους επιμελήθηκαν και στήριξαν την εκδήλωση, αλλά και όσους συμμετείχαν σ' αυτήν.

Θερμά συγχαρητήρια και ευχαριστίες στους συμμετέχοντες και τους διοργανωτές, τους μουσικούς, τους χορευτές,

τους εθελοντές, αλλά και τους υποστηρικτές του Φεστιβάλ και συγκεκριμένα τον Αθλητικό Μορφωτικό Σύλλογο «Πίνδος Κόνιτσας», τον Σύλλογο Γυναικών Κόνιτσας «Μυρτάλη» και το προσωπικό του Δήμου για την ουσιαστική συμβολή τους στην επιτυχία του Φεστιβάλ.

Από το Γραφείο Δημάρχου

«ΤΑ ΠΙΣΤΡΟΦΙΑ»

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ

ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ 2025

“ΤΑ ΠΙΣΤΡΟΦΙΑ”

“Όσα α βουνά κι αν πέρασα
Κανά βουνόοοοο, βουνό δεν μ’ άρεσε”

10/08/25

19:00

ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

με την ορχήστρα του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**
και το χορευτικό του Πολιτιστικού Συλλόγου
Κορυφώ Κέρκυρας,
της Αναστασίας Γιώτη

ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

ΧΟΡΗΓΙΑ

Κεράσοβο, 10.8.25

Το ΔΣ της Αδελφότητας της Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας – ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ- διοργάνωσε την Κυριακή, στις 10 Αυγούστου στην κεντρική πλατεία του χωριού το πολιτιστικό δρώμενο ΤΑ ΠΙΣΤΡΟΦΙΑ.

Συγκεκριμένα η Αδελφότητα, στο πλαίσιο των δράσεων της «ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ 2025», διοργάνωσε στην κεντρική πλατεία την πολιτιστική εκδήλωση τα έθιμα του γάμου «ΤΑ ΠΙΣΤΡΟΦΙΑ». Όσα α βουνά κι αν πέρασα μανά βουνόοοοο, βουνό δεν μ’ άρεσε» που αναφέρεται στην επιστροφή της νύφης στο πατρικό της την επόμενη Κυριακή μετά το γάμο της. Το δρώμενο περιλαμβάνει όλα τα στάδια του εθίμου.

Ακολούθησε παραδοσιακή βραδιά με

την ορχήστρα του Νίκου Φιλιππίδη και το χορευτικό του Πολιτιστικού Συλλόγου «Κορυφώ» Κέρκυρας της Αναστασίας Γιώτη, με παραδοσιακό γλέντι.

Στο πρόγραμμα των «Κερασοβίτικα 2025» ιστορικό και δημοσιογραφικό ενδιαφέρον παρουσίασε η επίσκεψη του Πολιτιστικού Συλλόγου Τρικοκκιάς Γρεβενών, διότι πολλοί κάτοικοι έχουν καταγωγή από το χωριό, οι οποίοι, λόγω της καταστροφή του από τους Τούρκους στις 23 Ιανουρίου 19 μετανάστευσαν στα χωριά των Γρεβενών για να σωθούν.

Από την Συντακτικ'η Επιτροπή

ΠΗΓΗ: ΔΣ Αδελφότητας του ΚΕΡΑΣΟΒΟ

ΠΙΣΤΡΟΦΙΑ

Γεφύρι Κλειδωνιάς, Βοϊδομάτης

Το Σάββατο 2 Αυγούστου 2025, στον πανέμορφο χώρο του Γεφυριού της Κλειδωνιάς στον Βοϊδομάτη πραγματοποιήθηκαν με μεγάλη επιτυχία τα «Πιστρόφια» με παραδοσιακό τραγούδι και χορό. Την καλλιτεχνική επιμέλεια, την διοργάνωση της εκδήλωσης και του προγράμματος επιμελήθηκε η κ. Νότα Καλτσούνη με τους Γιώργο Κωτσίνη και Μιχάλη Καλλιοντζίδη. Η εκδήλωση της Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Κόνιτσας.

Συμμετείχαν στο τραγούδι με την υπέροχη ερμηνεία τους η ποντιακής καταγωγής Μήδεια Χουρσουλίδου και η Ξένια Ροδοθεάτου με την συνοδεία των

Πιστρόφια
στο γεφύρι της Κλειδωνιάς στον Βοϊδομάτι
με παραδοσιακό τραγούδι & χορό

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ώρα: 21.00

Με την
Νότα Καλτσούνη

και τους
ΓΙΩΡΓΟ ΚΩΤΣΙΝΗ
ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΛΙΟΝΤΖΙΔΗ

ΜΗΔΕΙΑ ΧΟΥΡΣΟΥΛΙΔΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΡΟΔΟΘΕΑΤΟΥ

ΘΩΜΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
(Λαούτο, Τραγούδι)

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΑΡΜΑΓΟΣ
(Κιθάρα, Τραγούδι)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΙΚΙΛΗΣ
(Βιολί)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΟΡΗΤΗΣ
(Λαούτο, Τραγούδι)

ΜΑΡΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ
(Λύρα Κρήτης, Τραγούδι)

ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΚΛΑΠΑΚΗΣ
(Κρουστά)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ
(Τραγούδι)

Χορεύει το **ΕΛΚΕΛΑΜ**
Ελληνικό Κέντρο Λαογραφικών Μελετών
Υπεύθυνος: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Επιμέλεια - Παρουσίαση: **Νότα Καλτσούνη**
Ήχος - φως: **Vision of Sound, Θωμάς Νάστος**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΝΙΤΣΙΑ
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ

Θωμά Κωνσταντίνου, στο λαούτο και κιθάρα και στο τραγούδι Μάρκου Σαββάτη, στην λύρα Κρήτης και στο τραγούδι Μανούσου Κλαπάκη στα κρουστά, Χριστόδουλου παπαστάθη στο τραγούδι καθώς και των Κώστα Λόη και Λίτσας Δουλιγέρη. Χόρεψε το Ελληνικό Κέντρο Λαογραφικών Μελετών (ΕΛΚΕΛΑΜ) με υπεύθυνο τον κ. Βασίλη Δημητρόπουλο. Τον ήχο και το φως επιμελήθηκαν η Vision of Sound με τον Θωμά Νάστο.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε πλήθος κόσμου από την ευρύτερη περιοχή καθώς και τουρίστες.

Τα «Πιστρόφια» θα επιστρέψουν στο γεφύρι της Κλειδωνιάς την 1η Αυγούστου του 2026.

Από την Συντακτική Επιτροπή

ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15 105 52 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-3241137 – Fax: 210 3243822
www.panepirotiki.com - email: info@panepirotiki.com

Αριθ. Πρωτ. 9177

Αθήνα 23-7-2025

ΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

Ξεκίνησε ήδη ο μεγάλος κύκλος των καλοκαιρινών πανηγυριών, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας από τους κατά τόπους συλλόγους και ενώσεις των αποδήμων.

Και στη γενέτειρα Ήπειρο σε όλα τα χωριά, συνήθως κατά τον εορτασμό της πολιούχου εκκλησίας, με κορύφωση τους, τις ημέρες του Δεκαπενταύγουστου. Τα πανηγύρια, για τους συλλόγους μας και τα χωριά μας, αποτελούν κορυφαίες ημέρες του χρόνου, ιδιαίτερα τα καλοκαιρινά, όταν σμίγουν όσοι κρατάνε ζωντανά τα χωριά όλο το χρόνο, με τους απόδημους, όσους φέτος καταφέρουν να βρεθούν στην ιδιαίτερη πατρίδα για λίγες μέρες, ξεπερνώντας το δυσβάσταχτο κόστος ζωής και μετακίνησης.

- Τα πανηγύρια για τα χωριά μας, που δίνουν μάχη με τη χρόνια εγκατάλειψη, τη δημογραφική αποψίλωση, την εντεινόμενη ερήμωση, αποτελούν οάσεις και ανάσες ζωής.
- Διαχρονικά αποτελούν τον προνομιακό στίβο της ζωής παράδοσης του λαού μας, το κοινό τόπο της μεταλαμπάδευσής της από γενιά σε γενιά, τον κοινό χώρο αναβάπτισης και αναθάρ-

ρησης της ίδιας της κοινότητας, επιτελώντας ένα πολύτιμο, αναντικατάστατο λειτούργημα ευρύτερης σημασίας και αξίας.

- Τα πανηγύρια για τους απόδημους Ηπειρώτες, και στην Ήπειρο, και στην αποδημία, ενδυναμώνουν την άρρηκτη σχέση τους με την πατρίδα, τη μνήμη, τη συνέχεια. Ο απόδημος Ηπειρώτης ξεδιψά τη νοσταλγία, την πεθυμιά και τον καημό στα πανηγύρια που έχουν κέραια θέση στη δράση των συλλόγων του. Οι Αδελφότητες των ξενιτεμένων Ηπειρωτών, πέρα από τα πανηγύρια που διοργανώνουν στην αποδημία, έχουν εδώ και πολλές δεκαετίες αναλάβει τη διοργάνωση των πανηγυριών στα χωριά τους, στηρίζοντας έτσι κι εκείνους που τα κρατάνε ζωντανά όλο το χρόνο. Τα περισσότερα πανηγύρια στα χωριά της Ηπείρου διοργανώνονται από τις Αδελφότητες, χάρη στην φιλοπατρία, τον εθελοντισμό, το μεράκι των μελών τους, ως αντίδωρο των ξενιτεμένων στο γενέθλιο τόπο ή την καταγωγική τους ρίζα, συνεχίζοντας μια σπουδαία πρακτική ζωής παράδοσης που περνά από γενιά σε γενιά, συμβάλλοντας πολύτροπα σε τόπους, κοινότητες κι ανθρώπους.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας παραστέκεται διαχρονικά στο έργο των μελών της, Αδελφοτήτων, Ενώσεων και Συλλόγων, των οποίων και αποτελεί την τριτοβάθμια, κορυφαία έκφραση. Προσπαθεί να αφουγκράζεται και να εκφράζει τις ανάγκες τους με τον πιο συνολικό και ουσιαστικό τρόπο, οι οποίες, σε σχέση και με τα πανηγύρια, είναι πολλές και επιτακτικές και, δυστυχώς, στις μέρες μας επικαιροποιούνται με αρνητικό τρόπο.

Το τελευταίο διάστημα μέσα από εξαντλητικούς ελέγχους, επιβολή προστίμων, αυτόφωρες διαδικασίες, που πραγματοποιούνται σε πανηγύρια συλλόγων τόσο στην Ήπειρο αλλά και σε εκδηλώσεις που οργανώνονται από την αποδημία, επιχειρείται μία συστηματική προσπάθεια ουσιαστικά κατάργησης αυτών των κοινωνικών εκδηλώσεων. Πρόκειται για τη δεύτερη χρονιά καλλιέργειας ενός κλίματος αποθάρρυνσης για τους διοργανωτές των πανηγυριών που αδυνατούν να συμμορφωθούν προς τις υποδείξεις του νέου νομοθετικού πλαισίου το οποίο αντιμετωπίζει τα πανηγύρια με στυγνούς επαγγελματικούς όρους, ως κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, αδυνατώντας να συμπεριλάβει πρόνοιες σε σχέση με τον ανεκτίμητο κοινωνικό και τοπικό τους ρόλο, την εθελοντική συμμετοχή στην επιτέλεσή τους.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας καλεί την κυβέρνηση και τις αρμόδιες υπηρεσίες στην άμεση αλλαγή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, που χρήζει πολλών ουσιαστικών

αλλαγών και έως τότε στην αναστολή ή έστω ελαστική εφαρμογή της παρούσας νομοθεσίας, για τη στήριξη των πανηγυριών του λαού μας, για σεβασμό και προστασία του ρόλου, της σημασίας, της πρακτικής τους.

Τα πρόστιμα και οι μηνυτήριες αναφορές τραυματίζουν ακόμη περισσότερο τις τοπικές κοινωνίες, τις μικρές κοινότητες, τους ίδιους τους τόπους, ενώ αποθαρρύνουν το έργο και τη δράση των συλλογικών φορέων της αποδημίας, που χρόνια τώρα στηρίζουν τα χωριά πολύπλευρα, σε πείσμα της πολύχρονης εγκατάλειψής τους από την επίσημη πολιτεία.

Αντί να επιδίδονται στην καλλιέργεια ενός κλίματος παραλυσίας, φόβου και παροπλισμού, ας γονιμοποιήσουν τον διοικητικό οίστρο τους με μέτρα στήριξης των χωριών, που απειλούνται από άμεση ερήμωση και μελλοντική εξαφάνιση, με μέτρα στήριξης της επαφής των αποδήμων με τον γενέθλιο τόπο.

Ζητάμε από την πολιτεία:

- Να επιτρέπει την διοργάνωση των πανηγυριών αυτών, από τα μέλη και τους εθελοντές των συλλόγων, κάτι που εξασφαλίζει πέραν της συνέχισης της παράδοσης και του αυθεντικού λαϊκού εθίμου, την ευγενή άμυλα μεταξύ των μελών, τον εθελοντισμό και την οικονομική λειτουργία των συλλόγων.

- Να επιτρέπει για μία φορά τον χρόνο που συνήθως πραγματοποιούνται τα πανηγύρια, την παράταση του ωραρίου κοινής ησυχίας λίγο πέραν των κανονικών ωραρίων.

- Να επιτρέπει την εθελοντική ανά-

πτυξη ερασιτεχνικών μουσικών και χορευτικών τμημάτων

- Να επιτρέπει την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και την διάθεση εδεσμάτων

- Να συνεχίσει να ισχύει ο νόμος 4873/2021 κωδικοποιημένος με τον 5187/2025 περί απαλλαγής ΦΠΑ για παροχή υπηρεσιών και παράδοση αγαθών από συλλόγους και ενώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα για τέσσερες εκδηλώσεις το χρόνο.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας προσπαθεί πολύτροπα και έμπρακτα να αναδείξει την αξία και τη σημασία του Ηπειρώτικου Πανηγυριού. Από το 2014 άνοιξε μεγάλο διάλογο με τα μέλη της για το Ηπειρώτικο Πανηγύρι σήμερα. Από το 2019 διοργανώνει μεγάλο Ηπειρώτικο Πανηγύρι στην καρδιά της πόλης, με μεγάλη και ιδιαίτερα ενθαρρυντική συμμετοχή νεολαίας, στο Πεδίο του Άρεως, την πρώτη Κυριακή κάθε Οκτωβρίου, φέτος στις 5 Οκτωβρίου. Η ΠΣΕ διαρκώς πασχίζει για την ανάδειξη του ηπειρώτικου πανηγυριού ως στίβου της ζωής παράδοσης, μακριά από ό,τι επιβουλεύεται την εξέλιξή του, αλλοτριώνοντας και εμπορευματοποιώντας το χαρακτήρα του. Επισημαίνει σε όλα τα μέλη της, στις Αδελφότητες και τους Συλλόγους, το ιδιαίτερο καθήκον στη διαφύλαξη των πανηγυριών ως κοινοτική, εθιμική πρακτική συνυφασμένη με τη μνήμη και τη σχέση μας με τον ίδιο τον τόπο.

Γι αυτό, και υπενθυμίζουμε στα σωματεία μας ότι για την αυστηρή τήρηση της λαϊκής παράδοσης, η μουσική και τα τραγούδια που ακούγονται πρέπει να είναι αυστηρά παραδοσιακά, ώστε να εμπίπτουν στις εξαιρέσεις των διατάξεων του Ν.2121/93 για την Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.

Ο αγώνας ενάντια σε ό,τι απειλεί την πραγματοποίηση των πανηγυριών, από τα πρόστιμα και τις μηνύσεις ως την αλλοτρίωση και την εμπορευματοποίηση, είναι κοινός και αδιαίρετος αγώνας για τη διαφύλαξη της ζωής πολιτιστικής κληρονομιάς και γι' αυτό προτάσσεται ως άμεσος, αναγκαίος και καθολικός. Η ΠΣΕ καλεί όλα τα μέλη της, σε συνεργασία με τους άλλους τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς, σε επαγρύπνηση, διαδικτύωση, αλληλοστήριξη σε αυτό τον αγώνα για το σήμερα και το αύριο των πανηγυριών, το σήμερα και το αύριο της ζωής παράδοσης.

Καλή αντάμωση
στα ηπειρώτικα πανηγύρια!

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Χρυσόστομος
(Μάκης)Χήτος – Κιάμος

Ο Γεν. Γραμματέας
Σωτήρης Κολιούσης

«Νόστιμον Ήμαρ»

Μια βραδιά τιμής στους απόδημους του Δήμου Κόνιτσας

Τη Δευτέρα 11/08/2025, σε κλίμα συγκίνησης και συναισθηματικής φόρτισης, πραγματοποιήθηκε από τον Δήμο Κόνιτσας με μεγάλη επιτυχία στην Κοινότητα Κεφαλοχωρίου του Δήμου Κόνιτσας, η εκδήλωση με τίτλο «Νόστιμον Ήμαρ», αφιερωμένη στους απόδημους της περιοχής του Δήμου.

Η εκδήλωση αποτέλεσε μια ζεστή αγκαλιά για τους ανθρώπους που ζουν μακριά από τον τόπο καταγωγής τους, αλλά και για εκείνους που με το μεράκι και την τέχνη τους κρατούν ζωντανή την άυλη πολιτιστική μας κληρονομιά. Το «Νόστιμον Ήμαρ» – η πολυπόθητη ημέρα της επιστροφής – συμβόλισε τη σύνδεση με τις ρίζες, τη μνήμη και την μουσική παράδοση.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης ακούστηκαν κονιτσιώτικα τραγούδια από πέντε τοπικά μουσικά συγκροτήματα της περιοχής, συνέπραξαν δεξιοτέχνες του κλαρίνου και συγκεκριμένα οι κομπανίες Νίκου Φιλιππίδη, Κώστα Χαλκιά, Θωμά Βλαχόπουλου, Αντώνη Κακούρη και Γιάννη Σδούκου, που ανέδειξαν με μοναδικό τρόπο το ξεχωριστό μουσικό ιδίωμα των Μαστοροχωρίων

Κόνιτσας. Την επιμέλεια των κειμένων ανέλαβε ο καθηγητής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Γιώργος Κοκκώνης.

Τη μουσική εκδήλωση συνόδευσε το χορευτικό του Λαογραφικού Ομίλου «οι Ντόπιοι» Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας, το οποίο παρουσίασε παραδοσιακούς χορούς της περιοχής μας.

Το κοινό συμμετείχε ενεργά σε ένα γνήσιο, παραδοσιακό γλέντι με ήχο, μνήμη και συναίσθημα.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, στον χαιρετισμό του υπογράμμισε τη σημασία της διατήρησης της συλλογικής μνήμης και της ενότητας, ευχαριστώντας θερμά όσους συμμετείχαν και στήριξαν την εκδήλωση.

Ο Δήμος Κόνιτσας ευχαριστεί ιδιαίτερα, όλους όσοι βοήθησαν στην οργάνωση, τους μουσικούς, τον Λαογραφικό Όμιλο «οι Ντόπιοι» Μαστοροχωρίων και Κόνιτσας και τους παρευρισκόμενους για την ουσιαστική συμβολή τους στην επιτυχία της βραδιάς.

Από το Γραφείο Δημάρχου

ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΠΟΖΑΡ

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η δράση λουτροθεραπείας στα Λουτρά Πόζαρ από το ΚΑΠΗ του Δήμου Κόνιτσας.

Η εκδρομή πραγματοποιήθηκε το διήμερο 17 και 18 Σεπτεμβρίου 2025 με μεγάλη συμμετοχή μελών του ΚΑΠΗ, που είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τα ευεργετικά θερμά νερά, να χαλαρώσουν, να ψυχαγωγηθούν και να ενισχύσουν τους δεσμούς φιλίας και συναναστροφής.

Η δράση περιλάμβανε μετακίνηση με πούλμαν από την Κόνιτσα στα Λουτρά Πόζαρ, λουτροθεραπεία, κοινό γεύ-

μα και ζωντανή μουσική σε τοπική ταβέρνα με ευχάριστο κλίμα, προσκύνημα στην Ιερά Μονή Αγίου Ιλαρίωνα Αριδαίας και επίσκεψη στους εντυπωσιακούς Καταρράκτες της Έδεσσας.

Η δράση αυτή εντάσσεται στις πρωτοβουλίες του ΚΑΠΗ για την προαγωγή της υγείας, της ψυχικής ευεξίας και της κοινωνικής ζωής των ηλικιωμένων δημοτών.

Το ΚΑΠΗ του Δήμου Κόνιτσας ευχαριστεί θερμά όλα τα μέλη που συμμετείχαν, καθώς και το προσωπικό που συνέβαλε στην άρτια οργάνωση της εκδρομής.

Εύθυμα και σοβαρά

Πολλά μπορούν να γίνουν και πρέπει, στο Δήμο Κόνιτσας

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Θα αρχίσω με την περιγραφή ενός προσωπικού γεγονότος. Βάδιζα σχετικά πρόσφατα στον κεντρικό δρόμο, κοντά στη Λέσχη αξιωματικών, όταν δυο χοντρά ξερά κλαδιά από τον κοντινό πλάτανο έπεσαν ένα μέτρο μακριά μου. Το πιθανότερο να με άφηναν «στον τόπο» αν με έβρισκαν. Κάποιος από τη Λέσχη βγήκε και τα μάζεψε. Ένας ταξιτζής, η πιάτσα των ταξί είναι δίπλα, μου είπε «χαμογελώντας ανόητα» να πάω να παίξω ένα Τζόκερ. Το πρακτορείο στοιχημάτων είναι και αυτό εκεί κοντά. Κάποιος άλλος περαστικός, να πάω να «ανάψω ένα κερί». Αυτός μίλησε πιο σωστά και πιο ανθρώπινα. «Μάλλον στον Άγιο Παΐσιο» είπα από μέσα μου. Εδώ θα ανοίξω μια μεγάλη παρένθεση. Πριν από κάμποσο καιρό ο «θρησκευτικός τουρισμός» για τον Άγιο Παΐσιο έχει αυξηθεί «τρομακτικά» στην Κόνιτσα, μετά την προβολή της ζωής του από το τηλεοπτικό κανάλι Mega και έχει βρει το Δήμο τελείως ανοργάνωτο. Η Κόνιτσα ξαναζωντάνεψε, τα μαγαζιά δουλεύουν, όμως Δημοτικές τουαλέτες δεν υπάρχουν ακόμα στη Κόνιτσα. Όπως δεν υπάρχουν στη διαδρομή για την Μονή Στομίου, καθώς και κάδοι απορριμμάτων για τους προσκυνητές. Τελευταία ακούγεται ότι αποκαταστάθηκε κάπως το πρόβλημα. Πρόσβαση για τα απορριμματοφόρα ή για κάποιο ασθενοφόρο αν συμβεί κάποιο πρόβλημα

υγείας στη διαδρομή με κάποιο προσκυνητή, δεν υπάρχει. Οι Οικολόγοι και το Δασαρχείο το απαγορεύουν. Η Φύση και το Περιβάλλον πιο δυνατά από την Πίστη. Ο Δήμος πρέπει να βοηθήσει ακόμα περισσότερο, να δώσει άδεια σε κάποια καντίνα να πουλάει νερό, αναψυκτικά, σάντουιτς κ.λπ., να φτιαχτεί γρήγορα ο ναός του Αγίου Παΐσιου. Σε πολλά μέρη της Εκκλησίας (ακόμα και στα Γιάννενα) και του εξωτερικού (Ρωσία, Συρία κ.λπ.) υπάρχουν ναοί προς τιμή του και στην Κόνιτσα όλο καθυστερεί. Πολλά λεωφορεία έρχονται καθημερινά στη πόλη μας, ένα-δύο άτομα εξυπηρετούν στο σπίτι του Αγίου. Πόσο θα αντέξουν.

Τα Ζαγοροχώρια που βλέπουν ότι χάνουν πολλούς τουρίστες, πέρα από «ψευδείς απόψεις» που πλασάρουν για την τηλεοπτική σειρά (που ακούγεται ότι θα παιχτεί και σε διάφορες χώρες, ακόμα και από Τουρκικό κανάλι κ.λπ.), «ζήλεψαν» και θέλουν να γυρίσουν μια τηλεοπτική σειρά ιστορικού περιεχομένου στην περιοχή τους. Μήπως ξαναμαζέψουν τον κόσμο.

Χλωμό το βλέπω, το ποτάμι δεν γυρίζω πίσω. Μετά από την αρκετά μακροσκελή παρένθεση συνεχίζουμε με την πώση των κλαδιών του πλατάνου. Πήρα τον δήμαρχο αμέσως τηλέφωνο. Με ευχαρίστησε για την ενημέρωση. Κάποιες μέρες μετά πήγα στο Δασαρχείο Κόνιτσας και τους

ενημέρωσα για το θέμα. Άλλα λόγια να αγαπιώμαστε από εκεί. Ο φίλος μου ο Δασάρχης όταν πίνουμε καφέ μαζί χρησιμοποιεί άλλη γλώσσα επικοινωνίας, εδώ χρησιμοποίησε όρους επιστημονικούς και υπηρεσιακούς: «Για τις κλαδεύσεις και κοπή εντός σχεδίου πόλεως, αρμόδια υπηρεσία να δώσει άδεια είναι η Πολεοδομία Δήμου Κόνιτσας. Στην περίπτωση που το δέντρο είναι πλάτανος η Πολεοδομία ενημερώνει το Δασαρχείο για να ληφθούν δείγματα, αν το δέντρο είναι άρρωστο κ.λπ. ώστε να κοπεί». Το τελείωσαμε εδώ. Χαιρετηθήκαμε. Τα πράγματα έμειναν όπως ήταν και πριν κι εγώ δόξασα τον Θεό που την «έβγαλα καθαρή». Το θέμα με τα πλατάνια είναι σημαντικό. Η Κόνιτσα έχει πολλά, κάποια από την εποχή της Τουρκοκρατίας, όταν οι Τούρκοι τα καλοκαίρια δροσίζονταν κάτω από αυτά και κάπνιζαν τον ναργιλέ τους και οι ραγιάδες Έλληνες δούλευαν γι' αυτούς. Πρέπει να γίνεται κάποιος έλεγχος. Άσε τα φύλλα που πέφτουν στον κεντρικό δρόμο. Η υπηρεσία καθαριότητας λειτουργεί; Υπάρχουν και άλλα πολλά θέματα που πρέπει να προσέξει ο Δήμος. Ας δούμε μερικά: Ο δρόμος από την πλατεία Φρουζή προς την αστυνομία, πυροσβεστική, κάτω Κόνιτσα κ.λπ., έχει μεγάλο πρόβλημα. Τα αυτοκίνητα περνούν τσίμα-τσίμα. Αν ανεβαίνει ή κατεβαίνει και κάποιο λεωφορείο ή φορτηγό τα πράγματα δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο. Ο κίνδυνος να πέσεις στο λάκκο είναι υπαρκτός. Προστατευτικά δεν υπάρχουν. Η Αναγνωστοπούλειος Σχολή δεν δίνει 2-3 μέτρα χώρο (κατά πλάτος) να αυξηθεί ο δρόμος. Οι «Αμερικανοί» γενικά δεν δί-

νουν του «Αγγέλου τους νερό» όπως λέει ο λαός. Παρ' ότι ο Δήμος πολύ παλιά της είχε δώσει χώρο. Αν δοθούν τα μέτρα θα γίνει και διαγράμμιση του δρόμου. Σήμερα διάφοροι ξένοι που δεν γνωρίζουν τον δρόμο νομίζουν ότι είναι μονόδρομος με κίνδυνο σε κάποια στροφή να γίνει και με αυτό το τρόπο δυστύχημα κ.λπ.

Μια άλλη μάστιγα είναι τα αδέσποτα σκυλιά. Έχουν επιτεθεί σε μεγάλους και σε μικρούς. Ακόμα και σε νήπια σε καρότσι. Συγγενικό μου πρόσωπο που είχε δεχθεί επίθεση από σκύλο παλιά, ήρθε πρόσφατα για λίγο και έφυγε πάλι, γιατί δεν μπορούσε (φοβόταν) να κυκλοφορήσει τις βραδυνές ώρες. Τα περιπτώματα σκύλων παντού· ακόμα και σε πεζοδρόμια της αγοράς. Προσωπικά άκουσα μια μέρα τουρίστες (πιθανόν προσκυνητές) να λένε ο ένας στον άλλο, «πρόσεξε μη πατήσεις την τούρτα». Μεγάλο θέμα είναι και το νερό. Αρχίζει να «κόβεται» κάποιες ώρες το καλοκαίρι. Ζούμε μες στα βουνά και θα έχουμε έλλειψη νερού τα επόμενα χρόνια. Όσο θα αυξάνει και ο τουρισμός, τόσο θα επιδεινώνεται το πρόβλημα. Κάποιοι κάνουν σπατάλη στο νερό (μπορεί να ποτίζουν τους κήπους και να ξεχνούν το λάστιχο ανοιχτό όλη τη νύχτα), κάποιοι δεν πληρώνουν το νερό και χρωστούν υπέρογκα ποσά. Τα υπέροχα νερά του Αμαράντου χάνονται άσκοπα και ανεκμετάλλευτα. Μπορούν να στερέψουν και αυτά. Κανένας δεν ενδιαφέρεται. Μάλλον περιμένουν την ιδιωτικοποίηση του νερού (να το εκμεταλλευτούν μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες Ελληνικές και ξένες) στη χώρα, για να γίνει κάτι.

Ένα κάδο ανακύκλωσης στην γειτονιά μου ακόμα τον περιμένω. Εδώ και καιρό

μου υπόσχονται ότι θα τον βάλουν. Κάνω υπομονή. Φυσικά και άλλοι θα έχουν ανάλογο πρόβλημα. Κάποιοι ταξιτζήδες μου είπαν ότι δεν υπάρχει κάποια διαγράμμιση στους επαρχιακούς δρόμους και το χειμώνα με τις ομίχλες, τις παγωνιές μπορεί να πέσουν σε κανένα γκρεμό. Μπορεί αυτό να ανήκει πρωταρχικά στη περιφέρεια, η περιφέρεια να ασχολείται με «βοσκοτόπια», αλλά ο Δήμος μπορεί να πιέσει προς αυτή τη κατεύθυνση. Άλλο θέμα: Στην «παλιά αγορά» της Κόνιτσας υπάρχουν κάποια «χάρβαλα» σπίτια έτοιμα να καταρρεύσουν. Πέρα του ότι είναι επικίνδυνα, αποτελούν και μια «ανορθογραφία» στο κέντρο της πόλης. Δεν υπάρχει κάποια «Νομοθεσία» γι' αυτές τις περιπτώσεις; Είδα τις προάλλες το Δήμαρχο εκεί, του είπα τι γίνεται μ' αυτά, σήκωσε τον αντίχειρα του δεξιού χεριού σαν να μου έλεγε «όλα καλά, το ελέγχω το θέμα», έβαλε μετά και το δείκτη του ιδίου χεριού στον κρόταφο, σαν να μου έλεγε επίσης «το γνωρίζω το θέμα, θα το λύσω». Μακάρι. Να δούμε.

Πολλές φορές η αγορά γίνεται δυσκολοδιάβατη από το χαοτικό παρκάρισμα των αυτοκινήτων. Οι εργάτες του αποχετευτικού παρατούν πολλές φορές «λοφάκια άμμου και χαλικιών» για καιρό, ακόμα και δίπλα στη πλατεία. Απομακρύνονται με τον άνεμο και το νερό της βροχής. Κανένας δεν τους κάνει παρατήρηση.

Κάποιο από το τοπικό δημοτικό συμβούλιο που είναι υπεύθυνοι γι' αυτά και για πολλά άλλα, είναι ικανοί μόνο για «υψηλές αναλύσεις επί παντός επιστητού» στην αγορά, ενώ κάποιοι άλλοι με ελάχιστη προσφορά ζουν εκτός Κόνιτσας και έβαλαν και βγήκαν στο τοπικό για να

παίρνουν άδειες από τις υπηρεσίες τους, να κάνουν δημόσιες σχέσεις κ.λπ. Το περιοδικό της Κόνιτσας είναι γνωστό ότι βγαίνει με πολλές δυσκολίες! Ένα τεύχος για να βγει στοιχίζει ακριβά. Τα πάντα έχουν ακριβύνει στις μέρες μας. Παλιοί συνδρομητές «αποχωρούν». Νέοι προσέρχονται με το «σταγονόμετρο». Άραγε πόσοι από το Δημοτικό συμβούλιο είναι συνδρομητές; Ο Δήμος σκορπάει «αφειδώς» χρήματα για χορούς και πανηγύρια. Χρειάζονται βέβαια και αυτά, με κάποιο μέτρο. Το περιοδικό είναι πολιτιστικό αγαθό για τον τύπο, ενημερώνει και για θέματα του Δήμου. Ένα τεύχος το χρόνο δεν θα μπορούσε να το χρηματοδοτήσει; Η Κάτω Κόνιτσα αισθάνεται σε κάποια θέματα «αδικημένη» από την υπόλοιπη, όπως και κάποια χωριά. Ερημώνει η Κόνιτσα και η Επαρχία της, τι μπορεί να γίνει για επαναπατρισμό, αύξηση γεννήσεων κ.λπ. Έκλεισε το 1ο Δημοτικό Σχολείο. Το Δημογραφικό είναι το υπαριθμόν ένα πρόβλημα για την χώρα μας και φυσικά για την Κόνιτσα και την Επαρχία της. Οι κυβερνώντες θέλουν να το λύσουν με τους παράνομους μετανάστες. Άραγε κάποια χρηματοδότηση από το Δημόσιο και για κάποιο χρονικό διάστημα για οικογένειες που θέλουν να κάνουν τρίτο παιδί δεν θα μπορούσε να βρεθεί; Για «άρτον και θεάματα» βρίσκονται όσα θέλεις. Επίσης κάτι άλλο: Πριν μερικά χρόνια στις γιορτές για τον Άγιο Παΐσιο έρχονταν πολλοί Ρώσοι (λαϊκοί, ιερομόναχοι κ.λπ.), έκαναν και κάποιες εκδηλώσεις στο Δημαρχείο. Εκείνο τον καιρό αφού τα «χαλάσαμε» με τη Ρωσία (η Αμερική και η Δύση γενικά μας το επέβαλαν) και έτσι

μαζί με άλλες απαγορεύσεις τους «απαγόρευσαν να έρχονται», ένας Αμερικανός μουσικός που ο ίδιος ο πρωθυπουργός του έδωσε την Ελληνική υπηκοότητα, «ήρθε στην Κόνιτσα» και άρχισε να ενώνει τις μουσικές παραδόσεις λαών των Βαλκανίων. Τον στηρίζει το ίδρυμα Νιάρχου, πιθανόν και άλλες Μ.Κ.Ο. και φυσικά η Αμερικανική πρεσβεία. Την πρώτη χρονιά ένας τραγουδιστής «γελοιοποιούσε» τραγουδιστά το «πάτερ ημών». Το ίδρυμα Νιάρχου μαζί με πολλές άλλες Μ.Κ.Ο., προωθεί και την Wooke ατζέντα στη χώρα; Σιγά μην ενδιαφέρει τους Αμερικανούς η παραδοσιακή μουσική στα Βαλκάνια. Γεωπολιτικά παιχνίδια παίζονται. Κάτι ανάλογο σε μεγαλύτερη κλίμακα και με άλλους τρόπους κάνει και ο Αμερικανοεβραίος Τζόρτζ Σόρος στα Βαλκάνια με διάφορες Μ.Κ.Ο. Αν κάποια στιγμή στην χώρα μας ξεσπάσει «σε όλο το βάθος και σε όλο το πλάτος» το σκάνδαλο με το ρόλο διαφόρων Μ.Κ.Ο., το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ θα είναι «παιδική χαρά» μπροστά του.

Η Ρωσοφοβία είναι το θέμα. Τα χαλάσαμε σαν χώρα με την ομόδοξη Ρωσία, αλλά έχουμε φιλίες με το αντίχριστο σιωνιστικό Ισραήλ (γενοκτονία Γάζας, πρόσφατα δέσμευση τραπεζικών λογαριασμών του Πατριαρχείου, πώληση πολεμικής Βιομηχανίας ΕΛΒΟ σ' αυτούς. Φαίνεται ότι ο Θεός και αυτό τους το είχε τάξει πριν 4000 χρόνια κ.λπ.). Φιλίες με την Γερμανία (μας κοροϊδεύει με τις πολεμικές αποζημιώσεις κ.λπ.). Άλλα θέματα που πρέπει να προσέξει ο Δήμος: α) Η αθλητική εκδήλωση Στόμιο-Κόνιτσα (Ημι-μαραθώνιος) να προβληθεί πιο έντονα με

τον τίτλο «Στα χνάρια (βήματα) του Αγίου Παϊσίου» και να έρχονται αθλητές από όλη τη χώρα αλλά και από την Κύπρο, Βαλκανικές χώρες κ.λπ. Εκδηλώσεις αθλητικές γίνονται σε πολλές περιοχές της χώρας με διάφορες ονομασίες π.χ. ο γύρος της Λίμνης στα Γιάννενα κ.λπ. β) Κάποια συζήτηση με τη ΔΕΗ ώστε να λυθεί το θέμα, γιατί μόλις πέφτει μια δυνατή βροχή ή κεραυνοί στη Κόνιτσα και την περιοχή της να κόβεται το ηλεκτρικό ρεύμα για λίγο ή για μεγάλο χρονικό διάστημα κ.λπ. γ) Να προγραμματιστεί άμεσα να γίνει ένα Δημοτικό Γηροκομείο στη Κόνιτσα. Ας ονομαστεί «Οίκος Ευγηρίας» ή «Ξενώνας ηλικιωμένων» δεν έχει σημασία. Η ζωή έχει αλλάξει. Από τότε που γίναμε «Ευρωπαίοι» αλλά και για πολλούς άλλους λόγους η φροντίδα των ηλικιωμένων από τα παιδιά τους ή τους συγγενείς τους έχει δυσκολέψει πολύ, μη πω ότι δεν υπάρχει καθόλου. Ευτυχώς που υπάρχουν και οι Αλβανίδες κ.λπ. που προσφέρουν υπηρεσίες. Μέχρι τότε όμως και πόσο. Το θέμα αυτό είναι βασικό και άμεσης προτεραιότητας. Αυτά και άλλα πολλά είναι προβλήματα της μικρής πόλης και της επαρχίας της.

Ο καθένας μπορεί να προσθέσει και κάποια που διαφέρουν από τους άλλους. Τέλος όλα αυτά γράφτηκαν με καλή διάθεση και ενδιαφέρον για τα κοινά. Πιστεύω ότι πολλά από αυτά τα γνωρίζουν στο Δήμο και θα κάνουν ότι μπορούν και το καλύτερο δυνατό για να τα λύσουν.

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΩΝ ΕΘΙΜΩΝ

ΤΗΛ: 6979799346

EMAIL: syllogosake2023@gmail.com

Προς

ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

κ. Δήμαρχο

κ. Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου

κ.κ. Αντιδημάρχους και Δημοτικούς
Συμβούλους

Κοινοποίηση : Δημοτικές Παρατάξεις

27 / 10 / 2025

Κύριοι,

Το Δ.Σ του Συλλόγου Αναβίωσης Κονιτσιώτικων Εθίμων εκφράζει τις ευχαριστίες προς τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου της Κόνιτσας για την παραχώρηση αίθουσας προκειμένου να διαφυλαχθούν οι παλαιές αλλά και νεότερες αποκριάτικες φορεσιές οι οποίες αποτελούν ένα σημαντικό κτήμα του Συλλόγου

μας και της πόλης μας γενικότερα.

Επισημαίνουμε τον μουσειακό τους χαρακτήρα ως κειμήλια άρα και την ανάγκη που υπάρχει για την συντήρηση και τον καθαρισμό τους πριν την τοποθέτησή τους στην αίθουσα που ο Δήμος μας παραχώρησε.

Υπενθυμίζουμε την διαχρονική σημαντικότητα του καρναβαλιού της Κόνιτσας όπως αυτό έχει καταγραφεί από την κ. Μαρία Τσούπη , αντιπρόεδρο του Συλλόγου μας, σε σχετικό πολυτελή τόμο , με τίτλο το Καρναβάλι της Κόνιτσας.

Ευελπιστούμε επίσης σε μια περαιτέρω αξιοποίηση και προβολή του πολύτιμου αυτού καρναβαλικού υλικού, όπως είχε συζητηθεί κατά την παρουσίαση του τόμου, στο Δημαρχείο της Κόνιτσας.

Με τιμή για το Δ.Σ του Συλλόγου
Παναγιώτης Παγουριτζής, Πρόεδρος

π. Χερουβίμ Σουτόπουλος

Λοιδορήθηκε βάνουσα συκοφαντήθηκε, σύρθηκε στα δικαστήρια ως κοινός καταχραστής. Στο τέλος δικαιώθηκε πανηγυρικά. Κλέφτης από τον Μητροπολιτικό Κορβανά ποιος; ο π. Χερουβίμ που έχει μία ιερατική στολή από τότε που χειροτονήθηκε ιερομόναχος;

Ποιος καταχραστής αυτός που πήγανε στα χωριά να λειτουργήσει και ναυλώνει ΤΑΧΙ γιατί δεν έχει δικό του Ι.Χ.; Αυτός που δημιούργησε Βυζαντινή Σχολή αφιλοκερδώς και από εκεί ξεπηδήσανε αρκετοί πρακτικοί ιεροψάλτες; Αυτός που κάθε καλοκαίρι μαζεύει τα παιδιά στις κατασκηνώσεις της Γκούρα και περνάνε ευχάριστες ημέρες;

Η άλλη πλευρά (ζώντες και κεκοιμημένοι) τι κάνανε τώρα; Απλά, εδώ εφαρμόζεται το ρηθέν υπό του ψαλμωδού. Άλλα τα χείλη των Ασεβών.

Β. Ευαγγελίδης, Κόνιτσα

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ και ΕΠΑΘΛΟ Κ. ΚΟΥΣΙΟΣ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος σε μία σεμνή τελετή, δόθηκαν τα ανωτέρω

Έπαθλα, στις 13.00μμ, την Δευτέρα 1η Σεπτεμβρίου, στο ΚΟΥΣΕΙΟ ΕΚΘΕΣΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ, το οποίο μετονομάζεται πλέον σε ΙΔΡΥΜΑ: 'Κ.Κ. & Ε.Ο-Κ.', με αποκλειστικό σκοπό να δίνει - κατ' απαίτηση των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας & Θρησκευμάτων, όχι πλέον Έπαθλα αλλά:-

- ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΒΡΑΒΕΙΟ, στον πρωτεύσαντα από το ΓΕ.Λ. Κόνιτσας

- ΒΡΑΒΕΙΟ 'Κ. ΚΟΥΣΙΟΣ', στον πρωτεύσαντα από το ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας και

- ΒΡΑΒΕΙΟ 'Β.ΣΚΑΛΑΙΟΣ', στον πρωτεύσαντα από το ΕΠΑ.Λ. Μαρκοπούλου-Ωρωπού, που θα συνοδεύεται το καθένα από μία επιταγή χιλίων 1.000 €.

Είναι πολύ σημαντικό ότι στη φετινή χρονιά από τους 10 υποψήφιους απόφοιτους του ΓΕ.Λ. Κόνιτσας, εισήχθησαν στα Α.Ε.Ι. της χώρας ...οι 9 (!), (δηλ. κατ' αλφαβητική σειρά οι: Δέρβου Νίκη, Καρακατσάνης Χρήστος, Κίτσιος Παντελεήμων, Κίτσιου Φωτεινή, Κυριτζόγλου Ιωάννης - Κοσμάς, Λάμπρου Κωνσταντίνα, Μπελθικιώτη Πανωραία-Βαρβάρα, Νικολόπουλος Σπυ-

ρίδων και Πίσπας Θωμάς), οπότε δίκαια καταχειροκροτήθηκε από τους παρισταμένους, η Λυκειάρχης κ. Ειρήνη Γιαννίση.

Η φοιτήτρια Νίκη Δρέβου συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων και εισάγεται στην Ανώτατη Σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και έλαβε το ΈΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ, με την επιταγή των 1.000 €.

Από το ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας εισήχθησαν στα Α.Ε.Ι. της χώρας οι: Ανδονό-πουλος Γεώργιος, Νάτσης Απόστολος και Στεφανή Μαριάννα. Ο σπουδα-στής Γ. Ανδονό-πουλος συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων και εισάγεται στην Ανώτατη Σχολή Μηχανικών Η/Υ & Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με σειρά επιτυχίας 7 και έλαβε το Έπαθλο 'Κ.ΚΟΥΣΙΟΣ', με την επιταγή των 1.000 €.

Οι παριστάμενοι, μεταξύ των οποίων ο πάντα παρών Παπά-Τόλης, ο πρώην Δήμαρχος Μάκης Χατζνεφραιμίδης, ο μοναδικός για την προσφορά του στην Κόνιτσα Σωτ. Τουφίδης, κ.ά., γονείς, συγγενείς και φίλοι ευχήθηκαν στους νέους φοιτητές κάθε επιτυχία στη ζωή τους και καλή σταδιοδρομία.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ

ΕΠΑΛ

- Αηδονόπουλος Γεώργιος, Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορικής
- Στεφάνη Μαριάννα, Τμήμα Τουρισμού (Κέρκυρα)
- Νάτσης Απόστολος, Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων (Αργοστόλι).

ΓΕΛ

- ΔΕΡΒΟΥ ΝΙΚΗ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ (ΙΩΑΝΝΙΝΑ)
- ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΣΕΡΡΕΣ)
- ΚΙΤΣΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΚΑΣΤΟΡΙΑ)
- ΚΙΤΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (ΙΩΑΝΝΙΝΑ)
- ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΟΣΜΑΣ, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ (ΓΡΕΒΕΝΑ) (Μετονομασία του Τμήματος ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ)
- ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΕΣ)
- ΜΠΕΛΘΙΚΙΩΤΗ ΠΑΝΩΡΑΙΑ-ΒΑΡΒΑΡΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)
- ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ) - ΑΠΘ
- ΠΙΣΠΑΣ ΘΩΜΑΣ, ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΕΣ)

Αγαπητές επιτυχούσες και αγαπητοί επιτυχόντες των Πανελλαδικών Εξετάσεων 2025 του σχολείου μας,

με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση, θα θέλαμε να σας συγχαρούμε για την επιτυχία σας στις Πανελλαδικές Εξετάσεις 2025 και την κατάκτηση μιας θέσης στις σχολές της προτίμησής σας.

Ως καθηγητές σας, νιώθουμε απεριόριστη περηφάνια για κάθε μία και κάθε έναν από εσάς. Η εισαγωγή σας στα Τμήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας μας αποτελεί επιστέγασμα των κόπων, της αφοσίωσης και της σκληρής δουλειάς που καταβάλατε, όχι μόνο την τελευταία χρονιά της προετοιμασίας σας για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις, αλλά καθ' όλη τη διάρκεια των εγκύκλιων σπουδών σας. Η επιμονή και η υπομονή σας δικαιώθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Να θυμάστε πάντα πως "τα αγαθά κόποις κτώνται". Αυτή η αρχή ας γίνει ο φάρος σας σε κάθε βήμα της ζωής σας. Συνεχίστε να πορεύεστε με το ίδιο σθένος, το ίδιο φιλότιμο και την ίδια σταθερότητα για το καλύτερο, τόσο στις σπουδές σας όσο και στην προσωπική σας ζωή.

Με την ελπίδα εμείς οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο σας να έχουμε συμβάλει, με έστω κι ένα μικρό λιθαράκι σε αυτή σας την επιτυχία, σας ευχόμαστε ολόψυχα καλή σταδιοδρομία και ένα μέλλον γεμάτο επιτυχίες και πρόοδο.

Η Δ/ντρια και οι εκπαιδευτικοί
του ΓΕ.Λ. Κόνιτσας

**ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ
ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

Θερμά συγχαρητήρια στους επιτυχόντες των φετινών πανελλαδικών εξετάσεων και ιδιαίτέρως στους επιτυχόντες μαθητές του ΓΕ.Λ. και ΕΠΑΛ Κόνιτσας για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Εύχομαι ολόψυχα καλές σπουδές και μια επιτυχημένη σταδιοδρομία.

Συγχαρητήρια στους γονείς και τους καθηγητές, που παρείχανε τη βοήθειά τους στα παιδιά με συνέπεια και αφοσίωση, καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην επιτυχία τους, που αποτελεί το επιστέγασμα μιας μακρόχρονης απαιτητικής προσπάθειας.

Όσοι μαθητές δεν πέτυχαν τον φετινό τους στόχο, να θυμούνται ότι αυτό το αποτέλεσμα δεν καθορίζει την αξία τους. Η ζωή είναι γεμάτη προκλήσεις. Η επίτευξη των στόχων και η πραγματοποίηση των ονείρων προκύπτουν μέσω ποικίλων διαδρομών, εναλλακτικών επιλογών και πολλών ευκαιριών αρκεί να μένουμε αισιόδοξοι και να μην σταματάμε την προσπάθεια.

Καλή σταδιοδρομία, υγεία και τύχη σε όλα τα παιδιά.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας
Ανδρέας Παπασπύρου

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Το καλοκαίρι που μας πέρασε, έφυγε από τη ζωή ένας μεγάλος Πυρσογιαννίτης.

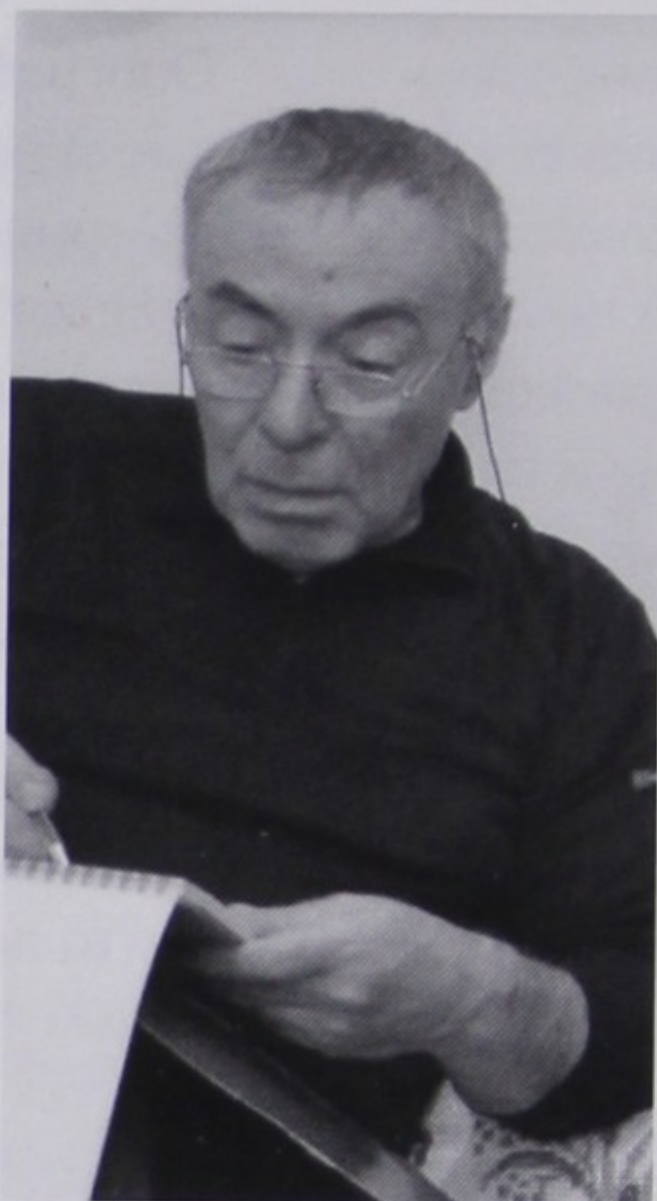
Ο Βασίλης Παπαγεωργίου ή Τζέκας, έχασε τελικά τη μάχη από τα προβλήματα υγείας που τον ταλαιπωρούσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ο Βασίλης Παπαγεωργίου ήταν ένας γνήσιος ευπατρίδης Ηπειρώτης, που ο τόπος μας οφείλει να τον συμπεριλάβει στη λίστα των ευεργετών του.

Γεννημένος στην Πυρσόγιαννη στα χρόνια του εμφύλιου σπαραγμού, βίωσε τις συνέπειές του, στην τρυφερή του ηλικία. Βρέθηκε στην Ουγγαρία, πίσω στην Καρδίτσα, όπου τελείωσε το Σχολείο, για να καταλήξει φοιτητής της Νομικής στη Θεσσαλονίκη, στα μέσα της δεκαετίας του '60.

Εκεί, ως ένας από τους “εκδρομείς του εξήντα” έζησε την πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική εξέλιξη της έντονης αυτής δεκαετίας και διαμόρφωσε το χαρακτήρα του, με δημοκρατικές αντιλήψεις, ερευνητική διάθεση, ορθολογισμό και μαχητικότητα.

Η μεγάλη όμως αγάπη του υπήρξε η γενέτειρά του Πυρσόγιαννη και τα Μα-

στοροχώρια. Αγάπη, που ήταν όχι μόνο διαρκής και ανιδιοτελής, αλλά αποτέλεσε το κίνητρο όλων των έργων της ζωής του. Η αγάπη αυτή τον ενέπνεε, ώστε να προβάλλει διαρκώς τον τοπικό πολιτισμό και ιδιαίτερα την τέχνη των μαστόρων της πέτρας.

Βαθύς μελετητής, συστηματικός ερευνητής, επίμονος στις επιδιώξεις του, και με ευρεία αποδοχή όχι μόνο στον τόπο του, αλλά

και στα υψηλά κέντρα αποφάσεων, προώθησε το όραμά του, όσο ήταν ανθρωπίνως δυνατό, μη φειδόμενος κόπων, εξόδων και εντέλει και της προσωπικής του υγείας.

Έδωσε ώθηση στην “ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ” που είχε ιδρυθεί το 1926, ενώ καρπός των προσπαθειών του υπήρξε και το περιοδικό ΑΡΜΟΛΟΪ, όπου έχει αποθησαυρίσει όλα τα υπέροχα έργα όχι μόνον των μαστόρων της πέτρας, αλλά και των Χιονιαδιτών αγιογράφων ή των Τουρνοβιτών ξυλογλυπτών και κάθε άλλου έργου του τοπικού λαϊκού πολιτισμού, ώστε ‘να μη διολισθήσει εις λήθης βυθούς’.

Στήριγμά του, εκτός των πολυάριθ-

μων συμπατριωτών μας, η αγαπημένη του σύζυγός Φανή Σαρρή η οποία τον ακολούθησε λίγο αργότερα στην αιωνιότητα, γόνος μεγάλης αστικής οικογένειας της Θεσσαλονίκης, αφοσιωμένη θεραπευνίδα της φωτογραφικής τέχνης. Εμπλούτιζε με τις φωτογραφίες της, το ερευνητικό έργο του Βασίλη.

Δυστυχώς, η μοίρα δεν του επέτρεψε να δει υλοποιημένο το όραμα της ζωής του, το Μουσείο Ηπειρωτών Μαστόρων, που έχει εδώ και χρόνια ξεκινήσει στην Πυρρόγιαννη, αλλά αναρίθμητα γραφειοκρατικά και άλλα προβλήματα καθυστερούν την ολοκλήρωσή του.

Εκεί που θα πας θα σε υποδεχτούνε πολλοί και τρανοί. Εγώ όμως είμαι σίγουρη ότι περισσότερο θα απολαμβάνεις τη συντροφιά των μαστόρων που θα αφηγούνται ιστορίες από το Σικάγο και την Αθησυνία, από την Περσία και τη Μαύρη Θάλασσα και θα δακρύζεις όταν θα σου λένε “κι αν δεν κερδίσαμε χρήματα, τουλάχιστον είδαμε κόσμο”.

Γιατί και συ Βασίλη είδες πολύ κόσμο. Κι όλος αυτός ο κόσμος, θα σε θυμάται για πάντα.

Καλό ταξίδι Βασίλη.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ

In memorial

Σ' εκείνο το όνειρο που έμεινε μισό που άφησε παράπονο που έγινε ρυτίδα και σημάδεψε μόνιμα κι οριστικά ένα νεανικό πρόσωπο.

Σε όλους τους νέους που γνώρισαν την σκοτεινή πλευρά του ήλιου.

Είμαι ο Κωνσταντίνος Ντίνος. Γονείς μου ο Μιχαήλ και η Μαίρη.

Πήρα την πρώτη μου αναπνοή πρώτη Μαρτίου 2007 στον πρώτο όροφο μαιευτικής του Π. Γ. Ιωαννίνων.

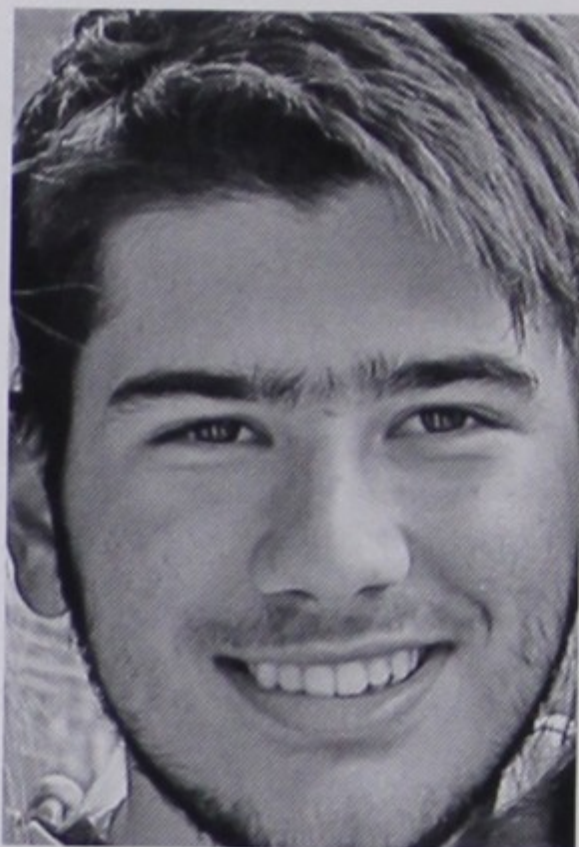
Μετά από δεκαέξι και μισό χρόνια άφησα την τελευταία μου πνοή στο ισόγειο στην παιδιατρική του ίδιου νοσοκομείου στις 17 Αυγούστου 2023.

Διέφερα από τα άλλα μωρά που έκλαιγαν όλη την ώρα. Νεογέννητο ημερών άνοιξα τα ματάκια μου και έριξα στον καινούργιο κόσμο γύρω μου μια ματιά. Σαράντα ημερών κι όμως ήδη κοίταζα τους άλλους με τη σοφία ώριμου ανθρώπου.

«Ο άνθρωπος σε κοιτάει και φτάνει στην ψυχή σου, σε διαβάσει» έλεγε η φίλη της μαμάς.

Παιδάκι ήμουν ήσυχος, παιχνιδιάρης, πάντα ευγενικός, έξυπνος. «Ζαχαρομυγδαλάκι» γλυκός και καλός έλεγε η μαμά και «χαδιάρης ζουζουνάκος» για το μπαμπά.

Ένοιωθα αγάπη για όλους και την

έδειχνα.

Όταν έφτασα στο σχολείο ήμουν υποστηρικτικός σε όλους και προστάτης των αδικημένων. Πάντα τρυφερός και προστάτης των αδικημένων. Πάντα τρυφερός και εκδηλωτικός. Σκοπός μου να είμαι «σωστός και δίκαιος» άνθρωπος.

Εκτός των εγκυκλοπαιδικών γνώσεων ασχολήθηκα με παιχνίδια ευφυΐας όπως σκάκι, παιχνίδια μνήμης τόμπολα.

Είχα ποικίλα ενδιαφέροντα. Μου άρεσε η ζωγραφική, το θέατρο, ο χορός, το τραγούδι, η μουσική – έπαιζα κιθάρα. Έπαιζα επιτραπέζιο τένις και στην εφηβεία ποδόσφαιρο. Έκανα ποδήλατο φανατικά από δυο χρονών μέχρι τα δεκαέξι.

Το καλό φαγητό το απολάμβανα. Νοστιμότητες οι πίτες, το παστίτσιο, το μωσαϊκό της γιαγιάς, τα γεμιστά, τα γιουβαρλάκια, το ψάρι της μαμάς, οι τηγανιτές πατάτες του μπαμπά το κοκορέτσι του παππού. Αγαπημένη γεύση η γαλατόπιτα και το παγωτό σοκολάτα.

Μεγάλη λατρεία μου η θάλασσα. Το κολύμπι, οι εξερευνήσεις με μάσκα και αναπνευστήρα του βυθού, τα παιχνίδια στην θάλασσα και φυσικά τα πλάσματά της. Πάντα είχα ενυδρείο με ψαράκια. Είχα μεγάλη συλλογή οστράκων και κα-

ραβιών από διάφορα μέρη που τώρα την έχω κοντά μου.

Στο γυμνάσιο το λοκντάουν με έκανε να αγαπήσω τους υπολογιστές και να τους «παίζω στα δάχτυλα». Όνειρό μου έγινε να γίνω καθηγητής Η/Υ σε σχολείο. Ήταν ωραίο να δείχνω στους άλλους ό,τι γνώριζα, να μοιράζομαι όπως έκανα από μικρός. «Θα κάνω το χόμπυ μου δουλειά μου» έλεγα. Μεγάλωσα, ψήλωσα, ομόρφυνα. «Κουκλόκουκλος» και «ομορφάντρας» μου έλεγαν έγινες. Καλός άνθρωπος έλεγα εγώ. Οι καθηγητές μου στο Λύκειο έλεγαν «όποιος γνωρίσει τον Κωνσταντίνο μπορεί μόνο να τον αγαπήσει». «Ήρεμος, χαμογελαστός, κοινωνικός». «Έξυπνος, ετοιμόλογος, ευθύβολος στα σχόλια, πάντα σωστός στην κρίση του», είναι.

Σε όλα μου τα χρόνια μου άρεσαν τα ταξίδια στην όμορφη Ελλάδα μας. Γνώρισα προορισμούς όπως Πρέβεζα, Σύβοτα, Κέρκυρα, Φλώρινα, Πρέσπες, Θεσσαλονίκη, Απική, Δράμα, Αίγινα, Εύβοια, Κρήτη. Επόμενο ταξίδι όνειρο η Σαντορίνη. Θα πήγαινα με τους κοληλτούς μου φέτος που θα τελειώναμε την Γ' Λυκείου. Την είδα μόνο από το παράθυρο του αεροπλάνου. Τελευταίο ταξίδι στο ευλογημένο Άγιο Όρος. Όλα τα μέρη μου άρεσαν. Μόνο την Αθήνα αντιπάθησα. Το μέρος που οι ελπίδες μου για ίαση διαψεύστηκαν οικτρά, εκεί που η παιδική μου αθωότητα χάθηκε μέσα στο πόνο και στην ταλαι-

πωρία των θεραπειών. Εκεί τα όνειρά μου για σπουδές, αγάπη, οικογένεια, παιδιά στροβιλίστηκαν και ρουφήχτηκαν από τη μαύρη πραγματικότητα.

Κράτησα την πίστη μου και την ελπίδα μου στο θεό. Έκανα νέους φίλους και φίλες στην Αθήνα που στηρίζαμε ο ένας τον άλλο στον αγώνα που δίναμε. Κράτησα το χιούμορ μου ανεξάντλητο μέχρι τελευταία στιγμή. Όταν ρωτήθηκα τι θα ήθελα να μου φέρουν από τη μεγάλη μου αγάπη την θάλασσα όταν πια δε μπορούσα ο ίδιος να την απολαύσω είπα «Ένα τίποτα με μπόλικο καθόλου».

Στωικός και σοφός, υπομονετικός ακόμα κι όταν με πονούσαν «ο ωραίος από την αρχή ως το τέλος μου». «Αγιοπαίδι» με λέει κάποιος αυτό.

Οι ευχές των γονιών μου στην τελευταία μου γιορτή επί γης δεν πραγματοποιήθηκαν ο Θεός με κάλεσε κοντά του.

Σας χαιρετώ και φεύγω για εκεί που όλα είναι τέλεια. Θα προσεύχομαι για εσάς, να προστατεύεστε κυρίως από τον κακό εαυτό σας.

Σας αγαπώ. Να με μνημονεύετε Maximus Victorius Contantius Ντίνος Κωνσταντίνος.

Λατρεμένο μοναχοπαίδι. Άγγελος στον παράδεισο.

Χρόνια Πολλά λατρεία μου. Ο Θεός να σου δίνει πάντα υγεία και τα καλά του Αβραάμ αγαπάκι μου.

Μια θύμηση ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Έζησε με την πίστη που έδωσε ο ίδιος στον εαυτό του, στην Κόνιτσα για πολλά χρόνια. Γεωπόνος Λογοτέχνης και ποιητής και εγκάρδιος φίλος του πατέρα μου Ανδρέα Παπακρήστου-Τσαγκάρη που μοιράστηκαν μαζί πολλές σκέψεις, ανησυχίες και προβληματισμούς στους καιρούς τους.

Για μένα απόμεινε η μικρή αυλή και το τσαγκαριό να κοσμούν στη σιωπή της απουσίας, τον κόσμο τους. Για τούτο και η αναφορά στο έργο του Γιώργου Μαυρογιάννη μέσα από αποσπάσματα από τα άρθρα του, στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

«Όσο το φυσικό σκοτάδι πυκνώνει, τόσο η σκέψη της ανθρώπινης διάνοιας εντείνεται και δυναμώνει για να διασπάσει και διαλύσει αυτό, ώστε ανεμπόδιστα να προσεγγίσει και γνωρίσει, την αλήθεια και το φως της γνώσης διαμορφώνοντας ευάρετη φύση».

«Τότε δικαιώνεται και επεξηγείται ο σκοπός και το νόημα της αποστολής του στον κόσμο και η ζωή αποκτά ενδιαφέρον και περιεχόμενο».

«Οι “Έγνοιες” όσο κι αν μας τυραννούν και μας κατατρώγουν, τις ώρες εκείνες, μας εφοδιάζουν αδάπανα με γνώση και σοφία διαμορφώνοντας μια ελευθερία πνεύματος, φθάνει να έχουμε την ικανότητα αντίληψης και τη βού-

ληση να ξεδιαλύνουμε, να ερμηνεύουμε τους χρησμούς τους και να υιοθετήσουμε τις παραινέσεις τους».

«Όσο κι αν πονούμε αυτές μας υποδεικνύουν το δίκιο, διδάσκουν την πραότητα συνιστούν τη συγχώρεση υπενθυμίζουν τη βοήθειά στους πάσχοντες, στους αδυνάτους, στους μοναχικούς και συμβάλλουν σημαντικά στην αυτογνωσία, προκρίνοντας την Αγάπη σαν τον ουσιαστικό και πρωτεύοντα παράγοντα ειρήνης, συναδέλφωσης, ευημερίας και ευτυχίας των ανθρώπων».

«Με τη σύμπραξη του πνεύματος ο συνειδητός άνθρωπος εκπέμπει το ανέσπερο φως της γνώσης που φέρει τη δημιουργική φλόγα των ιδανικών και της ευθύνης διαχείρισης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στο οποίο πρέπει να ζει αρμονικά με τους ομοίους του και τα λοιπά πλάσματα της γης, φτιάχνοντας έτσι το δικό του ονειρικό ή φανταστικό μικροπαράδεισο».

«Όνειρα πάθους, αγάπης, περιφρόνησης, άρνησης, ομορφιάς, μεγαλείου τα όνειρα ζωής που αποθέτοντας το φως σε κάποιο αόρατο φανοστάτη του απειροχώρου χάνεται η λάμψη τους μπροστά στο εκτυφλωτικό κυρίαρχο και ζωηφόρο φως του ήλιου...».

Και η Κόνιτσα της αγωνίας του:

«Άπνοη Πολιτεία. Η Επαρχία Κόνι-

τσας χάνει το ζωηφόρο φως κι αργοσβήνει. Η επιτυχία έρχεται πάντοτε όταν συνεργάζονται στενά άρχοντες και λαός. Χωρίς σκοπιμότητες, καιροσκοπισμούς, δισταγμούς, φοβίες, εξαρτήσεις, λιβανωτά και Αδράνεια κάθε μορφής, είναι όλα δυνατά και με την πραγματική Αγάπη για την πατρίδα τους, γη των πατέρων, ηρώων, αγωνιστών, άδολων πολιτών, ταπεινών ανθρώπων, άμισθων φρουρών των συνόρων, η Νίκη θα στεφανώσει τις προσπάθειες ανάκαμψης, ανάπτυξης της Κόνιτσας και θα αποφευχθεί η οριστική συρρίκνωση και ο αφανισμός αυτής. Απαιτείται τόλμη, αγωνιστική συνείδηση, γνώση.

Τελευταία ανιδιοτελώς γραπτή πονεμένη φωνή για έναν τόπο ελληνικό, από αφανή πολίτη. Ας ανάψει και πάλι η φλόγα της οικονομικής Ανάπτυξης. Ο αγώνας είναι κοινός. Δεν χρειάζονται λιποταξίες και λιποψυχίες. Η Ιστορία του μέλλοντος θα κρίνει δίκαια τη συμπεριφορά του Κονιτσιώτικου λαού και θα κατανείμει ανάλογα και δίκαια επαίνους ή ενοχές και στιγματισμό. Ο χρόνος δεν περιμένει. Η Κόνιτσα κράζει με φωνή αγωνίας, για τη σωτηρία της. «Η άπνοια της οικονομικής υστέρησης με πνίγει...! Αναζωογονείστε με οξυγόνο ζωής πριν σβήσω και χαθώ».

Γεώργιος Μαυρογιάννης
Μέτσοβο, 27/06/2022

Η σκέψη του, τόσο στα άρθρα του όσο και στα επιμελημένα βιβλία του

όπως: «ΝΥΧΤΑ ΕΡΩΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ» 2001, «ΑΝΑΛΕΚΤΑ» 2002, «Ο ΑΝΕΜΩΛΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΙΟΤΗΣ» 2007, «ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ» 2009, «ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ» 2014, «ΛΥΡΙΚΑ ΑΥΡΑ» 2023, ήταν η ενεργοποίηση της σε τόσους τομείς – μια συνεχής αναζήτηση και ταυτόχρονα επιβεβαίωση για την αλήθεια για το ερωτικό φως σε κάθε τι που «άνακτες όρασης – (αετίσιο μάτι, βασιλιάδες όρασης στη φύση) όπως έγραφε ο ίδιος – για κάθε τι το Δημιουργικό.

Πάντα κατά τον ίδιο, το πρώτο του έργο είναι μια μικρή προσφορά στους γενναίους και άτρωτους εραστές άχρονους «νέους», όλος αυτός ο έμμετρος ποιητικός λόγος των 1140 στροφών, αναδεικνύοντας το μεγαλείο του Έρωτα. Το επόμενο είναι συλλογή ποιημάτων και πεζογραφημάτων – Χριστουγεννιάτικα, Πασχαλινά και διάφορα, στοχεύοντας σε μια πανανθρώπινη Ειρήνη και αγάπη μέχρι τον υπερβατικό έρωτα.

Το κατοπινό έργο του, είναι μια τιμή στην αδούλωτη νιότη· συγκρίνεται ο ευτυχισμένος ωραίος κόσμος των νηπιακών χρόνων με το χαμένο, στη θύελλα των πολέμων και των εξ αυτών επακόλουθων κόσμο της νιότης που χρειάστηκαν φοβερές προσπάθειες για να ξεφύγει από το σκληρό πεπρωμένο, να το τιθασεύσει, να το κατευθύνει.

Στα επόμενα έργα του, υπάρχει πάντα η προσπάθεια στη γραφή του για τη διάπλαση ηθικών χαρακτήρων με απώτερο

σκοπό και στόχο – καθώς γράφει –, τη δημιουργία καλύτερης κοινωνίας ατόμων στο μέλλον. Είναι θα έλεγα, η ανάγκη του γι' αυτήν, γιατί στο ότι, όπως το διατύπωνε «η αρχέγονη εικόνα του Παραδείσου αποτυπωμένη λεπτομερειακά με ανεξίτηλα χρώματα στο υπόστρωμα της μνήμης», περιλαμβάνει κάθε τι που προέρχεται απ' την οπτική αντίληψη, δηλαδή έμψυχα και άψυχα όντα. Αλλά και με το τελευταίο έργο του «ΛΥΡΙΚΗ ΑΥΡΑ», με τη μουσικότητα στη ρίμα και στο μέτρο του, επιθυμεί να μας προκαλέσει ευεργετικές νοσταλγικές συγκινήσεις για ένα ανέμελο ταξίδι στον κόσμο της φαντασίας, της νοσταλγίας των νεανικών δράσεων και της αθωότητας σκέψεων, ονείρων, επιθυμιών.

Όλη του η πορεία ένας αγώνας πνεύματος μέσα απ' τη δύναμη της μοναξιάς του, γιατί αυτή είναι η δύναμη που έχει τα στοιχεία της ζωής: Τον πόνο και τη χαρά, το όραμα και το αίνιγμα για έναν διαφορετικό κόσμο που πυρήνας του έργου του, είναι να σκύβει ο άνθρωπος μόνος κι αβοήθητος στις ρίζες της ζωής. Να αγαπήσει τη ζωή με όποια μορφή κι αν του δοθεί, ν' αγαπήσει το πεπρωμένο του.

Οι ακονισμένες ευαισθησίες του, όπως ο σεβασμός στην αξία της ανθρωπίνης υπόστασης, εξιδανικεύοντας τη λέξη Άνθρωπος προς όλους που τον γνώρισαν, δικαιώνουν όλο του το έργο, και δίνουν την καθαρότητα που είχε και ο ίδιος για την απελευθέρωση, ενός υγιούς ενστίκτου που ξεχειλίζει από φωτει-

νότητα με ζωντανή και γυμνή την αλήθεια.

Η αμοιβή του ήταν η βαθιά γνώση που αποκτούσε από το να ζει ταπεινά νιώθοντας πάντα τον πλησίον του ισότιμό του.

Έζησε με την πίστη που έδωσε ο ίδιος στον εαυτό του ... Κι έμεινε κύριος του εαυτού του, ζώντας στο ρεύμα της σκέψης του και των αισθημάτων του, για έναν τόπο, την Κόνιτσα που αγάπησε και που έθρεψε ο τόπος αυτός, τους στοχασμούς του. Η παρακαταθήκη «Άνθρωπος», στη σκέψη μου έμεινε απλά, ταπεινά, υποβλητικά. Ο άξονας της ζωής του: γνώση, ομορφιά και δικαιοσύνη. Το υπόστρωμα: θα μάθεις θα χαίρεσαι και θα σέκεσαι σωστά απέναντι στο συνάνθρωπό σου.

Έστρεψα το βλέμμα μου σ' ένα τόξο, απ' την αυλή ως το τσαγκαριό. Ήταν σαν ν' άκουγα μια συνομιλία των φίλων για το δρόμο της αυτογνωσίας στο πως ο άνθρωπος ξεφεύγοντας απ' την ύλη, προσιδιάζει τη ζωή του στο Πνευματικό, στη δύναμη της συλλογικότητας, στις απαρχές μιας γνήσιας δημιουργικής αναζήτησης στη ζωή.

Ένα παρακαλώ στη θύμηση, για το Γιώργο Μαυρογιάννη, που «αγκάλιασε τη φύση στην Κόνιτσα και γνώρισε το Θεό» καθώς έγραφε ο ίδιος:

«Της λησμονιάς αδιάφανο το πέπλο, σκέπασμα λύπης ας γενεί, μα και της θύμησης η αύρα, ας γαληνεύει τις ψυχές».

Αρετή Παπαχρήστου-Κελαϊδή

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ (1965-2025)

Τούτη τη χρονιά, τούτο το καλοκαίρι θρήνος και οδύνη διαπερνά το καλοκαίρι.

Σίγησαν τα πουλιά, βουβάθηκαν οι πηγές,

τα νερά δεν κελαρίζουν, ο Αώος αργοσέρνεται ο Σμόλικας και η Τύμφη με μαύρα πέπλα κάλυψαν τις κορυφές τους. Τα σπίτια δεν έχουν μιλιά και τα τρία πλατάνια δεν έχουν κουράγιο τα φύλλα τους να θροΐσουν.

Μονάχα η μεγάλη καμπάνα της Αγίας Παρασκευής κάλυψε την Κοιλιάδα του Αώου με πένθιμο αγγελτήριο για την απώλεια ενός πανάξιου τέκνου του Παλαιοσελλίου του Ηλία Ελευθερίου Καλογήρου.

Ηλία το πρόσωπό σου ήταν ένα ολόλευκο πέπλο που κάλυπτε όλο το Παλαιοσέλλι.

Χαμογελούσες και όλο το χωριό σε συνόδευε.

Τα σπινθηροβόλα μάτια σου φεγγοβολούσαν κάθε γειτονιά και κάθε γωνιά. Άκουγαν τα πουλιά την γλυκολαλιά σου και εκείνα προσπαθούσαν να σου κάνουν συντροφιά.

Σε θεωρούσα και όχι μόνον σταματούσα τον χρόνο μα και τον πισωγύριζα στα παιδικά χρόνια τότε που ο καλός σου και πρόσχαρος πατέρας είχε στην

Κόνιτσα εστιατόριο και πάντα με φίλευε με μια φέτα φιλέτο και την συνοδεία λίγης βαρελίσιας μπύρας.

Πιστεύω πως εκεί στον Παράδεισο με τις ώρες στον ίσκιο ενός δένδρου θα αναπολείτε τα περασμένα.

Η λαμπερή αλήθεια είναι ότι αγάπησες όσο κανείς άλλος το χωριό, και οι συγχωριανοί όχι μόνον ανεγνώριζαν αλλά και το επιβεβαίωναν έχοντας πάντα ένα καλό λόγο για σένα.

Υπήρξες άξιο τέκνο επάξιων προγόνων οι οποίοι με τις πολυποίκιλες αρετές τους την εργατικότητα την αλληλεγγύη, τις στερήσεις και τις θυσίες κατόρθωσαν να κάνουν το Παλαιοσέλλι ένα από τα τέσσερα ονομαστά χωριά της Επαρχίας Κόνιτσας με 1.300 κατοίκους και 217 οικογένειες.

Μετείχες στα κοινά του Παλαιοσελλίου και ήσουν η φωνή και η συνείδηση της ώριμης σκέψης, της πραότητας, της συγκατάβασης, της καταλαγής μακριά από έριδες, αντιπαλότητες και αντιπαράθεσεις, ήσουν άνθρωπος ταγμένος στο εμείς και όχι στο εγώ που τόσο ταιλαιπώρησε τελευταία το Παλαιοσέλλι.

Πρέπει να κατανοήσουμε πόσο ανώφελοι είναι οι εξωτικοί κομπασμοί, οι ανούσιες και άσκοπες προβολές του εγώ και οι διαγκωνισμοί για την πρωτοκαθεδρία στο Παλαιοσέλλι των δέκα πέντε ηρωικών κατοίκων του χειμώνα.

Η. Α.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ 1925-2025

Ο αγαπητός σ' όλους μας Δημήτριος Στεφάνου, ταξιδεύει πλέον στους ατέλειωτους αιώνες κουβαλώντας αναμνήσεις, εμπειρίες, χαρές, λύπες, ενθουσιασμούς απογοητεύσεις, περιόδους πολέμου και της τελικής πολυπόθητης ειρήνης, ενός ακριβώς αιώνα.

Υπηρέτησε ως υπάλληλος στο Δημόσιο Ταμείο της Κόνιτσας σε καιρούς που η τότε Επαρχία Κόνιτσας είχε αρκετούς κατοίκους τόσο ως πόλη καθώς και στα χωριά της την Μεταεμφυλιακή Περίοδο μέχρι το 1980 την θεωρώ ως την Χρυσή Εποχή του συνόλου της Επαρχίας.

Ο Τάκης όπως τον αποκαλούσαν οι πάντες πιστός και ιδανικός στην άσκηση των Δημοσιοϋπαλληλικών καθηκόντων του εξυπηρετούσε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τόσο τους κατοίκους όσο και τους Προέδρους των Κοινοτήτων.

Μην λησμονούμε πως σε εκείνες τις εποχές πως ο βιοπορισμός των ανθρώπων της υπαίθρου δεν ήταν ένας αγροτικός ρομαντισμός και μόνον, οι δυσκολίες που τον συνόδευαν ήταν πολλές και επαναλαμβανόμενες.

Νυμφεύθηκε την κ. Ναυσικά διδασκάλισσα κόρη του επίσης διδασκάλου Τζουμάκα ένα ζηλευτό ζευγάρι της εποχής που ευτύχησαν να αποκτήσουν δύο κόρες την Σοφία και Αναστασία.

Το 1968 ο Τάκης ακολουθώντας το ρεύμα της εποχής πήρε μετάθεση για την Αθήνα χωρίς αυτό να σημαίνει πως λησμόνησε γη γενέθλια γη.

Ανεπιφύλακτα μπορώ να ισχυρισθώ προς αν καταρτίσαμε έναν κατάλογο ανθρώπων με υψηλό δείκτη νοσταλγίας για την ιδιαίτερη πατρίδα ο Τάκης διακαιούται να τεθεί επικεφαλής με δεύτερο τον αείμνηστο Δικηγόρο Βασίλειο Τσιαλιαμάνη.

Ευθυτενής και ευπαρουσίαστος ήταν στην κυριολεξία άρχοντας απέναντι σε άρχοντες αλλά και πολύ φιλικός και προσηνής απέναντι στους πολλούς λαϊκούς ανθρώπους τους οποίους συνήθιζε εκ του περισσού να συναναστρέφεται και να αισθάνεται μέγιστη ευχαρίστηση να κάνει κουβέντα μαζί τους.

Μέχρι τα στερνά του και ανελλιπώς τα καλοκαίρια έρχονταν στην Κόνιτσα έχοντας πλήρη διαύγεια για όλους και για όλα. Είχε διαβεί την ηλικία των ενενήντα πέντε ετών και όμως θα έβγαινε στο παζάρι και εκεί στον πλάτανο της Μεριτάς θα αποζητούσε την συντροφιά των παλαιών γνωρίμων για κουβέντα με την συνοδεία και λίγης ρακί.

Ο Τάκης φεύγοντας άφησε στους οικείους και σε εμάς την ανάμνηση ενός ενάρετου-καλοκάγαθου συγκαταβατικού ανθρώπου και αυτό είναι η παρηγοριά τους.

Αγαπητέ Τάκη όλοι εμείς που είχαμε την αγαθή τύχη να σε γνωρίσουμε ευχόμαστε η μνήμη σου να μένει ζωντανή ανά τους αιώνες.

Η. Α.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ**† Αγαθάγγελος Πολίτης (1934-2025)**

Με μεγάλη μας θλίψη πληροφορηθήκαμε στις αρχές του Ιούλη ότι ο φίλος και συμπατριώτης μας Αγαθάγγελος από τον Αμάραντο έφυγε από τη ζωή και κηδεύτηκε την 1/7/25 στο κοιμητήριο του Ζωγράφου (Αθήνα).

Το δυσάρεστο νέο μας ξάφνιασε γιατί πριν από λίγες εβδομάδες είχαμε επικοινωνήσει τηλεφωνικά. Γνωρίζαμε ότι είχε προβλήματα υγείας αλλά δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο η ελπίδα και υπολογίζαμε ότι θα συναντηθούμε ξανά στην Κόνιτσα...

Δυστυχώς, όπως έλεγαν και οι Αρχαίοι πρόγονοί μας, που ο Αγαθάγγελος ως φιλόλογος γνώριζε από κοντά, «Άλλαι μεν βουλαί ανθρώπων κι άλλα Θεός κελεύειν».

Ο Αγαθάγγελος κατά το Γυμνάσιο Κόνιτσας πήρε το πτυχίο από τη Φιλοσοφική σχολή Πανεπ. Αθηνών και διορίστηκε σε Γυμνάσιο στην Ήπειρο και κατόπιν στην Αθήνα. Δημιούργησε οικογένεια με την Κρητικοπούλα Φωτεινή απο-

κτώντας δυο παιδιά, τον Γιώργο και τη Γιούλα.

Δεν ξεχνούσε τη γενέτειρά του, την επισκεπτόταν σε κάθε ευκαιρία και πολλές φορές έκανε δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας με θέματα που αφορούσαν το χωριό του. Αγαπούσε το περιοδικό μας, εκφράζοντας και τη χαρά του για τη βράβευση από την Ε.Ε.Λ.

Τον φετινό Απρίλη λάβαμε τα δυο τελευταία νεοεκδοθέντα βιβλία του: Μια ποιητική συλλογή 29 ποιημάτων και «το Οδοιπορικό μου» όπου παραθέτει με γλαφυρό τρόπο και αντικειμενικότητα το βιογραφικό του.

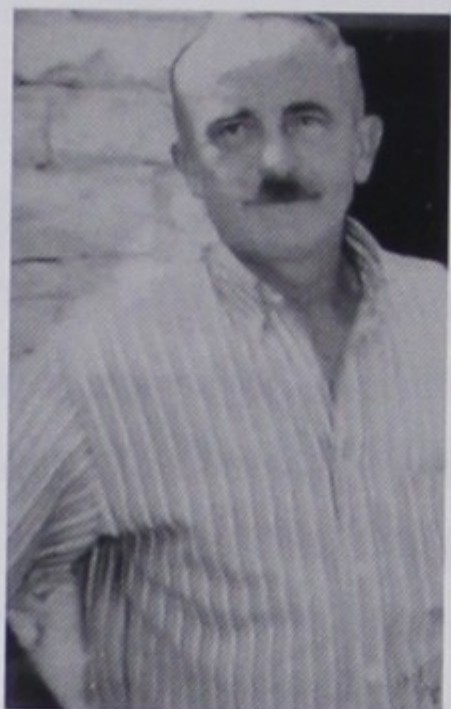
Αποχαιρετώντας τον νοερά, ευχόμαστε να είναι ελαφρό το χώμα της Αττικής γης που τον δέχτηκε για το μεγάλο ταξίδι και στην οικογένειά του.

Εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήριά μας.

Αιωνία η μνήμη του

Σ. Τουφίδης

† Γρηγόρης Κωτσορίδης

Σε ηλικία 74 ετών έφυγε από τη ζωή ο Γρηγόρης Κωτσορίδης στις 31/5/25 κι κηδεύτηκε στο Μικρό Πάπιγκο στο κοιμητήριο όπου αναπαύονται ο αγαπημένος του αδερφός

Λάκης και η χαροκαμένη μάνα του Ελένη, που έφυγε από τη ζωή πριν ένα χρόνο.

Ο Γρηγόρης εργάστηκε στον ΟΤΕ (Τεχνικό Τομέα) και υπηρέτησε αρκετά χρόνια στην Κόνιτσα, όπου με τον πραιο χαρακτήρα του απόκτησε πολλούς φίλους και την επισκεπτόταν πολλές φορές μετά τη συνταξιοδότησή του.

Αυτό αποδείχτηκε και από τον πολύ κόσμο που παραβρέθηκε στην εξόδιο ακολουθία για τον τελευταίο χαιρετισμό. Πιο κάτω δημοσιεύουμε και τον επικήδειο από τον συγχωριανό του Κώστα Σκούρτη.

Σ. Τ.

Το Πάπιγκο αποχαιρετά σήμερα με απέραντη οδύνη τον Γρηγόρη του. Αποχαιρετά τον άνθρωπο που ταυτίστηκε με τον τόπο του όσο λίγοι, ακολουθώντας πιστά τις επιταγές του ιδιαίτερου πολιτισμού του, τα ήθη και τους κανόνες του, αλλά και τα διδάγματα των γονιών του.

Ο Γρηγόρης ταυτίστηκε πρώτα-πρώτα με την ίδια τη φύση του τόπου του γνωρίζοντάς την με κάθε λεπτομέρεια, βουνά, τοπωνύμια, δέντρα, ζωντανά και πετούμενα. Την αγάπησε και τη σεβάστηκε με μιά αγάπη και έναν σεβασμό που σπανίζουν στις μέρες μας.

Έζησε με τους ανθρώπους του τόπου με αγαστή ευγένεια, σύμπνοια και αλληλεγγύη. Πρόθυμος πάντα να βοηθήσει όποιον συγχωριανό και φίλο ζητούσε τη βοήθεια σε θέματα που γνώριζε καλά χωρίς ανταλλάγματα, με βαθειά ανιδιο-

τέλεια.

Η ταπεινότητα, το υψηλό ήθος, η αξιοπρέπεια και η μεγαλοψυχία ήταν στοιχεία με τα οποία πορεύτηκε στη ζωή του, στοιχεία του ιδιότυπου πολιτισμού που ανέπτυξε αυτός ο τόπος που λέγεται Ζαγόρι μαζί και Πάπιγκο. Στοιχεία που ο Γρηγόρης «υπηρέτησε» με υψηλό βαθμό ευθύνης και γνώσης και που τον κατέστησαν εν τέλει ένα εμβληματικό πρόσωπο του μικρού μας τόπου.

Τα στοιχεία αυτά τα κληροδότησε μαζί με την αγαπημένη του σύζυγο Ηρώ στα παιδιά του Δήμητρα και Θανάση για να ακολουθήσουν έτσι και εκείνα τον δρόμο που αυτός χάραξε. Ο Γρηγόρης ίσως ήταν από τους ελάχιστους της γενιάς του που γνώριζε σε βάθος πολλές λεπτομέρειες για το ιστορικό παρελθόν του χωριού μας κρατώντας τες στη μνή-

μη του σαν ένα ανεκτίμητο θησαυρό-
μαρτυρία.

Αγαπημένε μας Γρηγόρη, το Πάπιγ-
κο σύσσωμο, αλλά και οι ξένοι που το
έκαναν πατρίδα τους, σε αποχαιρετούν
με βαθιά οδύνη και με την υπόσχεση
πως το ωραίο αποτύπωμα που αφήνεις

πίσω σου δεν θα το αφήσουμε να χαθεί
ποτέ.

Απευθυνόμενος τέλος στη σύζυγό
σου και στα παιδιά σου θέλω να τους πω
από τα βάθη της καρδιάς μου να αισθά-
νονται υπερήφανοι που σε είχανε σύζυ-
γο και πατέρα αντίστοιχα.

† Αλέξανδρος Τσινασλανίδης (1/10/2025)

Αγαπημένε μου
φίλε, Αλέκο, μας
την έσκασες.

Αλλιώς τα είχα-
με συμφωνήσει.
Μου είχες πει πως
θα ερχόμαστε μαζί
βόλτα στην αγαπη-
μένη σου Κόνιτσα,
αλλά εσύ επέλεξες
να κάνεις μόνος

αυτό το ταξίδι για να συγκατοικήσεις
στην τελευταία σου κατοικία μόνιμα με
τους αγαπημένους σου γονείς.

Φίλε Αλέκο, μαζευτήκαμε σήμερα
εδώ, συγγενείς, φίλοι και γνωστοί, για
να αποχαιρετήσουμε έναν εξαιρετικό
άνθρωπο, έναν μοναδικό φίλο και έναν
εξαιρετο υπάλληλο, που άφησε ανεξίτη-
λο αποτύπωμα στις ζωές πολλών ανθρω-
πων. Αρχικά ως παιδαγωγός και για
πολλά χρόνια ως Διευθυντής στο Οικο-
τροφείο Φιλιατών σημάδεψες με την
υπεύθυνη στάση σου και την άψογη
συμπεριφορά σου τις ζωές εκατοντάδων
παιδιών που στην παιδική τους ηλικία
αναγκάστηκαν να ζουν μακριά από τους
φυσικούς τους γονείς. Αλέκο, ήσουν
εσύ, που έδειξες μοναδική αφοσίωση
και αντικατέστησες την πατρική αγάπη,

με μοναδικό τρόπο, προσφέροντάς τους
όχι μόνο καθοδήγηση αλλά και γονεϊκή
φροντίδα.

Φίλε Αλέκο, δεν είχα σκοπό να γρά-
ψω επικήδειο σήμερα για σένα, γιατί ο
επικήδειος λόγος είναι στενάχωρος και
μελαγχολικός και εσένα δε σου ταίριαζε
κάτι τέτοιο, έτσι όπως πορεύτηκες στη
ζωή σου, αλλά χθες το απόγευμα δέχτη-
κα ένα τηλεφώνημα από τον Χρήστο,
έναν τρόφιμο που είχες κάποτε πριν
τριάντα χρόνια στο οικοτροφείο και σή-
μερα ζει και εργάζεται στη Γερμανία με
την οικογένειά του. Είδε την ανάρτηση
στο διαδίκτυο με την αναγγελία του θα-
νάτου σου και με πήρε τηλέφωνο και
μου εξιστόρησε πόσο τον είχες στηρίξει
τόσο αυτόν και όσο και τους άλλους
συμμαθητές του. Μου είπε πόση αγάπη
και πόση βοήθεια του πρόσφερες, με
ανιδιοτέλεια και αντικειμενικότητα, με
αυστηρότητα, αλλά με αμερόληπτη δι-
καιοσύνη, δείχνοντας αστείρευτο ενδια-
φέρον για την ανάπτυξη και την προστα-
σία όλων, σε αυτή την ευαίσθητη ηλικία.
Μου ζήτησε να σου

μεταφέρω ότι σου χρωστάει πολλά,
αυτός και όλα τα παιδιά εκείνης της δύ-
σκολης εποχής που η πολιτεία σου εμ-
πιστεύθηκε να μεγαλώσεις και να δια-

παιδαγωγήσεις ταυτόχρονα.

Η ακέραιη προσωπικότητά σου, η αμερόληπτη κρίση σου και πραότητα του χαρακτήρα σου σε έκαναν σεβαστό από όλους. Δεν υπήρξε το παραμικρό ψεγάδι στη δουλειά σου, κάθε βήμα σου ήταν μελετημένο και κάθε απόφασή σου σοφή.

Γιατί ήσουν για όλους, ο αγαπητός Αλέκος, το πρότυπο του οικογενειάρχη, το παράδειγμα του δασκάλου, το υπόδειγμα του συνεργάτη, ο έντιμος, ο εργατικός, ο ευγενής και χαμογελαστός άνθρωπος που πάντα με τον καλό του λόγο έβρισκε τον μαγικό τρόπο να "φωτίζει" το σκοτάδι και να "γεφύρωνει" τις σχέσεις των ανθρώπων. Άνθρωπος γλυκύτατος, νηφάλιος στο πνεύμα, όρθιος στην ψυχή, αριστοκράτης στην παράσταση, ήσουν αγαπημένε φίλε Αλέκο!

Ωστόσο, η αγάπη και η φροντίδα σου δεν περιορίζονταν μόνο στα παιδιά του οικοτροφείου. Ήσουν ένας πράος και αφοσιωμένος πατέρας, για τα δικά σου παιδιά για τον Νικολάκη σου και την Αννούλα σου, πάντα περήφανος γι αυτά αλλά και με συγκατάβαση απέναντι στα λάθη τους, δείχνοντάς τους την αληθινή έννοια της αγάπης και της υπομονής. Στήριξες με μοναδική αφοσίωση και τη γυναίκα σου, σε κάθε δύσκολη στιγμή, που πάντα ήταν η Ελένη σου, η δική σου προτεραιότητα.

Αλέκο, πρέπει να είσαι περήφανος, γιατί με το χαρακτήρα σου, την ανεξάντλητη αγάπη σου και μοναδική σου υπομονή δόμησες μια σπουδαία οικογένεια και θα είσαι ο λαμπερός τους φάρος στη συνέχεια.

Να είσαι σίγουρος, φίλε μου, ότι αναχωρώντας από αυτό τον μάταιο κόσμο

αφήνεις πίσω σου ένα ανεξίτηλο αποτύπωμα καλοσύνης, δοτικότητας και ήθους που για πάντα θα μας συντροφεύει και πάντα θα κρατάει ζωντανή την παρουσία σου στις μνήμες, όλων μας.

Φίλε Αλέκο, θα σε θυμόμαστε για εκείνο το γλυκό σου χαμόγελο και τη χαρακτηριστική κίνηση του χεριού σου προς το σαγόνι σου και το ταυτόχρονο σκύψιμο της κεφαλής σου, που μας έκανε να νιώθουμε πάντα οικείοι, ευπρόσδεκτοι και αγαπητοί. Θα σε θυμόμαστε για την αφοσίωσή σου, την αποτελεσματικότητά σου, την τιμιότητά σου και την ανεξάντλητη αγάπη σου προς τα παιδιά που μεγάλωσες στο οικοτροφείο και προς την οικογένειά σου. Η μνήμη σου θα ζει και θα κατευθύνει όλους αυτούς με τους οποίους πορεύτηκες σε αυτή τη σύντομη ζωή.

Προσωπικά, δεσμεύομαι ότι εγώ και η γυναίκα μου θα είμαι δίπλα στην Ελένη σου και τα αγαπημένα σου παιδιά, την Άννα και τον Νίκο. Γι αυτό φίλε μου πορέψου εν ειρήνη.

Καλό ταξίδι σου Παραδείσου τις γειτονιές που σήμερα μεταναστεύεις, Αλέκο. Το χώμα που σε λίγο θα σε σκεπάσει να είναι, τόσο ελαφρύ, που να μην "σκιάζει" το φέγγος της εντιμότητας και ευγένειάς σου και τόσο βαρύ που να μην "συνθλίβει" τη μνήμη σου.

Σε ευχαριστώ για όλα αγαπημένε μου, φίλε Αλέκο!

Κώστας Νάτσης

τέως Προϊστάμενος Δημ. Εκπ/σης
Θεσπρωτίας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΗ:

- Η Βασιλική Πολύζου και ο Ευστάθιος Χριστοδουλόπουλος απέκτησαν στη Βέροια το δεύτερο παιδί τους (υιός).

ΓΑΜΟΙ:

- Ράγγας Αθανάσιος & Θεοχάρη Ουρανία, Κόνιτσα, 7/6/25
- Κοτσιάφτης Χρήστος & Σαρνατζίδου Αγγελική, Μάζι, 30/8/25
- Σκούπρας Αθανάσιος & Αναστασοπούλου Φωτεινή, Κόνιτσα, 6/9/25
- Ρόμπολος Νικόλαος & Γαϊτανίδου Αγνή, Κόνιτσα, 15/6/25

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Ο πατήρ Ηλίας Νάτσης και η Παναγιώτα Σκούρτη στις 26-4-2025 βαπτίσανε στην Ηλιόρραχη το αγοράκι τους όνομα Δημήτρης.
- Ρόμπολος Γεώργιος του Νικολάου και της Αγνής 15/6/25 Κόνιτσα
Ανάδοχος: Γεωργίου Αικατερίνη
- Γελαδάρη Αγγελική-Αγάπη του Παύλου Γελαδάρη και της Μαρίας Γκανάτσου στην Αγ. Παρασκευή 6/7/25. Ανάδοχος: Μιχαήλ Σπάλας, Ευαγγελία Καρδούτσου
- Σκούπρας Δημήτριος Ματθαίος του Αθανασίου Σκούπρα και της Αναστασοπούλου Φωτεινής 6/9/25 Κόνιτσα
Ανάδοχος: Νικόλαος Λάμπρου

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

- 2/6/25 Μαρκάτης Αντώνιος 56 ετών Εξοχή
- 11/6/25 Στράτου Άννα 87 ετών Μάζι
- 16/6/25 Νίκου Τώνης 56 ετών Κόνιτσα
- 17/6/25 Τσιρώνης Γεώργιος 72 ετών Κόνιτσα
- 19/6/25 Γαϊτανίδου Ελευθερία 89 ετών Κόνιτσα
- 26/6/25 Κυρίσης Ιωάννης 70 ετών Κόνιτσα
- 28/6/25 Μπάρμπα Ελένη 78 ετών Κόνιτσα
- 5/7/25 Παπαϊωάννου Αριστέα 98 ετών Αγ. Βαρβάρα
- 21/7/25 Αντωνίου Ευθυμία 93 ετών Μάζι
- 25/7/25 Γρέντζου Μαρίκα 92 ετών Παλαιοσέλλι
- 25/7/25 Κολόκας Δημήτριος 75 ετών Αειτόπειρα
- 25/7/25 Τζίνα Αγγελική 86 ετών Αγ. Παρασκευή
- 2/8/25 Γκάσιος Διονύσιος 94 ετών Κόνιτσας
- 5/8/25 Βένου Βασιλική 87 ετών Ηλιόρραχη
- 6/8/25 Σκίρτα Σουλτάνα 102 ετών Πάδες
- 9/8/25 Γκίκα Πετρούλα 87 ετών Ηλιόρραχη
- 11/8/25 Πάντος Βασίλειος 89 ετών Ηλιόρραχη
- 14/8/25 Ρούβαλη Αρετή 85 ετών Ελεύθερο
- 8/9/25 Ντζιμάνη Ευαγγελία 83 ετών Κόνιτσα
- 9/9/25 Ράππος Γρηγόριος 94 ετών Μάζι
- 10/9/25 Νικηφοράκη Χρυσούλα 101 ετών Κόνιτσα
- Τσινασλανίδης Αλέξανδρος Κόνιτσα 29/9/2025 ετών 73
- Τσιαλιαμάνη Μαρία Κόνιτσα 30/9/25 ετών 80
- Κίτσιου Αικατερίνη Κόνιτσα 28/9/25 ετών 91
- **Η ΕΛΛΗ ΚΟΥΣΙΑΦΕ**, σύζυγος του Ανδρέα Κουσιαφέ, απεβίωσε στην Πάτρα πλήρης ημερών σε ηλικία 97 ετών στις 22 Μαΐου 2025.
- Αναγνώστου Βασιλική, 80 ετών (Παλαιοσέλλι) απεβίωσε στις 24/9/2025 στην Αυστραλία.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

- Στην μνήμη της μητέρας της Έλλης Κουσιαφέ, η κόρη της Θεοδώρα Κουσιαφέ, προσφέρει στο περιοδικό μας 50 Ευρώ

- Ο Ντίνος Καραγιάννης προσφέρει στο Περιοδικό 50 ευρώ στη μνήμη της γυναίκας του Ευτυχίας Καραγιάννη, η οποία υπηρέτησε αρκετά χρόνια στην Κόνιτσα. Ημ/νία θανάτου 19/5/2025.

ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ ΘΑΝΑΤΟΙ

- Σκούφια Ελένη του Ιωάννη Βόκολου γεν. 14/5/934 Βούρμπιανη απεβ. 7/7/2025
- Ντάφλος Βασίλειος Γ. Παύλου γεν. 4/5/1939 Σπαριά Πωγωνίου απεβ. 16/7/2025 Πυρσόγιαννη
- Παπαγεωργίου Βασίλειος του Γεωργίου γεν. 20/10/1946 Πυρσόγιαννη απεβ. 25/7/2025
- Νούτσος Θωμάς του Φωτίου γεν. 27/3/1935 Κεφαλοχώρι απεβ. 31/7/2025
- Ντίνης Παρασκευάς του Γεωργίου γεν. 1/4/1939 Λαγκάδα απεβ. 5/8/2025 Κεφαλοχώρι
- Μητέρα Ευρίκλεια του Νικολάου Κακαράντζα γεν. 6/12/1930 Νικάνορα απεβ. 10/8/2025 Γοργοπόταμο
- Ζιώγα Παρασκευή του Σωτηρίου Νάτση γεν. 11/6/1939 Πληκάτι απεβ. 3/9/2025 Πληκάτι
- Σαρρή Φανή του Ιωάννη Σαρρή γεν. 23/6/1957 Θεσ/νίκη απεβ. 10/9/2025 Θεσ/νίκη. Η ταφή έγινε στην Πυρσόγιαννη χήρα συζ. Βασιλείου Παπαγεωργίου

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Σταμάτης Δημητριάδης του Θεοδώρου-Αριστοτέλη Δημητριάδη και της Ελένης Πορίτση 29/7/2025 Βούρμπιανη

ΓΑΜΟΙ

- Βασίλειος Καλλιντέρης Νεφέλη-Παρασκευή Παναγιά 8/6/2025 Καστάνιανη-Κόνιτσας.
- Γεώργιος Ζιώγας Γιουστίνια Κίτσεν Φουλ 16/8/2025 Δροσοπηγή

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τα θερμά μας συγχαρητήρια στον έγγονό μας Αλέξανδρο Παππά που αρίστευσε στις Πανελλαδικές εξετάσεις και εισήχθη πρώτος στη Σχολή Αξιωματικών της Πυροσβεστικής.

Του ευχόμαστε υγεία και πάντα επιτυχίες.

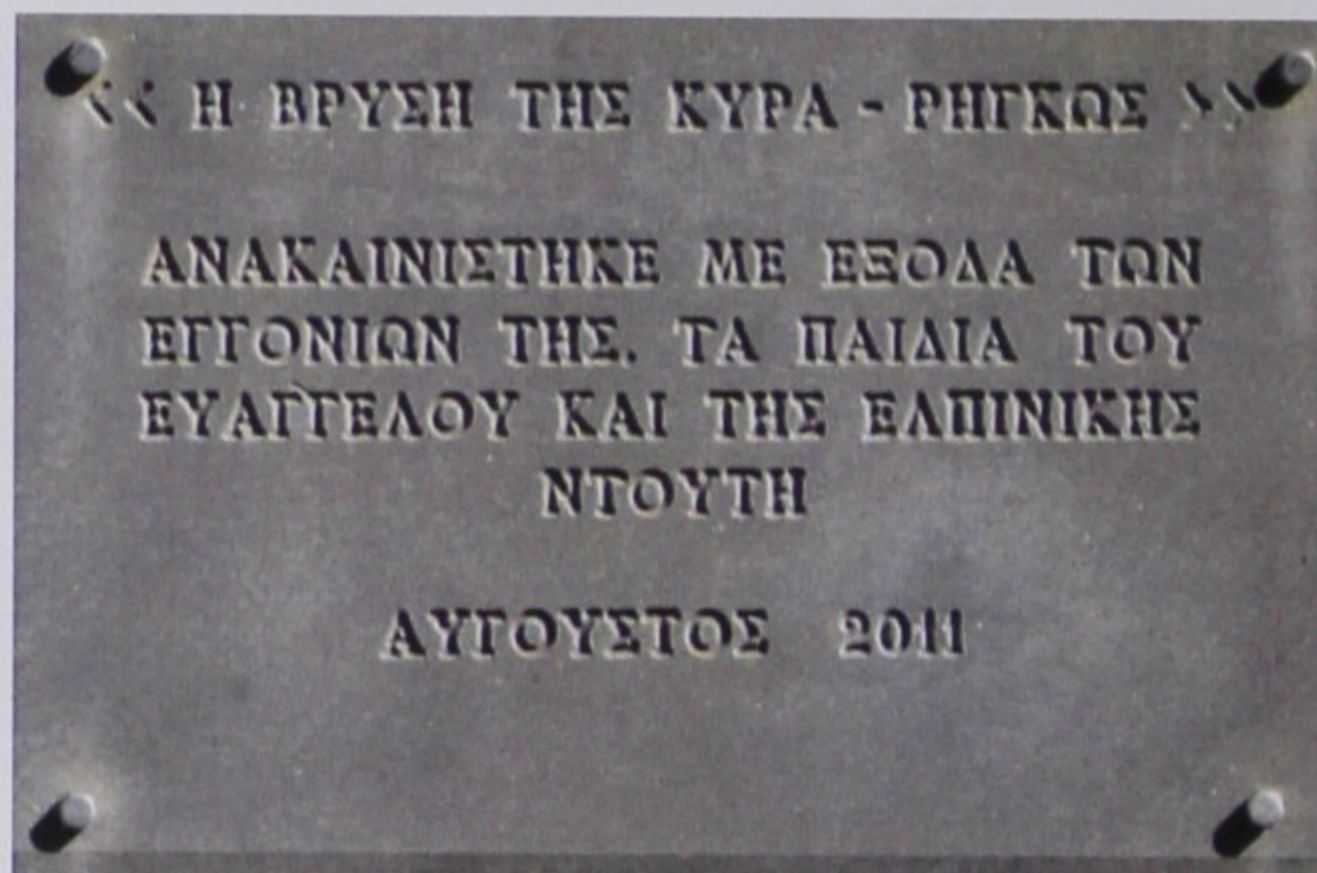
Ελευθερία Βλάχου
Ματθαίος Βλάχος

Στο Περιοδικό Κόνιτσα.
Προσφέρουμε 50 ευρώ.

Συνδρομές

Καλλιντέρης Παναγιώτης Αθήνα	20	Σιούλης Αριστείδης Αθήνα	20
Καλλιντέρη Ερμιόνη Αθήνα	20	Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	20
Καλλιντέρης Γεώργιος Κόνιτσα	20	Καραγιώργος Κώστας Βέροια	20
Μηλιώνη Σουλτάνα Αλεξανδρούπολη	20	Κωστάκης Βασίλειος Πουρνιά	20
Καλαϊτζής Σπυρίδων Θεσσαλονίκη	100	Μάτσικα Παρασκευοπούλου Ουρανία Θεσ/κη30	
Πορφύρης Νικόλαος Αθήνα	20	Δάλλας Παναγιώτης Αμερική	30
Σεργιάννη Βασιλική Αθήνα	20	Μπλιθικιώτη Κυράτσω Αθήνα	20
Καρατζήμου Μιράντα Αθήνα	20	Μήτση Σεβαστή Θεσσαλονίκη	20
Καρράς Γρηγόρης Πειραιάς	30	Τσούνη Χαρίκλεια Ιωάννινα	20
Τσόγκας Σπυρίδων		Γκρέστας Γιάννης Ιωάννινα	50
Λάρισα	30	Γιαννούσης Χρ. Ιωάννινα	50
Ρόμη Βασιλική Τζίμα Κόνιτσα	30	Χούσου Άννα Κόνιτσα	30
Σδούκος Σωτήριος Αθήνα	40	Μπλιάγκας Γεώργιος Ξάνθη	20
Γκούντα Χρυσάνθη Ιωάννινα	20	Ντίνος Μάνθος Θεσσαλονίκη	20
Ταμπάκης Αλέξανδρος Αθήνα	40	Τζάλας Αναστάσιος Ιωάννινα	20
Θεοδώρου Άννα Θεσσαλονίκη	40	Γεράσης Γεράσιμος Τύρναβος	30
Θεοδώρου Κώστας Αθήνα	50	Ντίνης Δημήτρης Κέρκυρα	60
Τσιάτσης Παναγιώτης Αθήνα	40	Λυμπεροπούλου Ελένη-Μαρία Αθήνα	100
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	40	Πρίντζος Δημήτρης Σαλαμίνα	50
Πριμικούρης Κων/νος Αθήνα	20	Γκατζούνη-Αντωνίου Νίκη Κόνιτσα	20
Οικονομίδης Αριστείδης Αθήνα	20	Παπαδιαμάντης Κώστας Ιωάννινα	50
Δελημήτρου Όλγα Ιωάννινα	20	Νάτσος Χρήστος	20
Τρομπούκης Αντώνιος Κόνιτσα	50	Στυλιάρα Σωτηρία Αθήνα	40
Τρομπούκης Δημήτριος Κόνιτσα	50	Μπελτσίου Ουρανία Αθήνα	30
Γκούτσιος Αντώνιος Αθήνα	20	Κίτσιος Χριστόφορος Αθήνα	20
Νικολόπουλος Χρήστος Κόνιτσα	50	Κεφάλας Απόστολος	60
Παπαϊωάννιδης Δημήτριος Αθήνα	50	Ματσής Αθανάσιος Αθήνα	20
Κληματάς Παύλος Ιωάννινα	20	Αλεξάνδρου Ιωάννης Κόνιτσα	20
Βλάχος Ματθαίος Κόνιτσα	50	Ρούβαλης Απόστολος Ελεύθερο	20
Μήτσικας Δημήτριος Αθήνα	20	Κόντου Βασιλική Πηγή	20
Σακκά Βάσω Αθήνα	20	Παπαγιαννόπουλος Βασίλειος Βόλος	40
Γιάκκας Γεώργιος Λάρισα	20	Σπανός Σπυρίδων Αθήνα	20
Μπέτζιος Περικλής Βέροια	20	Σαμαράς Βασίλειος Κεράσοβο	20
Σουφλέρης Ιωάννης Αθήνα	50	Κοτσίνας Βασίλειος	30
Σουφλέρης Κώστας Χαλκίδα	50	Βλάχου Μέλπω	20
Πορφύρης Σπύρος Αθήνα	20	Τσιαλιαμάνη Χαρίκλεια Αθήνα	20
Ξεφτέρη Πηνελόπη Θεσσαλονίκη	20	Ευαγγέλου Λαμπρίνη Κόνιτσα	20
Γιάκας Ανδρέας Ιωάννινα	20	Παπαλάμπρος Δημήτριος Λιβαδειά	20
Ζούκης Χρήστος Αθήνα	20	Παπαλάμπρου Αλίκη Αθήνα	30
Πανάγιου Μαρίνα Αθήνα	20	Παπακώστα Ευδοξία Αθήνα	20
Παπαμιχαήλ Παναγιώτης Αθήνα	20	Σκορίλα Δήμητρα Μάζι	20
Λιάτσης Νικόλαος Αθήνα	20	Δήσιος Χρήστος Αθήνα	20
Κώστα Άννα Αθήνα	20	Μπουζούλα Μαρία Ιωάννινα	20
Στεφάνου Αναστασία Αθήνα	30	Φωλίδη Ασπασία Ιωάννινα	30
Στεφάνου Δημήτριος Αθήνα	30	Οικονόμου Ελευθερία Αθήνα	50
Στεφάνου Σοφία Κόνιτσα	50	Παπακώστα Ελευθερία Κοζάνη	20
Τσούκας Κων/νος Αθήνα	20	Κήτας Γεώργιος Κόνιτσα	20
Φαρμάκη-Δαμιανίδη Ειρήνη Θεσ/νίκη	60	Λασπονίκου Λουκία Αθήνα	20
Παγαδά Χαρούλα Λαμία	25	Λασπονίκος Γεώργιος Αθήνα	20

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα
τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d'adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας 2573

